

B.S.

Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ
ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΣΩ ΤΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Ο.Α.Ε.Δ. ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Μετέχουσα σπουδάστρια

Γκυρτή Βασιλική

Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός

Ηλίας Γιαννιμάκης Ph.D.

Καθηγητής Ψυχολογίας
Προϊστάμενος Τμήματος
Κοινωνικής Εργασίας

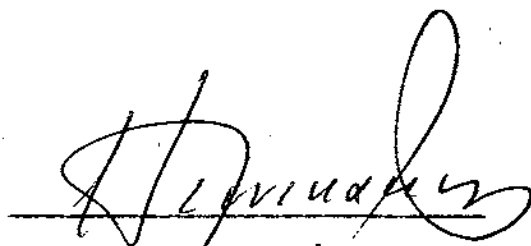

Πτυχιακή για τη λήψη Πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και
Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Π.) του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος
(Τ.Ε.Ι.) Πάτρας

ΠΑΤΡΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 1991

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	561
----------------------	-----

Η Επιτροπή για την έγκριση της Πτυχιακής Εργασίας

Υπογραφή

Dr. Γιαννικάκης Ηλίας
Καθηγητής Ψυχολογίας
Προϊστάμενος Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας
Υπεύθυνος Εκπαιδευτικός

Υπογραφή

Παπαδημητρίου Αθανάσιος
Επίκουρος Καθηγητής
Υπεύθυνος Ομάδας Γενικών Μαθημάτων

Υπογραφή

Αλεξοπούλου Ουρανία
Καθηγήτρια Εφαρμογών

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Κατ' αρχήν θα ήθελα να ευχαριστήσω τον υπεύθυνο Καθηγητή (Καθηγητή Ψυχολογίας και Προϊστάμενο του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας), Δρ. Ηλία Γιαννικάκη, για τις πολύ σημαντικές κατευθύνσεις καθ' όλη την διάρκεια της εργασίας μου, πάνω στην μελέτη αυτή, καθώς και για την αμέριστη συμπαράστασή του.

Επίσης, θέλω να ευχαριστήσω το γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) και ιδιαίτερα τον Προϊστάμενο κ. Βασιλόπουλο Ρήγα, Ψυχολόγο, για την ευαισθητοποίηση που απέκτησα πάνω στο θέμα της Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων κατά την εξαμηνιαία πρακτική μου άσκηση.

Θα ήθελα ακόμα να ευχαριστήσω τους ειδικούς και όλους όσους μου προσέφεραν την βοήθειά τους, καθώς επίσης, τους εργοδότες των ιδιωτικών επιχειρήσεων με τους οποίους συνεργάστηκα, οι οποίοι μου έδειξαν αμέριστη κατανόηση για την διεκπεραίωση της εργασίας αυτής.

Τέλος, θα ήθελα να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στους γονείς μου, που συμπαραστάθηκαν ηθικά και οικονομικά.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σκοπός της μελέτης αυτής είναι η διερεύνηση της αντιμετώπισης των ατόμων με ειδικές ανάγκες από τους εργοδότες ιδιωτικών επιχειρήσεων στην επαγγελματική τους κατάρτιση και αποκατάσταση μέσω των προγραμμάτων του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού.

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε είναι διερευνητική και αφορά τις απόψεις των εργοδοτών ιδιωτικών επιχειρήσεων, σχετικά με το πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, που προσλαμβάνονται στις επιχειρήσεις τους μέσω του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.). Συγκεκριμένα, η μελέτη αυτή, αποβλέπει στη διερεύνηση των απόψεων των εργοδοτών για την απόδοση του αναπήρου ατόμου, για το κατά πόσο το οικονομικό κίνητρο της επιδότησης των επιχειρήσεων που προσλαμβάνουν αναπήρους, αποδεικνύεται ισχυρό για τους εργοδότες, για τη φύση των προβλημάτων που απασχολούν τους εργοδότες σε σχέση με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεών τους, για το κατά πόσο μια σωστά παρεχόμενη και επικεντρωμένη στις ανάγκες των αναπήρων ατόμων επαγγελματική κατάρτιση, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την καλύτερη αξιοποίηση τους στην αγορά εργασίας και τέλος, διερεύνηση για το κατά πόσο μια συχνότερη επικοινωνία μεταξύ των εργοδοτών και του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, αποδεικνύεται ισχυρό κριτήριο για μια πιο αρμονική και ισοτιμη εργασιακή σχέση των εργοδοτών με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεών τους.

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε δόθηκε σε 25 εργοδότες ιδιωτικών επιχειρήσεων που κατά την περίοδο που διεξήχθη η έρευνα μπόκαν στο πρόγραμμα επιδότησης του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

Τα βασικότερα αποτελέσματα που προκύπτουν από τη μελέτη αυτή έχουν ως εξής:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό των εργοδοτών είναι ικανοποιημένοι από την απόδοση των αναπήρων-εργαζομένων.
- Πάρα πολλοί είναι οι εργοδότες εκείνοι οι οποίοι θα κρατή-

σουν τον ανάπηρο-εργαζόμενο στη θέση του, μετά τον ένα χρόνο επιδότησης.

- Πάρα πολλοί εργοδότες βλέπουν την πρόσληψη αναπήρου ατόμου στις επιχειρήσεις τους σαν φιλανθρωπικό Έργο.
- Το μεγαλύτερο πρόβλημα που βλέπουν οι εργοδότες είναι η έλλειψη επαγγελματικής κατάρτισης του αναπήρου-εργαζόμενου.
- Ένα μεγάλο ποσοστό των εργοδοτών δέχονται την πρόταση για δημιουργία προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης στους χώρους δουλειάς για ανειδίκευτους αναπήρους.
- το πιο βασικό συμπέρασμα που συνάγεται είναι ότι το οικονομικό κίνητρο της επιδότησης των επιχειρήσεων από τον Οργανισμό Απάσχολήσεως Εργατικού Δυναμικού, αποδεικνύεται σαν το πλέον ισχυρό κίνητρο που ωθεί τους εργοδότες στην πρόσληψη αναπήρων ατόμων στις επιχειρήσεις τους.

Επίσης, γίνονται εισηγήσεις για την σε βάθος μελέτη του θέματος και τελικά, προτείνεται η δημιουργία προγραμμάτων εξειδίκευσης, κατάρτισης και εκπαίδευσης των αναπήρων ατόμων στο χώρο εργασίας τους με την προϋπόθεση βέβαια να αναλάβει το Κράτος γενικά και η πολιτεία ειδικότερα, την ευθύνη και την πρωτοβουλία για την επάνδρωση των χώρων δουλειάς με το κατάλληλο μηχανοτεχνικό υλικό ούτως ώστε η προσαρμογή των αναπήρων να γίνει πιο εύκολη και να απαλλάξει τα άτομα αυτά από τον κίνδυνο απόλυσής τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	iii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ	iv
ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ	ix
Κεφάλαιο	
I ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
Το Πρόβλημα	2
Σκοπός της Μελέτης	4
Ορισμοί Όρων	4
Περιορισμοί	6
II ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	7
A' ΜΕΡΟΣ: ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΝΑΠΗΡΟ ΑΤΟΜΟ	7
Γενικά για τον όρο της αναπηρίας	7
Η Κοινωνική Πολιτική για το ανάπηρο άτομο	8
Προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης και συν- ταξιοδότησης αναπήρων	8
Προγράμματα για την ειδική αγωγή, επαγγελ- ματική εκπαίδευση και κατάρτιση αναπήρων .	10
Δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες .	12
B' ΜΕΡΟΣ: ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ (Γ.Ε.Ε.Α.) ΑΘΗΝΩΝ - Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	16
Οργάνωση και λειτουργία του Γ.Ε.Ε.Α. Αθηνών	16
Κατηγορίες ατόμων με ειδικές ανάγκες και διαδικασία εγγραφής τους στο Γ.Ε.Ε.Α. Αθηνών	20
Διαδικασία τοποθέτησης ατόμων με ειδικές α- νάγκες σε εργασία - Αρμόδια άτομα	21

Κεφάλαιο

Σελ.

Η σημασία της επαγγελματικής απασχόλησης για το ανάπηρο άτομο	(22) ✓
Διαδικασία επιχορήγησης εργοδοτών για απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες	(23)
Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της επιχορήγησης των εργοδοτών	24
Αξιολόγηση της απόδοσης του αναπήρου-εργαζομένου στο χώρο δουλειάς του, από την διεπιστημονική ομάδα του Γ.Ε.Ε.Α. Αθηνών ..	26
Γ' ΜΕΡΟΣ: ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ	30
Εκποσί-Εύσταση	30
Εύστημα Πελάτης - Κριτήρια	32
Στάδια Αποκατάστασης Αναπήρων	33
Δ' ΜΕΡΟΣ: Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	36
Επαγγελματική Κατάρτιση	36
Επαγγελματική Κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσα από τα προγράμματα του Ε.Ι.Α.Α.	37
Επαγγελματική Κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσα από τα προγράμματα του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	(38)
Παραγωγικά Εργαστήρια	39
Παραγωγικά Εργαστήρια για άτομα με ειδικές ανάγκες	39
Επιλογή και διάθεση προϊόντων/υπηρεσιών του εργαστηρίου.....	40
Μερικά παραδείγματα από τον διεθνή χώρο ..	41
Αρχές Απασχόλησης ατόμων με ειδικές ανάγκες	41
Αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες	44
Αρχιτεκτονικά εμπόδια στο χώρο εργασίας ..	46

Κεφάλαιο

Διαμόρφωση και Προσαρμογή του χώρου εργα- σίας στις ανάγκες των αναπήρων ατόμων ...	46
Σημερινή Κατάσταση στην Ελλάδα	47
Προστατευόμενα Εργαστήρια	48
Τρόπος πρόσληψης ατόμου με ειδικές ανάγκες στα REMPLOY	49
Η αυτοαπασχόληση ή η κατ' οίκον απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες	50
Συνεταιριστική προσέγγιση	50
III ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	52
Είδος Έρευνας	52
Σκοπός Έρευνας	52
Ερωτήματα	52
Δείγμα	53
Ερωτηματολόγια	53
Τρόπος ανάλυσης πληροφοριών	54
IV ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	55
Μνεία του Σκοπού της Έρευνας	55
Παρουσίαση Αποτελεσμάτων της Έρευνας	57
V ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	64
Συμπεράσματα - Συζήτηση	65
Εισηγήσεις	67
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
A. Ερωτηματολόγιο	70
B. Πίνακες Υπολογισμών	74
Γ. Ν. 1648/86 - Λοιπό Νομοθετικό πλαίσιο	90
Δ. Κατάλογος των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης - Αποκατάστασης Αναπήρων που λειτουργούν στην Ελλάδα	120
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	125

ΠΙΝΑΚΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

	Σελ.
Πίνακας	
1. Η απόδοση των αναπήρων στην εργασία	56
2. Παραμονή του αναπήρου-εργαζομένου στην επιχείρηση μετά τον ένα χρόνο επιδότησης	57
3. Λόγοι που ώθησαν στην πρόσληψη αναπήρου	57
4α. Δυσκολίες εργοδοτών με τους εργαζομένους-αναπήρους. Απουσίες από την εργασία	59
4β. Δυσκολίες εργοδοτών με τους εργαζομένους-αναπήρους. Χρειάζονται ιδιαίτερη μεταχείριση; ..	59
4γ. Δυσκολίες εργοδοτών με τους εργαζομένους-αναπήρους. Έχουν δυσκολίες σχέσεων με τους συναδέλφους;	59
4δ. Δυσκολίες εργοδοτών με τους εργαζομένους-αναπήρους. Έλλειψη κατάλληλης επαγγελματικής κατάρτισης	59
5. Αντιμετώπιση δυσκολιών εργοδοτών - αναπήρων-εργαζομένων	60
6. Η άποψη των εργοδοτών για την μεσολάβηση του Κοινωνικού Λειτουργού στην επίλυση προβλημάτων	61
7. Αξιοποίηση των αναπήρων στην αγορά εργασίας	62
8. Συνεργασία εργοδοτών - Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας (Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών	63

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η προστασία των αναπήρων θεωρήθηκε φαινόμενο κοινωνικό μόλις το τελευταίο τέταρτο του προηγούμενου αιώνα.

Στον 20^ο αιώνα, θεσμοθετούνται μακροχρόνια σχέδια και προγράμματα για την καλύτερη ικανοποίηση των κοινωνικών δικαιωμάτων των ατόμων, αλλά και πάμπολλα μέτρα για την κάλυψη εκτάκτων και ειδικών αναγκών. Επίσης, η ανάγκη να διατηρηθεί η οικονομία των κρατών και να μην καταρρεύσουν, ώθησε τα κράτη στην στελέχωση των βιομηχανικών επιχειρήσεων από γυναίκες και αναπήρους.

Σύμφωνα με την Βάγια (1981) για πρώτη φορά αποδείχτηκε τόσο έμπρακτα και με τρόπο αναμφισβήτητο η δυνατότητα ουσιαστικής συμμετοχής και προσφοράς αυτών των κοινωνικών ομάδων που ως τότε είχαν εργασιακά περιθωριοποιηθεί, απενεργοποιηθεί σελ. 158-162.

Η Πανουσοπούλου (1980) αναφέρει ότι η νομοθεσία στην Ελλάδα στον συγκεκριμένο τομέα, αφ' ότου αυτή ανακηρύχθηκε ανεξάρτητο κράτος, ακολουθούσε τις διεθνείς εξελίξεις χωρίς όμως προσπάθεια προσαρμογής της στο κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο της χώρας με αρνητικές συνέπειες στην αποτελεσματικότητα των προνοιακών μέτρων. Το πρώτο νομοθέτημα σχετικά με τους ανάπηρους θέσπιζε την υποχρέωση των Δήμων να παρέχουν βοήθεια σε κάθε περίπτωση ένδειας και αποδεδειγμένης ανικανότητας. Θεσμοθετήθηκαν η δωρεάν περίθαλψη σε Νοσοκομεία, Ιδρύματα Δημοσίου Δικαίου, η υποχρεωτική ασφάλιση στα κατά κλάδους ταμεία των εργαζομένων, η ασφάλιση κατά της αναπηρίας στο Ιδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων όσων δεν είχαν ενταχθεί σε κάποιο άλλο ταμείο, ενώ τέλος, θεσπίστηκαν νόμοι

"περί ευθύνης και αποζημιώσεως εξ' ατυχήματος εν τη εργασία" για συν-

ταξιοδοτήσεις και λήψης μέτρων περίθαλψης και αντιμετώπισης αναπήρων και θυμάτων πολέμου". (Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, Ν. 1648/86, σελ. 3157-3162).

Τα κριτήρια που καθόριζαν και καθορίζουν τα νομοθετικά μέτρα για παροχές στους δικαιούχους συσχετίζουν τον βαθμό και την σοβαρότητα της αναπηρίας με την δυσμενή επίδραση στην επαγγελματική απασχόληση του ανάπηρου ατόμου. Το πρόβλημα της επαγγελματικής αποκατάστασης που επιφέρει η αναπηρία, αποτελεί σήμερα ένα από τα σοβαρότερα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κυβερνήσεις όλου του κόσμου. Σύμφωνα με την Βάγια (1985) στην Ελλάδα δεν υπάρχουν έγκυρα και επίσημα στοιχεία από γενικές μελέτες, παρά μόνον από ορισμένες αξιόπιστες μεν, αλλά μεμονωμένες πηγές, όπως οι ασφαλιστικοί οργανισμοί και η Διεύθυνση Αναπήρων του Υπουργείου Υγείας - Πρόνοιας που διαθέτει στοιχεία για μερικές μόνον ομάδες αναπήρων. σελ. 43-53.

Το Πρόβλημα

Οι εκτιμήσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Ο.Η.Ε.) και της Διεθνούς Εταιρείας Αποκαταστάσεως (Δ.Ε.Α.) έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι, 450.000.000 άνθρωποι σ' όλο τον κόσμο έχουν κάποια μορφή σωματικής ή ψυχοδιανοητικής αναπηρίας. Για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ο αριθμός όλων των κατηγοριών ανέρχεται σε 23.000.000 άτομα (Sussman, 1981, σελ. 461).

Σύμφωνα με τον Sussman (1981) για την Ελλάδα επίσημα στατιστικά στοιχεία δεν υπάρχουν, αλλά όπως υπολογίζει η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) οι ανάπηροι στη χώρα μας ανέρχονται σε 1.000.000. Από αυτό το ποσοστό, περίπου ένα 5% αποτελεί το ενεργό εργατικό δυναμικό των αναπήρων σε ολόκληρη τη χώρα. Οι υπόλοιποι, είτε είναι συνταξιούχοι, είτε εκπαιδεύονται σε κάποια εκπαιδευτική μονάδα, είτε έχουν ολική ανικανότητα για εργασία. σελ. 6-13. Τα στατιστικά στοιχεία μας δίνουν μια όχι και ιδιαίτερα καλή εικόνα.

Σε μια περίοδο μάλιστα που η ανεργία είναι υψηλή οι δυσκολίες εξασφάλισης δουλειάς για τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι ακόμα πιο αυξημένες. Γι' αυτό και δικαιολογημένα λέγεται πως τα άτομα αυτά γίνονται έτσι "διπλά ανάπηρα" Πρωτοπαπάς, 1988, σελ. 5.

Σύμφωνα με την Βάγια (1983) ο Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.) στην συνάντηση με την ομάδα εμπειρογνομώνων, φάνηκε επιφυλακτικός σχετικά με την χρησιμότητα ενός συστήματος ποσοστώσεων στον ιδιωτικό τομέα. Η επιφυλακτικότητα αυτή πηγάζει από την μέχρι τώρα αρνητική εμπειρία των επιχειρηματιών από την υποχρεωτική πρόσληψη στον ιδιωτικό τομέα παλαιών πολεμιστών και των συγγενών τους σε ποσοστό 7%. Προβλήματα δημιουργήθηκαν από την έλλειψη κατάρτισης και την σχεδόν μονιμότητα των ατόμων αυτών. σελ. 19.

Αλλά το κράτος, γενικά, και η οικονομία ειδικότερα, μπορεί να ωφεληθεί από την εργασία του αναπήρου. Ένα μεγάλο ποσοστό αναπήρων που επιδοτείται ή συνταξιοδοτείται σήμερα, με την κατάλληλη εκπαίδευση ή επανεκπαίδευση μπορεί, όχι μόνο να μπει στην αγορά εργασίας, αλλά και να παίξει σημαντικό ρόλο στην παραγωγή. Σύμφωνα με την Βάγια (1983), η πρόσφατη πρωτοβουλία του Κράτους να δώσει χρηματικά κίνητρα στους εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, ώστε αυτοί να παρακινηθούν στην πρόσληψη αναπήρου-εργαζομένου, διαμορφώθηκε στα πλαίσια της ένταξης της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) σελ. 14.

Σκοπός της μελέτης αυτής, είναι η διερεύνηση των απόψεων των εργοδοτών ιδιωτικών επιχειρήσεων για την απόδοση των αναπήρων ατόμων στο χώρο της παραγωγής και της εργασίας. Επειδή όμως η επαγγελματική αποκατάσταση των αναπήρων επιτυγχάνεται μόνο διαμέσου κατάλληλης επαγγελματικής κατάρτισης, μελετάται και αυτή η πτυχή του θέματος.

Σκοπός

Σκοπός της μελέτης αυτής, είναι η διερεύνηση της υποδοχής του προγράμματος του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού - επαγγελματική κατάρτιση και αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες - από τους εργοδότες ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Στόχοι της Μελέτης

Η διερεύνηση των απόψεων των εργοδοτών για την απόδοση του αναπήρου ατόμου.

Η διερεύνηση κατά πόσο το οικονομικό κίνητρο της επιδότησης των επιχειρήσεων που προσλαμβάνουν αναπήρους, αποδεικνύεται ισχυρό για τους εργοδότες.

Η διερεύνηση της φύσης των προβλημάτων που απασχολούν τους εργοδότες σε σχέση με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεων τους.

Η διερεύνηση κατά πόσο μια σωστά παρεχόμενη και επικεντρωμένη στις ανάγκες των αναπήρων ατόμων επαγγελματική κατάρτιση, αποτελεί βασική και πρωταρχική προϋπόθεση για την καλύτερη αξιοποίησή τους στα πλαίσια και στην αγορά εργασίας.

Η διερεύνηση κατά πόσο μια συχνότερη επικοινωνία μεταξύ των εργοδοτών και του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, αποδεικνύεται ισχυρό κριτήριο για μια πιο αρμονική και ισότιμη εργασιακή σχέση των εργοδοτών με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεων τους.

Ορισμοί Όρων

Αναπηρία

"Αναπηρία είναι μια κατάσταση η οποία περιορίζει ή εμποδίζει το άτομο να εκπληρώσει το ρόλο του στην κοινωνία ανάλογα με την ηλικία του, το φύλο του, το κοινωνικό και πολιτιστικό

περιβάλλον μέσα στο οποίο ζεί." (Βάγια, 1985, σελ. 44).

Ανάπηρο άτομο

Σύμφωνα με τον Sussman (1981) το ανάπηρο άτομο είναι ένα εξαρτημένο άτομο. Και όπως σε όλων των μορφών τις εξαρτήσεις, υπάρχουν και εδώ ανώτερα και κατώτερα μέλη. Έτσι, ο έλεγχος που ασκεί το ανώτερο μέλος, ο φυσιολογικός άνθρωπος, στον κατώτερο, τον ανάπηρο, βοηθά στο να διατηρείται η τάξη και το κατεστημένο. σελ. 7.

Προστατευόμενα άτομα

"Προστατευόμενα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι τα άτομα ηλικίας 15-65 ετών που έχουν περιορισμένες δυνατότητες για επαγγελματική απασχόληση από οποιαδήποτε χρόνια σωματική, πνευματική ή ψυχική πάθηση, εφ' όσον είναι εγγεγραμμένα στα Μητρώα ανέργων αναπήρων του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)" (Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, Ν. 1648/86, σελ. 3157-3162).

Επαγγελματικός προσανατολισμός

Σύμφωνα με την Ματινοπούλου-Περρή (1988) ο επαγγελματικός προσανατολισμός, μαζί με την αξιολόγηση, παραμένουν ουσιαστικής σημασίας διεργασίες, για την επιτυχημένη τοποθέτηση είτε σε πρόγραμμα κατάρτισης, είτε σε εργασία. σελ. 122.

Επαγγελματική κατάρτιση

Σύμφωνα με την Ματινοπούλου-Περρή (1988) η επαγγελματική κατάρτιση, είναι η παροχή τεχνικής-επαγγελματικής εκπαίδευσης νέων και ενηλίκων σε διάφορες τεχνικές ειδικότητες, σε παραδοσιακά και σύγχρονα επαγγέλματα, είτε διαμέσω των κέντρων επαγγελματικής εκπαίδευσης, είτε διαμέσω της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, είτε, τέλος, διαμέσω της ανάπτυξης συστηματικής επικοινωνίας και συναλλαγής των κέντρων κατάρτισης με τον επιχειρησιακό κόσμο σε τοπικό επίπεδο. σελ. 121-122.

Επαγγελματική αποκατάσταση

Σύμφωνα με την Ματινοπούλου-Περρή (1988) ο όρος επαγγελματική αποκατάσταση συνεπάγεται, πέρα από την εκμάθηση ενός επαγγέλματος, τη διαδικασία κοινωνικής μάθησης, που σκοπό έχει να κινητοποιήσει και να ενθαρρύνει την ένταξη των αναπήρων στην κοινότητα βοηθώντας τους να γίνουν αυτοδύναμοι. σελ. 104.

Περιορισμοί

Η μελέτη περιορίστηκε στην πόλη της Αθήνας. Τα ευρήματα της μελέτης αυτής, μπορούν να γενικευτούν σε παρόμοιους πληθυσμούς, που ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά του δείγματος που επιλέχθηκε.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Α' ΜΕΡΟΣ : ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΝΑΠΗΡΟ ΑΤΟΜΟ

Γενικά για τον όρο της αναπηρίας

Η αναπηρία αναφέρεται στα μειονεκτήματα που επιβάλλονται από την βλάβη ή την ανικανότητα πάνω σε ένα συγκεκριμένο άτομο και που αφορούν το πλαίσιο των φυσικών, ψυχολογικών, επαγγελματικών και κοινωνικών του δραστηριοτήτων (Sussman, 1981, σελ. 6-13).

Δύο είναι οι μεγάλες κατηγορίες στις οποίες χωρίζονται οι αναπηρίες:

1. Αναπηρίες από ιατρικές αιτίες, όπως είναι οι παραλυτικές και άλλες ασθένειες, τύλωση, κώφωση, καρδιαγγειακές παθήσεις, επιληψία, καθώς και οι ψυχικές αναπηρίες.
2. Αναπηρίες που προκαλούνται από κοινωνικά αίτια όπως είναι τα ατυχήματα, οι τραυματισμοί στον πόλεμο, ο υποσιτισμός, η ρύπανση του περιβάλλοντος κλπ. (Sussman, 1981, σελ. 45).

Σύμφωνα με τον καθηγητή Ψυχιατρικής Χαρτοκόλλη (1981) η ψυχική αναπηρία παρουσιάζει την ιδιαιτερότητα ότι είναι δύσκολο να αποφασιστεί πότε παύει να είναι ενεργή και πότε γίνεται στάσιμη. Η μόνη περίπτωση ψυχικής αναπηρίας χωρίς πιθανότητα θεραπείας ή αυτόματης βελτίωσης είναι εκείνη που οφείλεται σε οργανικούς παράγοντες, σε μια αλλοίωση της λειτουργικής ικανότητας του εγκεφάλου από διάφορες ενδογενείς, εξωγενείς αιτίες. Στην περίπτωση θεραπείας, λέμε ότι ένα άτομο έχει ψυχική αναπηρία, ή στην περίπτωση που είναι ανίατη (π.χ. χαμηλός δείκτης

νοημοσύνης, ψύχωση, σχιζοφρένεια) λέμε ότι το άτομο πάσχει, σελ. 119-126.

Σύμφωνα με τον Sussman (1981) η συμπεριφορά του ανάπηρου, είναι συμπεριφορά ατόμου που ζει και κινείται σε δύο κόσμους: στον κόσμο της πλειονότητας και στον κόσμο της μειονότητας των αναπήρων. Έτσι, αναγκαστικά, υπάρχει μια περιθωριακή κατάσταση για τον ανάπηρο, όπου στο ένα άκρο προσποιείται τον φυσιολογικό και αρνείται την αδυναμία του να κάνει κάποια εργασία για να μην απορριφθεί από τους άλλους, ενώ στο άλλο άκρο, υπερτονίζει τόσο την αναπηρία του, ώστε μπορεί να φθάσει στα όρια του γελοίου. σελ. 43-53.

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι η ισορροπία στις σχέσεις και στη συμπεριφορά του αναπήρου απέναντι στους άλλους είναι μάλλον εύθραυστη. Για να γίνει σταθερή αυτή η ισορροπία, χρειάζεται το κράτος, αλλά και ο καθένας μας να συμβάλλει ενεργά στο στένεμα του επικοινωνιακού χάσματος μεταξύ αναπήρων και μη αναπήρων, με την ανάληψη μέτρων κατά της ανεργίας και προώθησης της επαγγελματικής απασχόλησης των αναπήρων, σε συνδυασμό με μία σωστή ενημέρωση και διαφώτιση του κόσμου πάνω στο θέμα της αναπηρίας.

Η Κοινωνική Πολιτική για το ανάπηρο άτομο

Στην χώρα μας η Κοινωνική Πολιτική για τους ανάπηρους μπορεί να χωρισθεί σε δύο τομείς προγραμμάτων: Στα προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης και συνταξιοδότησης αναπήρων, και στα προγράμματα ειδικής αγωγής, επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αναπήρων.

Προγράμματα Οικονομικής Ενίσχυσης και Συνταξιοδότησης αναπήρων

Τα Υπουργεία Υγείας-Πρόνοιας και Οικονομικών, εφαρμόζουν τα εξής προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης για τα ανάπηρα άτομα: για τους τύφλους το ποσόν είναι 4.000 ή 7.000 ή 10.000 και

15.000 ανάλογα με την ηλικία, αν είναι άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένοι, άνεργοι ή εργαζόμενοι, φοιτητές, αν κατέχουν πτυχίο Ανώτερης - Ανώτατης Σχολής, αν φιλοξενούνται σε οικοτροφεία. Για τους κωφάλαλους το ποσό είναι 5.000 δρχ. Για τους ανασφάλιστους τετραπληγικούς, παραπληγικούς, βαριά ακρωτηριασμένους το ποσό κυμαίνεται σε 4.000, 7.000 ή 20.000 δρχ. ανάλογα με τον αν είναι ασφαλισμένοι ή όχι, αν διαμένουν με τις οικογένειές τους ή σε προνοιακά ιδρύματα. Για τα βαριά καθυστερημένα άτομα με Δ.Ν. μέχρι 30 το ποσό είναι 12.000 δρχ. Για τα άτομα που πάσχουν από συγγενή αιμολυτική αναιμία (μεσογειακή αναιμία) το ποσό ανέρχεται σε 5.000 δρχ. Στα αναφάλιστα ηλικιωμένα άτομα (60 χρονών και άνω) που έχουν απόλυτη αναπηρία το ποσό είναι 8.000 δρχ. Οι νεφροπαθείς που βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας, ενισχύονται με 3.500 δρχ. Για όσους πάσχουν από την νόσο του ΧΑΝΣΕΝ το ποσό είναι 8.100-8.400-12.600 δρχ. ανάλογα με το αν εργάζονται, αν νοσηλεύονται κατ' οίκον ή σε νοσοκομεία. Οι σπουδαστές Ανωτέρων και Ανωτάτων Σχολών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων που έχουν αχρησία των κάτω άκρων και δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα συνήθη συγκοινωνιακά μέσα, ενισχύονται με 7.000 δρχ. Οι ανάπηροι εκπαιδευόμενοι του Εθνικού Ιδρύματος Αποκατάστασης Αναπήρων (Ε.Ι.Α.Α.) ενισχύονται με το ποσό των 7.000 δρχ. μηνιαίως κατά την διάρκεια του σχολικού έτους. Οι απόφοιτοι σχολών του ιδίου ιδρύματος ενισχύονται με εφάπαξ χρηματικό βοήθημα 50.000 δρχ. Τα άτομα με εγκεφαλική παράλυση ηλικίας 0-13 ετών επιχορηγούνται με το ποσό των 5.000 δρχ. Στα ανασφάλιστα και έμμεσα ασφαλισμένα ανάπηρα άτομα ηλικίας 0-59 ετών με απόλυτη αναπηρία που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν καταβάλλεται το ποσό των 8.000 δρχ. (Κατζουράκης, 1985, σελ. 59-61).

Σχετικά με τα προγράμματα συνταξιοδότησης, ισχύουν τα εξής: Οι ασφαλισμένοι ανάπηροι με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67% παίρνουν σύνταξη από 18.000-80.000 δρχ. και με ποσοστό αναπηρίας κάτω του 67%, παίρνουν το 75% της πλήρους σύνταξης. Ο συνολικός αριθμός των αναπήρων που συνταξιοδοτούνται από διάφορους ασφαλιστικούς οργανισμούς υπολογίζεται από το Υπουργείο Υγείας-Πρόνοιας στις 243.770. (Βάγια, 1983, σελ. 16).

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ	ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ι.Κ.Α	468.000	125.948	27%
Ο.Γ.Α.	751.000	151.000	20%
Τ.Ε.Β.Ε.	109.804	15.819	15%
ΤΑΜΕΙΟ ΕΜΠΟΡΩΝ	16.915	1.003	6%
ΣΥΝΟΛΟ	1.345.719	293.770	21,85%

Προγράμματα για την ειδική αγωγή, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση αναπήρων

Τα παιδιά που έχουν ειδικές ανάγκες εξαιτίας σωματικής, νοητικής, ψυχικής αναπηρίας χρειάζονται ειδική αγωγή, προσαρμοσμένη στις ιδιαιτερότητες της κατάστασής τους με ειδικευμένους εκπαιδευτές, και με την βοήθεια ειδικών μεθόδων διδασκαλίας.

Τα προγράμματα ειδικής αγωγής εφαρμόζονται από το Υπουργείο Παιδείας και προσφέρονται σε ανάπηρους μέχρι το 18^ο χρόνο της ηλικίας τους. Στο Δελτίο Πληροφοριών Ειδικής Αγωγής (1986) αναφέρεται ότι στη χώρα μας λειτουργούν μονάδες ειδικής αγωγής κατά βαθμίδα εκπαίδευσης και έχουν ως εξής:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	ΔΗΜΟΣΙΑ	ΙΔΙΩΤΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Νηπιαγωγεία	16	2	18
Δημοτικά Σχολεία	111	11	122
Ειδικές τάξεις σε κανονικά σχολεία	105	-	105
Γυμνάσια	6	-	6
Λύκεια	3	-	3
ΣΥΝΟΛΟ	241	13	254

Στις μονάδες αυτές φοιτούν 4.989 παιδιά εκ των οποίων τα 836 στις ιδιωτικές. Ο μεγαλύτερος όμως αριθμός παιδιών με ειδικές ανάγκες (180.000 περίπου) προορίζεται να ενταχθεί στο μαθητι-

κό δυναμικό των κανονικών σχολείων (ποσοστό πάνω από 90%) όπου σύμφωνα με την εκπαιδευτική πολιτική και φιλοσοφία, πρέπει να παραμείνουν ενσωματωμένα για να μην τονίζονται οι διαφορές με τον υπόλοιπο μαθητικό κόσμο, με την προϋπόθεση όμως να ικανοποιούνται με ειδικά ατομικά ή μικροομαδικά εκπαιδευτικά προγράμματα οι ιδιαίτερες ανάγκες τους. σελ. 100.

Σχετικά με τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αναπήρων, στη χώρα μας σήμερα, λειτουργούν μόνο 3 ειδικές επαγγελματικές σχολές αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ο Sussman (1981) αναφέρει ότι, από τις σχολές αυτές, δύο είναι ιδιωτικές (μία ανήκει στο Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων (Ε.Ι.Α.Α.) και μία στην "Παμακάριστο") και μόνο μία, στην Καλλιθέα, είναι του Δημοσίου και άρχισε να λειτουργεί από το 1984, ενταγμένη μάλιστα και στο πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου της ΕΟΚ, από το οποίο και επιχορηγείται κατά το 55% των γενικών εξόδων λειτουργίας της. σελ. 20.

Προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αναπήρων εφαρμόζει και ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), ο οποίος στα κέντρα και σχολές μαθητείας και ταχύρρυθμης επαγγελματικής κατάρτισης που διαθέτει, εκπαιδεύει και ανάπηρα άτομα, κατόπιν απόφασης του Διοικητού του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), εφόσον μπορούν να παρακολουθήσουν τα προγράμματα. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 1648/86 που προστατεύει τους αναπήρους, τα ανάπηρα άτομα μπορούν να παρακολουθήσουν προγράμματα και σε άλλα ιδρύματα και φορείς επαγγελματικής εκπαίδευσης. Σε αυτή τη περίπτωση, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), μπορεί να καταβάλει μέρος ή το σύνολο των δαπανών που απαιτείται κατά άτομο για την επαγγελματική του εκπαίδευση. Έτσι, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) συνεργάζεται με 20 ιδρύματα σε όλη την Ελλάδα, στα οποία παραπέμπει ανάπηρα άτομα ηλικίας 15 ετών και πάνω, για προεπαγγελματική ή επαγγελματική κατάρτιση. Οι ειδικότητες που διδάσκονται σε αυτά είναι κυρίως της υφαντικής, κοπτικής-ραπτικής, οικοκυρικής, κηπουρικής, καλαθοπλεκτικής κλπ.

Δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΤΟΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ (Δ.Ε.Α.)/1981

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Η Γενική Συνέλευση,

Έχοντας υπόψη της την υπόσχεση των Μελών-Κρατών, σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, να κάνουν κοινές και ανεξάρτητες ενέργειες σε συνεργασία με τον Οργανισμό για να προωθήσουν ανώτερα επίπεδα διαβίωσης, πλήρη απασχόληση και συνθήκες οικονομικής και κοινωνικής πρόοδου.

Επιβεβαιώνοντας την πίστη της στα ανθρώπινα δικαιώματα, στις βασικές ελευθερίες και στις αρχές της ειρήνης, της αξιοπρέπειας, της αξίας του ανθρώπινου προσώπου και της κοινωνικής δικαιοσύνης που διακηρύσσεται στον Καταστατικό Χάρτη,

Έχοντας υπόψη της τις αρχές της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τις Διεθνείς Συμφωνίες πάνω στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού, τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Διανοητικά Καθυστερημένων, καθώς και τις βάσεις για κοινωνική πρόοδο που έχουν ήδη μπει στα συντάγματα, στις συμβάσεις, στις συστάσεις και στις αποφάσεις του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας, του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, της UNICEF και άλλων σχετικών οργανώσεων,

Επιπλέον έχοντας υπόψη της την απόφαση 1981 της 6ης Μαΐου 1975 του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου για την πρόληψη της ανικανότητας και την αποκατάσταση των αναπήρων,

Τονίζοντας το γεγονός ότι η Διακήρυξη για την Κοινωνική Πρόοδο και Ανάπτυξη παρουσίασε την ανάγκη να προστατευθούν τα δικαιώματα και να εξασφαλιστεί η ευημερία και η αποκατάσταση όσων μειονεκτούν σωματικά και διανοητικά,

Έχοντας υπόψη της την ανάγκη να προληφθούν οι σωματικές και οι διανοητικές αναπηρίες και να βοηθηθούν οι ανάπηροι να αναπτύξουν τις ικανότητές τους σε διάφορους τομείς δραστηριοτήτων και να προωθηθεί η επανένταξη τους κατά το δυνατόν στην φυσιολογική ζωή,

Γνωρίζοντας ότι ορισμένες χώρες στο σημερινό στάδιο ανάπτυξης τους μόνο περιορισμένες προσπάθειες μπορούν να κάνουν,

Προχωρεί σε αυτή τη Διακήρυξη για τα Δικαιώματα των Αναπήρων και καλεί την ανάληψη δραστηριοτήτων σε εθνική και διεθνή κλίμακα ώστε να εξασφαλιστεί η χρησιμοποίηση, σαν κοινή βάση και πλαίσιο αναφοράς, των παρακάτω δικαιωμάτων:

ΑΡΘΡΟ 1

Ο όρος "ανάπηρο άτομο" αναφέρεται σε οποιοδήποτε άτομο, που δεν μπορεί να εξασφαλίσει μόνο του όλες ή ένα μέρος από τις ανάγκες μιας φυσιολογικής ατομικής και/ή κοινωνικής ζωής λόγω κάποιου εκ γενετής ή επίκτητου σωματικού ή διανοητικού μειονεκτήματος.

ΑΡΘΡΟ 2

Οι ανάπηροι πρέπει να απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα που αναφέρονται σε τούτη τη Διακήρυξη. Τα δικαιώματα αυτά παραχωρούνται σε όλους τους αναπήρους χωρίς καμιά εξαίρεση και διάκριση που να βασίζεται σε φυλές, χρώμα, φύλο, γλώσσα, θρησκεία, πολιτικές ή άλλες πεποιθήσεις, σε εθνική ή κοινωνική προέλευση, στον πλούτο, την καταγωγή ή σε οποιαδήποτε άλλη κατάσταση σχετικά ή με τον ίδιο τον ανάπηρο ή με την οικογένειά τους.

ΑΡΘΡΟ 3

Οι ανάπηροι έχουν το έμφυτο δικαίωμα του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας τους. Οι ανάπηροι, ανεξάρτητα από την προέλευση, τη φύση και τη σοβαρότητα των αναπηριών τους, έχουν τα ίδια βασικά δικαιώματα με τους συνομηλικούς συμπατριώτες τους. Αυτή η αρχή πρώτιστα και βασικά προϋποθέτει το δικαίωμα να ζουν και να απολαμβάνουν μια αξιοπρεπή και, κατά το δυνατόν περισσότερο φυσιολογική ζωή.

ΑΡΘΡΟ 4

Οι ανάπηροι έχουν τα ίδια Πολιτικά Δικαιώματα με τους υπο-

λοιπους ανθρώπους. Η παράγραφος 7 της Διακήρυξης των Δικαιωμάτων των Διανοητικά Ανάπηρων ισχύει για οποιονδήποτε περιορισμό ή κατάργηση αυτών των δικαιωμάτων των διανοητικά ανάπηρων.

ΑΡΘΡΟ 5

Οι ανάπηροι έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν τα μέτρα που αποσκοπούν να τους κάνουν όσο το δυνατόν περισσότερο αυτόνομους.

ΑΡΘΡΟ 6

Οι ανάπηροι δικαιούνται να έχουν ιατρική και ψυχολογική παρακολούθηση στην οποία να περιλαμβάνονται προσθετικά και ορθοπεδικά μηχανήματα, να έχουν κοινωνική αποκατάσταση, γενική, και επαγγελματική εκπαίδευση και αποκατάσταση, συμπαράσταση σε ποικίλα θέματα, παροχή συμβουλών, άλλες διευκολύνσεις και υπηρεσίες που θα τους επιτρέψουν να αναπτύξουν, στο μέγιστο δυνατό, τις δυνατότητες τους και τις επιδόσεις τους και που θα επισπεύσουν τη διαδικασία της ένταξης ή επανένταξης τους στο κοινωνικό σύνολο.

ΑΡΘΡΟ 7

Οι ανάπηροι δικαιούνται να έχουν οικονομική και κοινωνική ασφάλιση και ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Έχουν το δικαίωμα, με βάση τις ικανότητες τους, να εξασφαλίζουν μια απασχόληση και να τη διατηρούν. Ακόμη να ασκούν κάποιο χρήσιμο παραγωγικό και κερδοσκοπικό επάγγελμα και να εντάσσονται σε επαγγελματικά σωματεία.

ΑΡΘΡΟ 8

Οι ανάπηροι έχουν το δικαίωμα να ζητούν, σε κάθε οικονομικό και κοινωνικό προγραμματισμό, να λαμβάνονται υπόψη και οι δικές τους ειδικές ανάγκες.

ΑΡΘΡΟ 9

Οι ανάπηροι έχουν το δικαίωμα να ζουν με τη φυσική ή τη

θετή οικογένειά τους και να συμμετέχουν σε όλες τις κοινωνικές, ψυχαγωγικές ή δημιουργικές δραστηριότητες. Κανένας ανάπηρος, άνδρας ή γυναίκα, δεν θα έχει διαφορετική μεταχείριση όσον αφορά την κατοικία του, παρά μόνο ό,τι είναι αναγκαίο για την κατάστασή του και βελτίωσή του. Αν είναι αναπόφευκτη η παραμονή του σε ειδικό ίδρυμα τότε το περιβάλλον του ιδρύματος και οι συνθήκες ζωής μέσα σε αυτό θα πρέπει να προσεγγίζουν κατά το περισσότερο δυνατό τις συνθήκες φυσιολογικής διαβίωσης των ανθρώπων της ηλικίας του.

ΑΡΘΡΟ 10

Οι ανάπηροι πρέπει να προστατεύονται από κάθε εκμετάλλευση, από κανονισμούς και από κάθε μεταχείριση που προκαλεί διακρίσεις, και τους χρησιμοποιεί με εξευτελιστικό τρόπο.

ΑΡΘΡΟ 11

Οι ανάπηροι έχουν το δικαίωμα να επωφελούνται από κατάλληλη νομική βοήθεια όταν αυτή είναι απαραίτητη για την προστασία των ίδιων ή της περιουσίας τους. Αν κινηθεί εναντίον τους κάποια νομική διαδικασία θα πρέπει στη διεξαγωγή της διαδικασίας αυτής να λαβαίνεται σοβαρά υπόψη η σωματική και η διανοητική κατάσταση των αναπήρων.

ΑΡΘΡΟ 12

Για το θέμα που αφορά τα δικαιώματα των αναπήρων είναι χρήσιμο να ζητείται η γνώμη των οργανώσεών τους.

ΑΡΘΡΟ 13

Οι ανάπηροι, οι οικογένειές τους και οι κοινότητες (κοινωνία) πρέπει να ενημερωθούν, με κάθε πρόσφορο τρόπο, για τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στη Διακήρυξη τούτη.

**Β' ΜΕΡΟΣ : ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ
(Γ.Ε.Ε.Α.) ΑΘΗΝΩΝ - Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ
ΑΝΑΓΚΕΣ**

Οργάνωση και Λειτουργία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας
Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών

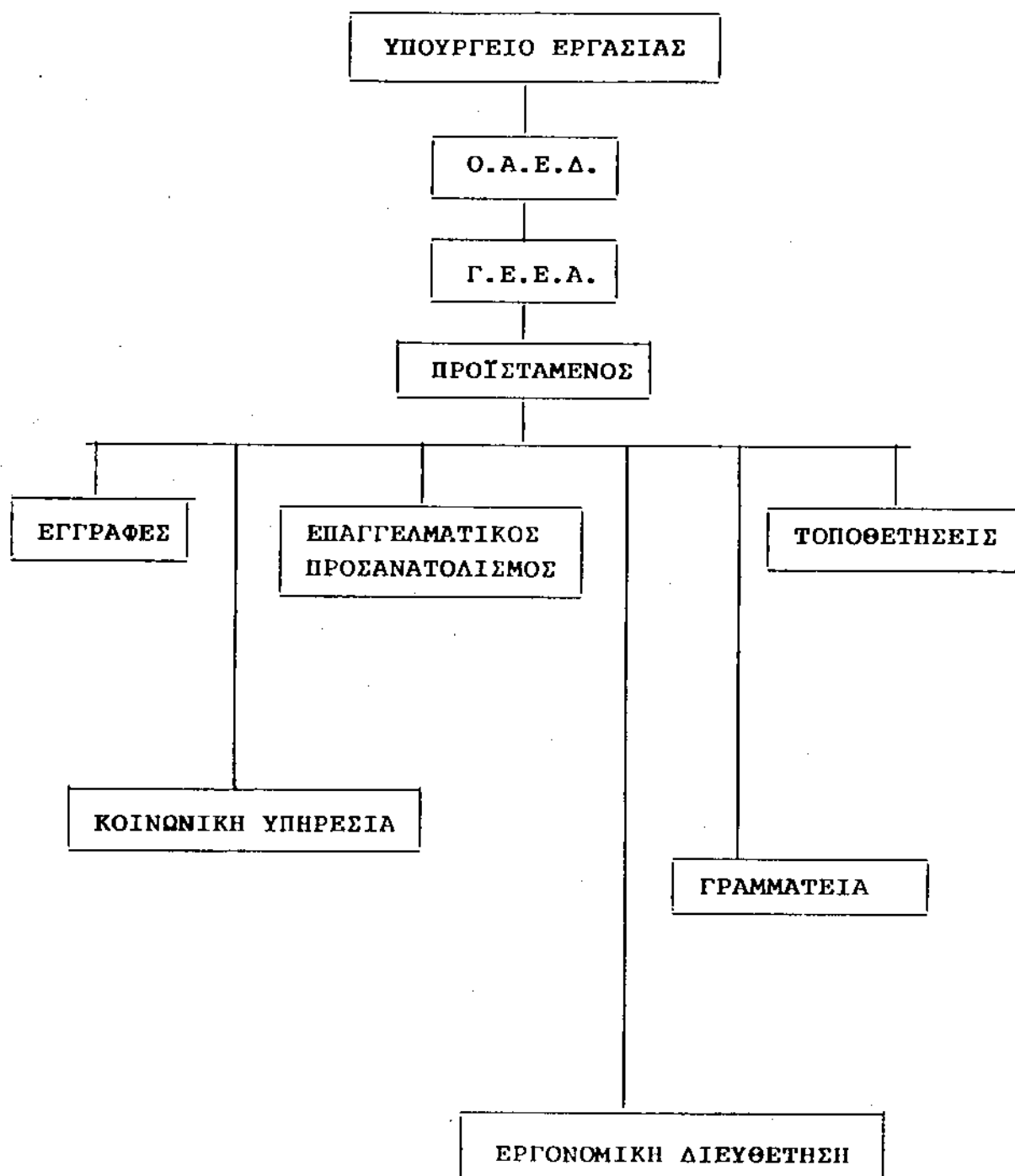
Το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α) Αθηνών, του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), λειτούργησε για πρώτη φορά το 1982, στα πλαίσια της ιδιαίτερης προσοχής που δίνεται τα τελευταία χρόνια στον τόπο μας για το πρόβλημα των μειονεκτούντων ατόμων και σε συνδυασμό με τα μέτρα της ειδικής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (Ε.Ο.Κ.) για προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και αποκατάστασης αναπήρων. Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, χρηματοδοτεί τα προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) κατά 51%.

Το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών βρίσκεται στο ισόγειο του κτιρίου της οδού Πειραιώς 52 και είναι επανδρωμένο από τον Προϊστάμενο, που είναι Ψυχολόγος, την Κοινωνική Λειτουργό, την Επαγγελματική Σύμβουλο και τον εσωτερικό τοποθετητή εργασίας. Όλοι είναι εκπαιδευμένοι σε ειδικά σεμινάρια του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) και είναι υπεύθυνοι για την εργονομική διευθέτηση στους χώρους δουλειάς των αναπήρων.

Οι τομείς δραστηριοτήτων του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών είναι ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός, η παραπομπή για εκπαίδευση και η Επαγγελματική Αποκατάσταση μετά από την Εκπαίδευση.

Ακολουθεί υπηρεσιακό και διοικητικό οργανόγραμμα του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών.

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΝΑΠΗΡΩΝ (Γ.Ε.Ε.Α.) ΑΘΗΝΩΝ

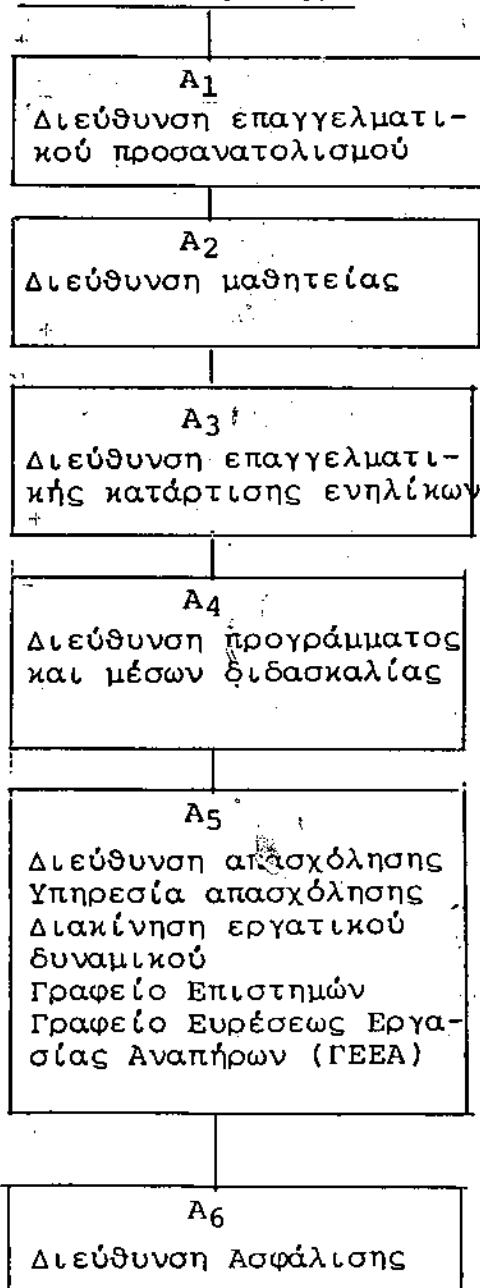

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ (Ο.Α.Ε.Δ.)

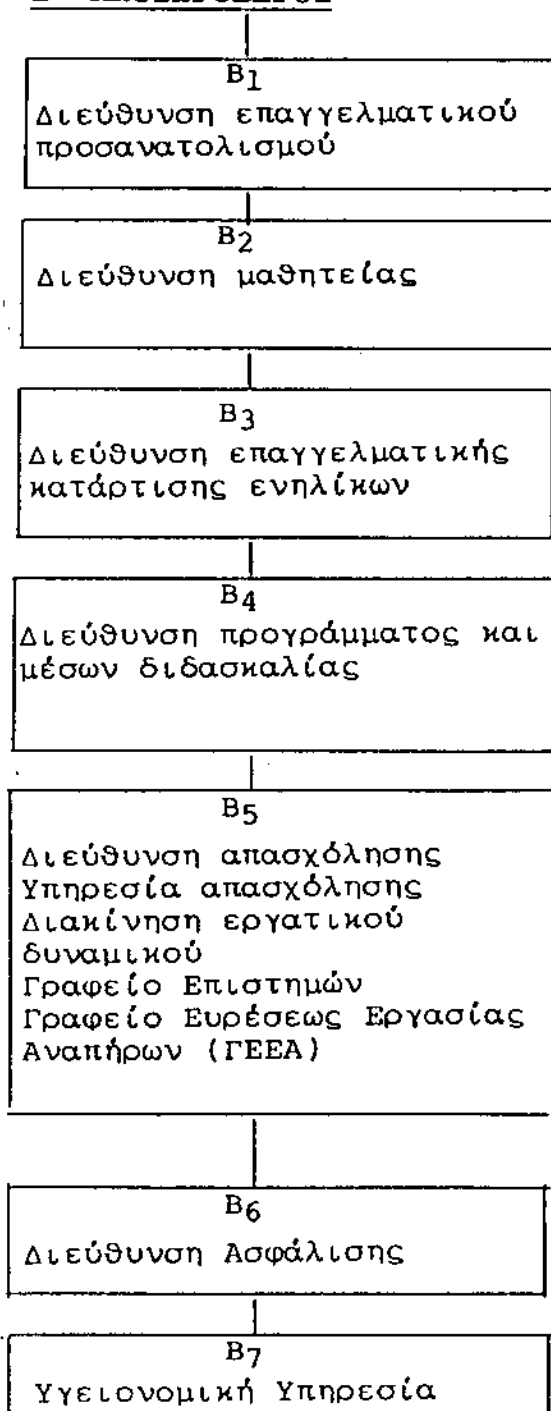
Διεύθυνση Επιθεώρησης
Νομική Υπηρεσία
Υπηρεσία Πολιτικής
Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης

Γραμματεία Διοικητού
Γραφείο Διοικητού
Γραφείο Διοικητικού Συμβουλίου
Γραφείο Τύπου Δημοσίων και
Διεθνών Σχέσεων

A' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

B' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Εκτός από το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α) Αθηνών, άρχισε να λειτουργεί από το 1983 ένα άλλο παρόμοιο γραφείο και στη Θεσσαλονίκη. Και τα δύο γραφεία, έχουν να επιδείξουν μια αξιοπρόσεκτη δραστηριότητα και τυγχάνουν της αμέριστης υποστήριξης από τα άτομα με ειδικές ανάγκες και από τις οργανώσεις τους. Στο Γραφείο Αθηνών, όσο και στα κεντρικά γραφεία του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), εργάζονται και μερικά άτομα που τα ίδια προέρχονται από τις τάξεις αυτές. Το πείραμα αυτό έχει επιτύχει πλήρως και έχει αποδείξει πως τέτοια άτομα με την κατάλληλη εκπαίδευση, γίνονται οι πιο κατάλληλοι λειτουργοί και αποτελεσματικοί τοποθετητές (Πρωτοπαπάς, 1988, σελ. 451).

Ειδικά για την ομάδα των ψυχιατρικά αρρώστων, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) δημιούργησε το 1982 για πρώτη φορά το Γραφείο Επαγγελματικής Αποκατάστασης Αναπήρων στην Αθήνα και αργότερα στη Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Βόλο, Λάρισα και Ηράκλειο, επιδοτώντας προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.

Παρ' όλο που η εργασία αυτή ασχολείται αποκλειστικά με την επαγγελματική αποκατάσταση αναπήρων εγγεγραμμένων στο Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.), αξίζει εντούτοις, να αναφερθούν επιγραμματικά και μερικοί άλλοι φορείς οι οποίοι ασχολούνται με τον τομέα αυτό. Αυτοί είναι: η Εταιρεία Προστασίας Σπαστικών Παιδιών, ο Φάρος Τυφλών Ελλάδος, η Ένωση Γονέων Νοητικώς Υστερούντων Ατόμων, το Εθνικό Ίδρυμα Κωφαλάων, η Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική Αιγυνητείου κλπ. Επίσης, πολύ σύντομα, πρόκειται να λειτουργήσει, στο Περιστερί, ειδικό κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης ψυχικά αρρώστων, αποθεραπευμένων του Κρατικού Θεραπευτηρίου Ψυχικών Παθήσεων Αθηνών (Κ.Θ.Ψ.Π.Α.) (βλ. Γ' μέρος Σκοπολό-σύσταση).

Κατηγορίες ατόμων με ειδικές ανάγκες και διαδικασία εγγραφής τους στο Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών

Οι διάφορες κατηγορίες αναπήρων που είναι εγγεγραμμένοι στο Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών είναι οι εξής: τυφλοί, κωφάλαλοι, τετραπληγικοί παραπληγικοί, ακρωτηριασμένοι, βαριά καθυστερημένα άτομα, άτομα με μεσογειακή αναιμία, άτομα που έχουν απόλυτη αναπηρία, νεφροπαθείς, άτομα που πάσχουν από τη νόσο του ΧΑΝΣΕΝ, άτομα που έχουν αχρησία των κάτω άκρων, άτομα που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση, καθώς και ψυχικά ανάπηρα άτομα.

Για κάθε ανάπηρο άτομο από την εγγραφή του στο Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, έως την τοποθέτησή του σε δουλειά, ακολουθείται η εξής διαδικασία: ο ανάπηρος προσκομίζοντας διάφορα πιστοποιητικά που απαιτούνται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για την εγγραφή του, εγγράφεται στους καταλόγους του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας (Γ.Ε.Ε.Α.) και παίρνει την κάρτα ανεργίας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) Στην συνέχεια ο κοινωνικός λειτουργός παίρνει το κοινωνικό ιστορικό του αναπήρου και συζητά μαζί του για ιδιαίτερα προβλήματα που πιθανόν, αυτός να αντιμετωπίζει. Ακολούθως ο επαγγελματικός σύμβουλος συζητά και ενημερώνει τα νεαρά ανειδίκευτα ανάπηρα άτομα για τις σχολές του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) και τους προωθεί για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Με τα μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα συζητά και προσπαθεί από κοινού με αυτά για την εύρεση της κατάλληλης ή καταλληλότερης εργασίας. Ο τοποθετητής εργασίας, αφού ενημερωθεί για τον συγκεκριμένο ανάπηρο από τις εκθέσεις του Κοινωνικού Λειτουργού και του επαγγελματικού συμβούλου, προσπαθεί να του βρει θέση εργασίας και να τον τοποθετήσει.

Διαδικασία τοποθέτησης ατόμων με ειδικές ανάγκες σε εργασία
Αρμόδια άτομα

Προκειμένου να τοποθετηθεί ένα άτομο σε εργασία από το Γραφείο ατόμων με ειδικές ανάγκες, προέχει η εγγραφή του στα μητρώα ανέργων, η λήψη Κοινωνικού Ιστορικού, η συνέντευξη από την Επαγγελματική Σύμβουλο και η ψυχολογική υποστήριξη από τον Ψυχολόγο.

Εάν το άτομο ενδιαφέρεται για διορισμό στο Δημόσιο τομέα, παραπέμπεται στη Νομαρχία. Το ποσοστό τοποθέτησης ατόμων με ειδικές ανάγκες στον τομέα αυτόν, είναι 3%. Το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών από την πλευρά του συλλέγει τις θέσεις εργασίας και επιδοτεί τον εργοδότη με 2300 δρχ. την ημέρα για ένα χρόνο, με ανειλημμένη την υποχρέωση από τον εργοδότη να κρατήσει τον άρρωστο άλλους τρεις μήνες και να του καταβάλει πλήρη μισθό.

Επίσης επιχορηγούνται επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν άτομα με ψυχικές παθήσεις για ώρες εργασίας ίσες με το ήμισυ των ωρών της ημερησίας υποχρεωτικής απασχόλησης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών παρατηρείται ότι, η ομάδα των ψυχικά πασχόντων είναι δύσκολο να ενταχθούν στον επαγγελματικό χώρο, λόγω της προκατάληψης του εργοδότη απέναντι στα άτομα αυτά, της οικονομικής εκμετάλλευσης από μέρους του, τον στιγματισμό του αρρώστου, καθώς και των προσωπικών δυσκολιών του αρρώστου που σχετίζονται και με την τοποθέτηση σε ακατάλληλο εργασιακό χώρο. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι σε σύνολο 1.500 ατόμων με σωματικές αναπηρίες έχουν τοποθετηθεί σε εργασία 632 άτομα δηλαδή ποσοστό 42,1% ενώ αντίστοιχα σε άτομα με ψυχιατρικό πρόβλημα έχουν γίνει 89 τοποθετήσεις σε σύνολο 1.195 δηλαδή ποσοστό μόλις 7,4% από τις αρχές του 1987 μέχρι το Νοέμβριο 1990, πράγμα που δείχνει ότι δεν δίνεται η ευκαιρία να αποδείξουν τις δυνατότητες τους. Παρ' όλα αυτά, πέραν της ιδιαίτερης αυτής κατηγορίας των ψυχικά αρρώστων, όπως προκύπτει, από στατιστικά στοιχεία κίνησης ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στον Οργανισμό Απασχόλησης, Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), το 40% περίπου των εγγεγραμμένων ατόμων στο Γραφείο Εργασίας βρίσκουν ανταπόκριση είτε σε χώρο δουλειάς 25% περίπου είτε

σε χώρο κατάρτισης 15% περίπου.

Η διαδικασία τοποθέτησης ατόμων με ειδικές ανάγκες σε εργασία, προϋποθέτει την ανάληψη διευρυμένων αρμοδιοτήτων που περιλαμβάνουν: ευθύνη του Κοινωνικού Λειτουργού για την επικοινωνία με την εργοδοσία σε σχέση με την πρόσληψη του αναπήρου. Ο τοποθετητής εργασίας τον συνοδεύει και έχει την ευθύνη να ενημερώνει απλώς για την διαδικασία της πρόσληψης.

Ενημέρωση του εργοδότη από τον ίδιο τον κοινωνικό λειτουργό για το ρόλο του και τις υπηρεσίες που αυτός προσφέρει και όχι από την τοποθετητή εργασία, όπως γίνεται σήμερα.

Ευαισθητοποίηση του εργοδότη από τον Κοινωνικό Λειτουργό για τις τυχόν δυσκολίες των τοποθετημένων αναπήρων γενικά και ειδικά για κάθε τοποθετημένο ανάπηρο που αυτός προσέλαβε ή πρόκειται να προσλάβει.

Παρακολούθηση του ανάπηρου-εργαζομένου από τον Κοινωνικό Λειτουργό κατά την διάρκεια του χρόνου επιδότησης για την περίπτωση που αυτός χρειάζεται βοήθεια στην προσαρμογή του.

Τέλος, οργάνωση και λειτουργία μόνιμης υπηρεσίας για την αξιολόγηση των προσφερομένων υπηρεσιών και του έργου του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (μηχανισμός ανατροφοδότησης) Ένα τέτοιο πρόγραμμα συμβάλλει στον σχεδιασμό βελτιωμένων προγραμμάτων, στον εντοπισμό νέων αναγκών και στην εξεύρεση καλύτερων λύσεων για τρέχοντα προβλήματα.

Η σημασία της επαγγελματικής απασχόλησης για το ανάπηρο άτομο

Η εκμάθηση κάποιου επαγγέλματος και στη συνέχεια η εύρεση δουλειάς, αποτελεί σπουδαία κατάκτηση για τον ανάπηρο. Κατάκτηση που του επιτρέπει, κατ' αρχάς, να αναγνωρίσει ο ίδιος την αξία του, τις ικανότητές του και να νιώσει την αίσθηση της προσφοράς, να ζήσει την χαρά της επιτυχίας, κατάκτηση που του επιτρέπει να αναγνωρισθεί από τους άλλους, που δείχνει στο συγγενικό και φιλικό του περιβάλλον ότι κι αυτός είναι ικανός να προσφέρει και όχι μόνο να παίρνει, ρόλο που του είχαν δώ-

σει οι συγγενείς, οι φιλόανθρωποι, το κράτος. Το ότι παύει να εξαρτάται από τους άλλους, τουλάχιστον οικονομικά, δημιουργεί στον ανάπηρο αίσθημα αυτοπεποίθησης και πίστης στον εαυτό του, με αποτέλεσμα την εξέλιξη και εξισορρόπηση της προσωπικότητας του. Γίνεται περισσότερο υπεύθυνος, παίρνει πρωτοβουλίες και αρχίζει όλο και πιο πολύ να αποφασίζει ο ίδιος για τον εαυτό του και για τις ανάγκες του. Το ανάπηρο άτομο προσαρμοσμένο στα πλαίσια του δυνατού στην κατάλληλη δουλειά, δουλειά ανάλογη με τις γνώσεις του, την εμπειρία του, αλλά και την αναπηρία του, γίνεται ισότιμο μέλος της κοινωνίας και αντιμετωπίζεται σαν τέτοιο απ' αυτήν. Πολλοί ανάπηροι είναι ήδη οργανωμένοι σε συλλογικά όργανα (π.χ. Πανελλήνια Ένωση Τυφλών, Κωφών κλπ.) και διεκδικούν μαζικά τα αιτήματά τους για ίση μεταχείριση και ίσες ευκαιρίες για απασχόληση (Βάγια, 1985, σελ. 49).

Διαδικασία επιχορήγησης εργοδοτών για απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες

Το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού επιδοτεί σήμερα τις επιχειρήσεις που προσλαμβάνουν ανάπηρο άτομο, εγγεγραμμένο στους καταλόγους του με 2.300 δραχ. την ημέρα για ένα χρόνο.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου 1648/86, οι επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις κοινής ωφέλειας, καθώς και οι θυγατρικές τους ανώνυμες εταιρείες, εφόσον απασχολούν προσωπικό πάνω από 50 άτομα, υποχρεούνται να προσλαμβάνουν ανάπηρα άτομα, σε ποσοστό 7%, ανεξάρτητα αν υπάρχουν ή όχι κενές θέσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ιδίου Νόμου, οι επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις που απασχολούν ανάπηρα άτομα, μπορεί να επιχορηγούνται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για μέρος των καταβαλλόμενων αποδοχών, ανάλογα με τα ειδικότερα προσόντα κατά κατηγορίες προστατευομένων ατόμων, τη φύση της εργασίας και λοιπά συναφή κριτήρια. Επίσης στο ίδιο άρθρο, αναφέρεται ότι, σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις

που απασχολούν ανάπηρα άτομα, μπορεί να καταβάλλεται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού μέρος της δαπάνης για την στοιχειώδη εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας των προσώπων αυτών.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Νόμου 1648/86 ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) ήταν υπεύθυνος και για την πρόσληψη αναπήρων στο Δημόσιο τομέα, όμως από την 1.1.87 οι κατά τόπους Νομαρχίες ανέλαβαν την τοποθέτηση αναπήρων στο Δημόσιο.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ιδίου νόμου, υπεύθυνες για τις προσλήψεις άνω των 50 ατόμων, είναι ειδικές Επιτροπές. Χρέη εισηγητή εκτελεί υπάλληλος του Υπουργείου Εργασίας ή του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) και συμμετέχει και εκπρόσωπος των αναπήρων.

Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της επιχορήγησης των εργο- δοτών

Η γενική διαπίστωση του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών είναι πως μέχρι σήμερα οι μεγάλοι εργοδότες, που θα μπορούσαν να προσφέρουν όχι μόνο απασχόληση μα και ευκαιρίες ανέλιξης και κατάρτισης δεν πείστηκαν να μπουν στα προγράμματα επιχορηγήσεων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για άτομα με ειδικές ανάγκες: έτσι αναγκαστικά οι επιχορηγήσεις περιορίστηκαν σε μικρούς εργοδότες, που στην πλειονότητά τους, δεν είχαν ούτε το μηχανικό εξοπλισμό ούτε και το κατάλληλο περιβάλλον στον τόπο της δουλειάς, ενώ ταυτόχρονα οι θέσεις που επιχορηγούνταν περιορίζονταν τις πιο πολλές φορές σε θέσεις για ανειδίκευτους και ημειδίκευμένους εργάτες.

Σαν αποτέλεσμα, οι προοπτικές ανέλιξης ή μονιμότητας ήταν από τα πράγματα σχεδόν ανύπαρκτες. Από την πράξη φάνηκε πως οι πιο πολλοί εργοδότες ενδιαφέρονταν για την επιδότηση, σαν μέσον επιπρόσθετης χρηματοδότησης της επιχείρησής τους. Από την άλλη τα ίδια τα άτομα που επιχορηγούνταν διέκοπταν πολλές φορές πρόωρα την απασχόλησή τους είτε γιατί αυτή δεν τους ενέ-

πνεε, είτε γιατί δεν ήταν κάτω από τις προσδοκίες τους, είτε γιατί αντιμετώπιζαν δυσμενή μεταχείριση από πλευράς εργοδότη. Η άλλη διαπίστωση του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ. Ε. Ε. Α.) Αθηνών είναι πως τα διάφορα προγράμματα κατάρτισης για άτομα με ειδικές ανάγκες, δεν πρόσφεραν εκείνα τα εφόδια και επίπεδα κατάρτισης, που η ελεύθερη αγορά χρειάζεται και αναμένει, έτσι, ενώ το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (ΓΕΕΑ) Αθηνών είχε γραμμένους στους καταλόγους τους πολλούς ανέργους δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί στις αιτήσεις των εργοδοτών για θέσεις που απαιτούσαν ψηλότερα προσόντα. Αυτό σημαίνει, ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες βρίσκονται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση όχι μόνο λόγω του αυξανόμενου συναγωνισμού και των μειωμένων γενικά κενών θέσεων, μα και γιατί δεν έχουν τα απαραίτητα προσόντα για τις θέσεις απασχόλησης που παρουσιάζονται.

Είναι επίσης γεγονός πως τα ίδια τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν αγκάλισαν τα προγράμματα που προσφέρθηκαν με τον αναμενόμενο ενθουσιασμό. Οι λόγοι είναι διάφοροι: Είτε γιατί δεν γνώριζαν αρκετά γύρω από τα προγράμματα, είτε γιατί η ποικιλία ή η ποιότητα των προγραμμάτων δεν τους ήλκυε, είτε γιατί ανέμεναν να προσληφθούν στο Δημόσιο, όπου επικρατούν καλύτερες συνθήκες εργασίας και μεγαλύτερη ασφάλεια, είτε τελικά από φόβο μήπως χάσουν έτσι τις κοινωνικές τους παροχές από τα διάφορα ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και ΙΚΑ. Έτσι δεν είναι μόνο η απροθυμία ή η άβεβαιότητα του εργοδότη που δημιουργεί προβλήματα μα και το ίδιο το άτομο με ειδικές ανάγκες πρέπει να βέβαιο, ότι εντασσόμενο στο εργατικό δυναμικό δεν θα χάσει ούτε οικονομικά, ούτε το δικαίωμα να πάρει ξανά και χωρίς καθυστέρηση το επίδομά του, αν αργότερα χάσει τη θέση του για οποιοδήποτε λόγο.

Έχει αποδειχτεί, πως πολλές φορές η ανασφάλεια των ατόμων με ειδικές ανάγκες και η άγνοιά τους για την αγορά εργασίας τους οδηγεί να δεχτούν την πρώτη εργασία που τους προσφέρεται, έστω και αν αυτή δεν ανταποκρίνεται στα προσόντα και στις προσδοκίες τους. Αυτά τα γεγονότα πρέπει να έχουν υπόψη τους οι τοποθετητές για να αποφεύγονται αποτυχίες και απογοητεύσεις τόσο από τους εργοδότες όσο και από τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Και η αντίδραση αυτών των ατόμων είναι πολύ φυσιολογική. Ποιά κίνητρα μπορεί να έχει ένας μορφωμένος νέος ή νέα για να πάει να εργαστεί προσωρινά σε ένα εργαστήριο κακά φωτισμένο, ακάθαρτο και με παλαιωμένα μηχανήματα και με έναν εργοδότη, που τον προσέλαβε απλώς σαν φτηνή εργατική δύναμη και με απώτερο σκοπό να απαλλαγεί από αυτόν, μόλις τελειώσει η επιδότηση του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.);

Η ίδια εικόνα παρουσιάζεται και για τις επιχορηγήσεις προς τους εργοδότες για να επιφέρουν εργονομικές αλλαγές προς όφελος των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Εκείνοι οι εργοδότες που υπέβαλαν αιτήσεις για εργονομικές αλλαγές, απόβλεπαν βασικά στην αγορά επιπρόσθετου εξοπλισμού ή στην προμήθεια πρώτων υλών για την επιχείρηση.

Θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα το γεγονός πως τα προγράμματα επιχορηγήσεων του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) δεν τυγχάνουν της αναμενόμενης υποστήριξης των κοινωνικών εταίρων, εργοδοτών και εργαζομένων, γεγονός που οπωσδήποτε επηρεάζει δυσμενώς την λειτουργεία και την αποτελεσματικότητά τους. (Πρωτοπαπάς, 1988, σελ. 9-11).

Αξιολόγηση της απόδοσης του αναπήρου-εργαζομένου στο χώρο δουλειάς του, από την διεπιστημονική ομάδα του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών

Στην έκθεση του εμπειρογνώμονα του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και που υποβλήθηκε στην Ελληνική Κυβέρνηση το Δεκέμβρη του 1984. Προτείνεται η δημιουργία ενός ειδικού τμήματος στα Κεντρικά Γραφεία του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), που θα συντονίζει και επιβλέπει όλες τις δραστηριότητες για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η Υπηρεσία αυτή θα πρέπει να ενδυναμωθεί με τον διορισμό ενός ανώτερου υπεύθυνου συντονιστή, ενός λειτουργού, που θα είναι υπεύθυνος για το Τμήμα της Κατάρτισης ενός λειτουργού, υπεύθυνου για την κοινωνική ένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες μαζί με την απαραίτητη διοικητική υποστήριξη.

Η πρόταση αυτή παραμένει έγκυρη και βρίσκεται μέσα στο πνεύ-

μα και το γράμμα των προτεινόμενων Κανονισμών Λειτουργίας του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), που στο άρθρο 18, χωρίζει την Υπηρεσία Επαγγελματικής Αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες, σε δύο τμήματα, στο Τμήμα της Κοινωνικής Ένταξης και το Τμήμα της Κατάρτισης και Επιχορηγήσεων.

Σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο τα καθήκοντα των τριών αυτών λειτουργιών σχετικά με την απόδοση του ανάπηρου εργαζομένου, στο χώρο δουλειάς του έχουν ως εξής:

Ο προϊστάμενος του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών είναι:

Υπεύθυνος για την οργάνωση, διοίκηση και εποπτεία, βελτίωση και ανάπτυξη των υπηρεσιών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

Συντονίζει και καθοδηγεί τις ενέργειες, και δραστηριότητες των δύο υπηρεσιών, της κοινωνικής ένταξης και κατάρτισης και των επιχορηγήσεων προς τους εργοδότες.

Υποβάλλει κατά καιρούς εκθέσεις προς τον Διοικητή σχετικά με τα προβλήματα και την πρόοδο της Υπηρεσίας που προϊσταται.

Παρακολουθεί και είναι καλά ενημερωμένος αναφορικά με τις Συμβάσεις και τις Ξυστάσεις του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, (Δ. Γ.Ε.), του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ) και όλων των συγχρόνων εξελίξεων στον τομέα της αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Φροντίζει για την καλλιέργεια στενής συνεργασίας με τις Υπηρεσίες απασχόλησης και για την καλύτερη αξιοποίηση των Υπηρεσιών αυτών για την αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Σε στενή συνεργασία με την διεύθυνση απασχόλησης, φροντίζει για την εκπαίδευση και κατάλληλη ενημέρωση των τοποθετητών πάνω στα ειδικά προβλήματα των ατόμων αυτών.

Διατηρεί στενές σχέσεις με τους εργοδότες, συνδικάτα και τις οργανώσεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η Κοινωνική Σύμβουλος του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών:

Μεριμνά για τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την επαγγελματική αποκατάσταση και τοποθέτηση σε κατάλληλη εργασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Επιμελείται την κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων προεπαγγελματικής και επαγγελματικής αποκατάστασης και τη στενή παρακολούθηση για τη σωστή εκτέλεσή τους.

Εισηγείται για θέματα που αφορούν τις εργονομικές διευθετήσεις χώρων εργασίας.

Συμμετέχει σε επιτροπές για την βελτίωση της ελεύθερης διακίνησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες και γενικά του περιβάλλοντος εργασίας.

Τέλος, ο τοποθετητής του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών:

Μεριμνά για την έκδοσή των Υπουργικών αποφάσεων χαρακτηρισμού φορέων και ειδικών ιδρυμάτων, στα οποία μπορούν να παραπέμπονται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) τα άτομα με ειδικές ανάγκες για εκπαίδευση.

Επιμελείται την έκδοση αποφάσεων του Διοικητή για την παραπομπή των παραπάνω ατόμων σε ειδικά ιδρύματα για εκπαίδευση.

Εισηγείται για την έκδοση αποφάσεων επιχορήγησης εργοδοτών που απασχολούν άτομα με ειδικές ανάγκες, τη συμμετοχή στη δαπάνη για τις εργονομικές διευθετήσεις, την καταβολή των εκπαιδευτικών επιδομάτων.

Διαφωτίζει τους εργοδότες και γενικά το κοινό για τα διάφορα προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) για την εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές ανάγκες όπως και των προγραμμάτων επιχορηγήσεων.

Καλλιεργεί και διατηρεί στενές σχέσεις με τους εργοδότες, συνδικάτα, εκπαιδευτικά ιδρύματα που έχουν σχέση με την εκπαίδευση και κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες, Υπουργεία και Οργανισμούς, Οργανώσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες, με σκοπό την βελτίωση και ανάπτυξη των μέσων για την πλήρη ένταξη των ατόμων αυτών στην κοινωνία και παραγωγική διαδικασία.

Τελικά για να επιτύχει το πρόγραμμα του Γραφείου Ευρέσεως

Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών για την πλήρη ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες πρέπει να συνυπάρχουν και να λειτουργούν αποτελεσματικά το ιατρικό/θεραπευτικό μέρος, η κοινωνική σταθεροποίηση, οι περιβαλλοντικές αναδιορθώσεις για την ελεύθερη και απρόσκοπτη διακίνησή τους, οι κατάλληλες κοινωνικές παροχές, οι ευκαιρίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης, και η σωστή εργατική πολιτική. (Πρωτοπαπάς, 1988, σελ. 51).

**Γ' ΜΕΡΟΣ : ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ -
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ**

Σκοποί - Σύσταση

Τα Κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης - κοινωνικής αποκατάστασης αναπήρων είναι οργανωτικές μονάδες που υλοποιώντας το νόημα του θεσμού της αποκατάστασης, περιλαμβάνουν στην λειτουργία τους υπηρεσίες τεχνικής κατάρτισης, καλλιέργειας και αξιοποίησης των δυνατοτήτων των αναπήρων που απευθύνονται σε αυτά, ψυχοκοινωνικής αξιοποίησής τους, συντονισμένες με άξονα την ατομικότητα του πελάτη, με στόχο την όσο το δυνατόν καλύτερη και πετυχημένη επανεισαγωγή του στο σύνολο και υπηρεσίες προετοιμασίας - προλείανσης της κοινότητας για να αποδεχθεί σαν μέλος της τον ανάπηρο. Συγκεκριμένα ένα Κέντρο μπορεί να περιλαμβάνει στους στόχους του, την εκπαίδευση, την ενημέρωση του ανάπηρου, την τοποθέτηση του σε εργασία και την κοινωνική του ένταξη ή μόνο τους δύο πρώτους στόχους. Δεν υπάρχει Κέντρο που να ασχολείται αποκλειστικά με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, ή την κοινωνική ένταξη. Μπορεί να έχει σαν κύριο σκοπό λειτουργίας μόνον έναν από τους προαναφερθέντες και να διαθέτει δευτερεύουσες υπηρεσίες όπως: θεραπευτικές-ιατρικές, εκμάθησης συμπεριφοράς, εργοθεραπεία, σχολική μόρφωση, στέγαση σε οικοτροφείο, προστατευτικά εργαστήρια εργασίας, επαφές με την Κοινότητα για διεύρυνση θέσεων εργασίας αναπήρων και αποδοχής τους από αυτήν. (Κατάλογος Κέντρων Επαγγελματικής Αποκατάστασης , 1985).

Στη χώρα μας τα περισσότερα κέντρα έχουν ιδρυθεί μέσα στην προηγούμενη και την τρέχουσα δεκαετία κυρίως από την ιδιωτική πρωτοβουλία ατόμων που είτε για λόγους συγγένειας ή ειδικότητας και ευαισθητοποίησης προέρχονται από περιβάλλον οικείο στους ανάπηρους π.χ. σύλλογοι γονέων-κηδεμόνων μιας κατηγορίας αναπηρίας, ή ενός συνόλου αναπήρων που φοιτούν, νοσηλεύονται και ακολουθούν θεραπευτική αγωγή σε ένα συγκεκριμένο σχολικό ή νοσηλευτικό ίδρυμα. Άλλα έχουν συσταθεί από ήδη υπάρχοντες κρατικούς φορείς π.χ. Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού

Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), Υπουργείο Δικαιοσύνης, Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας κλπ. (Ματινοπούλου, 1984, σελ. 35-57).

Τα Κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης, που λειτουργούν στον Ελλαδικό χώρο είναι 46. (Βλέπε Παράρτημα Δ). Σε αυτά δεν έχει συμπεριληφθεί το υποκατάστημα του Εθνικού Ιδρύματος Αποκατάστασης Αναπήρων (Ε.Ι.Α.Α.) στους Αμπελόκηπους το οποίο όπως αναφέρθηκε από την Κοινωνική Υπηρεσία του ιδρύματος υπολειπεται. Ακόμα δεν έχει συμπεριληφθεί το πρόγραμμα πιλότος, που έχει ξεκινήσει από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας-Θρησκευμάτων και αφορά την παροχή ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης σε Επαγγελματική Σχολή, εποπτευόμενη από τα παραπάνω Υπουργεία, στην Καλλιθέα.

Επίσης δεν έχουν συμπεριληφθεί οργανώσεις που περιλαμβάνουν στα μελλοντικά τους σχέδια την εκπαίδευση σε κάποιο επάγγελμα π.χ. το Κρατικό Θεραπευτήριο Ψυχικών Παθήσεων Αθηνών, που σκοπεύει να δημιουργήσει σύντομα για τους ασθενείς Κέντρο στο Περιστέρι. Τα κέντρα λειτουργούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας (τα περισσότερα) του Υπουργείου Παιδείας-Θρησκευμάτων και του Υπουργείου Εργασίας (κυρίως μέσω του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)). (Δελτίο Πληροφοριών Ειδικής Αγωγής, 1986).

Η χωροταξική κατανομή των Κέντρων δεν είναι ισορροπημένη όχι τόσο γιατί το 52% βρίσκονται στην πρωτεύουσα, αλλά γιατί και τα υπόλοιπα δεν είναι κατανεμημένα ισοδύναμα στον χώρο της επαρχίας. Αυτός ο καταμερισμός δεν ευνοεί την απόφαση ενός αναπήρου, που επιθυμεί να εκπαιδευτεί σε κάποιο επάγγελμα, μια και επισύρει θέμα μετοίκησης του, σαν τόπο εκπαίδευσής του, γεγονός που όταν γίνεται, μπορεί να δημιουργήσει επιπλέον προβλήματα οικονομικής-ψυχολογικής υφής και στον ίδιο και στην οικογένειά του. Ακόμα όταν δεν υπάρχει η παραπάνω δυνατότητα, ο ανάπηρος μπορεί να μην παρακολουθήσει τελικά εκπαιδευτική αγωγή, βιώνοντας την έλλειψη δυνατότητας πρόσβασης σε αυτήν σαν μια ακόμη απομάκρυνσή του από την Κοινότητα (Ψωμόπουλος, 1973, σελ. 3-12).

Σύστημα Πελάτης - Κριτήρια

Κάθε οργάνωση που προσφέρει επαγγελματική κατάρτιση έχει μία ταυτότητα (διατυπωμένη με την μορφή καταστατικού) που περιορίζει τον αριθμό και το είδος των πελατών που μπορεί να εξυπηρετήσει και σαν τέτοια την διαφοροποιεί από τις άλλες. Κατ' αρχήν κάθε κέντρο απευθύνεται σε μια ομάδα αναπήρων που έχουν κοινό το είδος αναπηρίας ή βρίσκονται στο ίδιο στάδιο εκπαίδευσης. Επίσης, κάθε κέντρο μπορεί να εξυπηρετήσει ένα συγκεκριμένο αριθμό εκπαιδευομένων. Αυτός μπορεί να κυμαίνεται από 20 άτομα έως 100, ανάλογα με την οργάνωση του κέντρου. Ο αριθμός και η κατηγορία μπορεί να επηρεάζεται και από την φιλοσοφία που διέπει την βάση οργάνωσης του κέντρου. Π.χ. προσπαθώντας ένα κέντρο να δημιουργήσει με τυπικά κριτήρια συνοχή στις ομάδες που εκπαιδεύονται σε κάποιο πρόγραμμα, επιλέγει άτομα με σχετικά ίδιο δείκτη νοημοσύνης ή παρόμοιες σχολικές γνώσεις ή ίδιας ηλικίας ή φύλου (Κατάλογος Κέντρων Επαγγελματικής Αποκατάστασης, 1985). Παρ' όλες αυτές τις διαφοροποιήσεις υπάρχουν και ορισμένοι κοινοί παράγοντες που συμβάλλουν στην επιλογή αναπήρων ατόμων, προκειμένου να ενταχθούν σε κάποιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα, όπως η ηλικία του ανάπηρου ατόμου, ο βαθμός αναπηρίας του, ο δείκτης νοημοσύνης του, ο τρόπος που ικανοποιεί τις βασικές του ανάγκες, το φύλο του και τέλος, η οικονομική κατάσταση του αναπήρου.

Σχετικά με τον παράγοντα ηλικία, η ίδια η φύση της εκπαίδευσης σε ένα επάγγελμα προϋποθέτει μια ηλικία που να επιτρέπει την εκμάθηση π.χ. δεν γίνεται ένα άτομο ηλικίας 8-10 χρόνων με νοητική καθυστέρηση να εκπαιδευτεί σε επάγγελμα. Ούτε ένα άτομο μεγάλης ηλικίας μπορεί να έχει τις ίδιες δυνατότητες για εκμάθηση και κυρίως για άσκηση του επαγγέλματος, με έναν ανάπηρο νεαρής ηλικίας. Σταθερότητα σε αυτό το κριτήριο υπάρχει κυρίως όσον αφορά την νεαρή ηλικία, αφού τα περισσότερα κέντρα εξυπηρετούν άτομα άνω των 17-18 χρόνων. Άλλα κέντρα όμως εκπαιδεύουν και άτομα ηλικίας 30-35 χρόνων, ενώ άλλα δεν δέχονται εκπαιδευόμενους άνω των 25. Σχετικά με τον παράγοντα που αναφέρεται στον βαθμό αναπηρίας, όσο πιο μικρός είναι ο βαθμός της βλάβης που φέρει ο ανάπηρος τόσο αυξάνουν τα όρια

απορρόφησης των γνώσεων και της ισάξιας ανταπόκρισης. Όσο πιο βαρειά η ανικανότητα, τόσο μειώνονται οι δυνατότητες να αποδώσει ο εκπαιδευόμενος στην εργασία, με τρόπο που να ικανοποιεί τον εργοδότη του. Το πλέον όμως σημαντικό που αποτελεί κοινό κριτήριο των κέντρων είναι η πολυπλοκότητα, δηλαδή να μην συνοδεύεται η κυρίως βλάβη από άλλες δευτερεύουσες ατέλειες που ίσως δυσχεραίνουν το έργο της εκμάθησης και ανταπόκρισης στους εργασιακούς όρους π.χ. να μην υπάρχει επιληψία ή κάποιο ψυχικό πρόβλημα ή και αν υπάρχει, να βρίσκεται σε ύφεση, να ελέγχεται, να επιδέχεται θεραπεία. Ή να μην συνοδεύεται από τετραπληγία από τυφλότητα, ή το αντίστροφο κ.ά. Σχετικά με τον παράγοντα που αφορά τον Δείκτη Νοημοσύνης του αναπήρου ατόμου θα πρέπει να μην είναι χαμηλός ούτως ώστε ο εκπαιδευόμενος να μπορεί να κατανοεί και να μάθει τουλάχιστον τις βασικές στοιχειώδεις γνώσεις. Ακόμη ένας παράγοντας είναι η δυνατότητα του εκπαιδευόμενου να αυτοεξυπηρετείται, να μπορεί δηλαδή να ικανοποιεί μόνος του τις βασικές, προσωπικές του ανάγκες. Ακόμα ο ανάπηρος να έχει εξασφαλισμένη τροφή. Σχετικά με το φύλο των ανάπηρων ατόμων, καμιά από τις οργανώσεις δεν ξεχωρίζει το είδος των εξυπηρετούμενων από τον παράγοντα αυτό. Τέλος, σχετικά με την οικονομική κατάσταση των αναπήρων ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των κοινωνικών οργανώσεων αποκλείει την ύπαρξη οικονομικών κριτηρίων επιλογής πελατών. Υπάρχουν όμως περιορισμοί που επιβάλλονται στον ανάπηρο εξαιτίας της άσχημης οικογενειακής ή προσωπικής του οικονομικής κατάστασης που μπορεί να μην επιτρέπει στον ανάπηρο να ικανοποιήσει π.χ. έξοδα μετακίνησης ή μετοίκησης του στην περιοχή του εκπαιδευτικού κέντρου σε τόπο κοντά στην εργασία του κλπ.

Στάδια Αποκατάστασης Αναπήρων

Σύμφωνα με τον θεολόγο (1967) διακρίνονται τέσσερα στάδια Αποκατάστασης Αναπήρων: της αξιολογήσης, της κατάρτισης στο επάγγελμα, της εξάσκησης του ανάπηρου σε αυτό και της αποκατάστασης του. Το κάθε ένα από αυτά έχει ξεχωριστό στόχο, απαιτεί ιδιαίτερες συνθήκες, περιέχει πολλαπλά στοιχεία και μπορεί να οριοθετηθεί από τα άλλα. σελ. 53-55.

Σχετικά με το 1ο στάδιο, η Βάγια (1983) αναφέρει, ότι η πληροφόρηση, η συγκέντρωση, η εξέταση και η αξιολόγηση των στοιχείων της προσωπικότητας του ανάπηρου ατόμου, αποτελούν τις πιο βασικές διαδικασίες οι οποίες καθοδηγούν την ομάδα αποκατάστασης του κέντρου για το αν θα παράσχει βοήθεια στον ανάπηρο και για τον τρόπο, την χάραξη των παρεχομένων υπηρεσιών και την εύρεση των βασικών τομέων στα οποία ο ανάπηρος έχει ανάγκη από βοήθεια των σημείων στα οποία θα βασιστεί η διαδικασία της αποκατάστασης του συγκεκριμένου ατόμου που θα σταθμίζει όλες τις πλευρές του και όχι μόνο την α-καταλληλότητά του για εργασία. σελ. 3-5.

Σχετικά με το 2ο στάδιο, ο Alexander (1974) αναφέρει ότι ο ανάπηρος καλείται να επιλέξει με βεβαιότητα τον εργασιακό τομέα στον οποίο επιθυμεί να εκπαιδευτεί. Για την τελική επιλογή του υποστηρίζεται συμβουλευτικά από την ομάδα αποκατάστασης η οποία διατυπώνει γνώμη που βασίζεται στην αξιολόγηση των δεδομένων. Με την έναρξη της κατάρτισης απαραίτητη είναι η υποστηρικτική βοήθεια ώστε να κατανοήσει ο ανάπηρος τα στοιχεία του νέου του ρόλου, να προσαρμοστεί στις συνθήκες εκπαίδευσης και λειτουργίας της οργάνωσης και να συμμετέχει ενεργά στην ομαδική διαβίωση. Η κατάρτιση πρέπει να προετοιμάζει τον ανάπηρο, για τις συνθήκες του μετέπειτα εργασιακού του περιβάλλοντος. Σε αυτό το στάδιο, κινητοποιείται και το οικογενειακό περιβάλλον του αναπήρου, με τρόπο που να προωθεί την ανάπτυξή του αλλά και την αποδοχή των νέων συνθηκών διαβίωσης του ανάπηρου μέλους της. Ο ανάπηρος μετέχει στην ζωή της οργάνωσης, δημιουργεί συνεργασίες και φιλικές ή όχι επαφές με άτομα του περίγυρου της οργάνωσης. σελ. 6-14.

Σχετικά με το 3^ο στάδιο, ο Ψαράς (1975) στην μετάφρασή του που αφορά την Κοινωνική Ασφάλεια για την Εργατική Εκπαίδευση, αναφέρει ότι υποστηρίζεται και προωθείται η επίτευξη όσο το δυνατόν υψηλότερης και καλύτερης παραγωγής προϊόντων συνήθως στους χώρους εκπαίδευσης του ανάπηρου, σε εργαστήρια προστατευμένης εργασίας ή μονάδες της τοπικής κοινότητας συμβεβλημένες με το κέντρο. Ο ανάπηρος στο στάδιο αυτό, πρέπει να προετοιμαστεί ψυχολογικά για την επίτευξη της ένταξής του στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον και της αποκόλλησής του από το υποστηρικτικό πλαίσιο της οργάνωσης. Στην ενεργοποίηση του ανάπηρου, εκτός από το προσωπικό του κέντρου, μετέχουν στο οικογενεια-

κό περιβάλλον και διάφοροι κοινοτικοί παράγοντες των οποίων την δράση η ομάδα αποκατάστασης καλείται να στρέψει υπέρ του αναπήρου ατόμου. Η αξιολόγηση των δεδομένων και ο επαναπροσδιορισμός του τρόπου παροχής υποστήριξης είναι συνεχείς αν και σε απόσταση από την δράση του ανάπηρου. σελ. 147-165.

Τέλος, σχετικά με το 4ο στάδιο, ο Μολίωσης (1985) αναφέρει ότι ο ανάπηρος σε συνεργασία με ένα μέλος από την ομάδα αποκατάστασης ο οποίος διαθέτει στοιχεία που αφορούν κενές θέσεις εργασίας - είτε της κοινότητας είτε των κρατικών φορέων - συγκεντρώνουν τις προσπάθειες στην εύρεση θέσεως που να συνδυάζει ευκολία στην απόσταση, στον τόπο κατοικίας, στην συγκοινωνία, στο ωράριο και στις δυνατότητες αποδοχής του ανάπηρου από το εργασιακό περιβάλλον, έτσι ώστε να αυξάνονται οι πιθανότητες σταθεροποίησης του ανάπηρου στην εργασία και απόδοσής του σαν αυτόνομη οντότητα επιτυγχάνεται με ευκολία και σε σύντομο χρονικό διάστημα και απαιτεί την συμμετοχή του περιβάλλοντος, του κέντρου επαγγελματικής εκπαίδευσης - αποκατάστασης, της οικογένειας, του εργοδότη και των κοινωνικών μελών που έρχονται σε άμεση επαφή μαζί του. σελ. 49-56.

**Δ' ΜΕΡΟΣ : Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ**

Επαγγελματική Κατάρτιση

Μια από τις βασικές δραστηριότητες του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) είναι η παροχή τεχνικής επαγγελματικής κατάρτισης νέων και ενηλίκων σε διάφορες τεχνικές ειδικότητες και σε παραδοσιακά ή σύγχρονα επαγγέλματα. Η εκπαίδευση αυτή παρέχεται:

Στα Κέντρα Τεχνικής και Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Τ.Ε.Κ.) Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) που λειτουργούν στις περισσότερες περιοχές της χώρας.

Στις ενδοεπιχειρησιακές Σχολές που λειτουργούν μέσα σε επιχειρήσεις, δημόσιες, κοινωνικοποιημένες ή ιδιωτικές

σε ιδιόκτητες Κινητές Μονάδες Ταχύρρυθμης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Σε αυτοτελείς Σχολές.

Επίσης παρέχονται εκπαιδευτικά προγράμματα σε συνεργασία με άλλους φορείς (Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Γεωργίας, Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.) κλπ.). Εφαρμόζονται, ακόμα, ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα, ενώ λειτουργούν και τμήματα ενεργού επαγγελματικού προσανατολισμού για νέους, γυναίκες, αναπήρους κλπ.

Τέλος, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) συνεργάζεται και παραπέμπει στις σχολές του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) (Ταχύρρυθμες και Μαθητεία) άτομα τα οποία κρίνονται ικανά να παρακολουθήσουν την εκπαίδευση και το πρόβλημα υγείας που έχουν δεν είναι αντενδεικτικό στοιχείο για την παρακολούθηση μιας ειδικότητας. Το σύστημα των σχολών Μαθητείας, απευθύνεται σε νέους ηλικίας 16-19 ετών. Η εκπαίδευση διαρκεί 3 χρόνια. Τον πρώτο χρόνο ο εκπαιδευόμενος συνδυάζει την θεωρητική με την πρακτική κατάρτιση μέσα στη σχολή, ενώ τον δεύτερο και τρίτο χρόνο, καταρτίζεται μέσα στο χώρο εργασίας του, υπό την εποπτεία του εργοδότη

του. Η ταχύρρυθμη επαγγελματική κατάρτιση, απευθύνεται σε άτομα ηλικίας 16-45 ετών. Η εκπαίδευση διαρκεί 9 μήνες. Όλους αυτούς τους μήνες, ο εκπαιδευόμενος συνδυάζει την θεωρητική με την πρακτική κατεύθυνση μέσα στις σχολές του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

Ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) συνεργάζεται και παραπέμπει ανάπηρα άτομα ηλικίας 15 ετών και πάνω, για προεπαγγελματική ή επαγγελματική κατάρτιση σε διάφορα Ιδρύματα και Κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Επαγγελματική Κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσα από τα προγράμματα του Εθνικού Ιδρύματος Αποκατάστασης Αναπήρων (Ε.Ι.Α.Α.)

Δέχεται άτομα από 15 χρονών και πάνω (1) με κινητική αναπηρία, (2) με ελαφρά νοητική καθυστέρηση, (3) κωφά άτομα. Λειτουργούν: 1) Προγράμματα μέσης στάθμης επαγγελματικής εκπαίδευσης με τμήματα Σχεδιαστών, Βρολογοποιών, Ηλεκτροτεχνιτών, Ηλεκτρονικών, Μηχανοτεχνιτών, Κοπτικής-Ραπτικής (γυναικείων ενδυμάτων), Οδοντοτεχνιτών, Γραφικών Τεχνών.

Η φοίτηση είναι τριετής-επιθυμητό σχολικό επίπεδο των υποψηφίων Γ' Γυμνασίου.

2) Προγράμματα ταχύρρυθμης επαγγελματικής κατάρτισης σε συνένωση με τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ). Η φοίτηση είναι μονοετής ή διετής. Επιθυμητό σχολικό επίπεδο των υποψηφίων απολυτήριο Δημοτικού σχολείου. Τμήματα: Κοπτικής-Ραπτικής (ανδρικών ενδυμάτων), Ξυλουργικό-Επιπλαποιείο, Υποδηματοποιών, Τεχνίτες Ορθοπεδικών εφαρμογών (2 χρόνια), Μηχανοπλεκτών, Αργυροχρυσοχοΐας, Ηλεκτρονικών Υπολογιστών (απόφοιτοι Λυκείου) και Ανθοδετικής (5 μήνες).

Τα ταχύρρυθμα τμήματα επαγγελματικής κατάρτισης επιδοτούνται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και είναι σχολές με σύγχρονες προδιαγραφές και προοπτικές σημαντικές για την επαγγελματική εκπαίδευση και αργότερα απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στο Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων (Ε.Ι.Α.Α.) λειτουργούν Γυμνάσιο, Λύκειο καθώς και

οικοτροφείο.

Επαγγελματική κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσα από τα προγράμματα του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λειτουργεί μονάδες εργαστηρίων στο Κέντρο Πρακτικής και Επαγγελματικής Κατάρτισης του Σκαραμαγκά, στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο, στο Κέντρο Κοινοτικής Ψυχικής Υγείας Βύρωνα/Καισσαριανής και στο Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφών, που εμπεριέχουν όλα τα στοιχεία για να μπορούν να λειτουργήσουν και σαν παραγωγικά εργαστήρια. Στο Κέντρο Πρακτικής και Επαγγελματικής Κατάρτισης του Σκαραμαγκά, λειτουργούν τμήματα Εργασιοθεραπείας, Υφαντικής, Κεραμικής και Κοπτικής-Ραπτικής. Δέχεται άτομα με νοητική καθυστέρηση (δείκτης νοημοσύνης πάνω από 60) εκπαιδευσιμα, ηλικίας 16-26 χρονών. Η διάρκεια εκπαίδευσης είναι 2 χρόνια. Τα εργαστήρια επιδοτούνται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

Έχει ιδρυθεί με την πρωτοβουλία του Φιλανθρωπικού Συλλόγου Γονέων Κηδεμόνων και Φίλων Απροσαρμόστων παιδιών του Ίδρυματος "Θεοτόκος".

Για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποθεραπευθέντων ατόμων από ψυχικές παθήσεις ιδρύθηκε και λειτουργεί το Κέντρο Προεπαγγελματικής κατάρτισης του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) σε συνεργασία με το Αιγινήτειο Νοσοκομείο, όπου συνδυάζεται εργοθεραπεία με τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την επαγγελματική εκπαίδευση. Λειτουργούν Εργαστήρια Κορμιζοποιίας, Συσκευασίας, Επεξεργασίας δερμάτων, και Κοπτικής-Ραπτικής.

Φροντίζει και για την επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων που αποφοίτησαν από τα Εργαστήρια.

Στο Κέντρο Κοινοτικής Ψυχικής Υγείας Βύρωνα/Καισσαριανής

λειτουργούν Εργαστήρια Κοπτικής-Ραπτικής, Κατασκευής Δερμάτινων ειδών και κατασκευών μπαμπού.

Η εκπαίδευση διαρκεί 12 μήνες και η ηλικία των εκπαιδευόμενων ατόμων είναι 15-40 χρόνων που αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχολογικής φύσεως.

Τέλος, στο Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφών, λειτουργεί τμήμα Κομμωτικής και αποβλέπει στην επαγγελματική κατάρτιση των κωφών ατόμων ηλικίας 14-30 χρόνων κυρίως.

Στο Ίδρυμα παρέχεται επίσης στοιχειώδης εκπαίδευση και απολυτήριο Δημοτικού. Η ηλικία των παιδιών πρέπει να είναι μέχρι 18 ετών. Λειτουργεί οικοτροφείο για παιδιά μέχρι 15 χρόνων. Το Ίδρυμα είναι συμβεβλημένο με ασφαλιστικούς οργανισμούς και ταμεία.

Παραγωγικά Εργαστήρια

Μέρος της οικονομικής επιβάρυνσης μπορεί να καλυφθεί με την λειτουργία παραγωγικών εργαστηρίων, που λειτουργούν πάνω σε εμπορική βάση και ταυτόχρονα προσφέρουν επί τόπου κατάρτιση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Πέραν από το οικονομικό πλεονέκτημα που προσφέρει αυτός ο τύπος οργάνωσης, μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμος παρέχοντας την αναγκαία πείρα στη διάρκεια της κατάρτισης κάτω από πραγματικές συνθήκες δουλειάς και που θα έχει σαν αποτέλεσμα την πιο εύκολη αποκατάσταση αυτών που πέρασαν από τέτοια εκπαίδευση. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός πως στην Ιρλανδία ένα σημαντικό μέρος των πόρων που χρησιμοποιούνται για την αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, προέρχεται από τα έσοδα πωλήσεων προϊόντων που παράγονται από τα εργαστήρια παραγωγής (Πρωτοπαπός, 1988, σελ. 17).

Παραγωγικά Εργαστήρια για άτομα με ειδικές ανάγκες

Η παλιά αντίληψη της προσφοράς εργασίας σε πρόσωπα με ειδικές ανάγκες κάτω από συνθήκες προστατευόμενων εργαστηρίων, και με ισχυρή κυβερνητική επιχορήγηση χάνει συνεχώς έδαφος.

Οι λόγοι είναι κυρίως οικονομικοί και κοινωνικοί. Σαν αποτέλεσμα, πολλά προστατευόμενα εργαστήρια μετατρέπονται σε παραγωγικά εργαστήρια πάνω στη βάση των μικροεπιχειρήσεων ή πάνω σε συνεταιριστική βάση. Η μοναδικότητα των παραγωγικών εργαστηρίων βρίσκεται στο γεγονός πως μπορούν ταυτόχρονα να προσφέρουν επαγγελματική κατάρτιση, την απόκτηση επαγγελματικής πείρας και την απασχόληση και παραγωγή επιλεγμένων αγαθών. Για να επιτύχουν τα εργαστήρια αυτά είναι ανάγκη να έχουν στη διάθεσή τους αρκετά οικονομικά μέσα, την παρουσία του κατάλληλα εκπαιδευμένου προσωπικού, οι υπεύθυνοι των εργαστηρίων να γνωρίζουν καλά την αγορά για την επιλογή του κατάλληλου προϊόντος/προϊόντων και τα άτομα που έχουν επιλεγεί για κατάρτιση ή απασχόληση να έχουν τα σωστά ελατήρια και προσανατολισμούς. Οι εργαζόμενοι/εκπαιδευόμενοι μπορούν να παίρνουν ημερομίσθιο ή ημερομίσθιο σαν επίδομα. Το καλύτερο σύστημα είναι εκείνο που εισάγει κίνητρα με σκοπό την αύξηση του ενδιαφέροντος των ατόμων αυτών για την δουλειά τους και της παραγωγικότητας, χωρίς βέβαια αυτά τα κίνητρα να παραβιάζουν την υγεία τους (Πρωτοπαπάς, 1988, σελ. 23-24).

Επιλογή και Διάθεση προϊόντων/υπηρεσιών του Εργαστηρίου

Σ' ένα μικρό παραγωγικό εργαστήριο υπάρχουν πολλοί παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν πρόκειται να γίνει η επιλογή του προϊόντος που θα παράγεται. Το κρίσιμο ερώτημα που μπαίνει είναι ποιο προϊόν θα επιλεγεί και ποιοί οι αγοραστές του. Οι μελλοντικοί πελάτες/αγοραστές μπορούν να χωριστούν στις εξής κατηγορίες: ο δημόσιος τομέας, που πιθανόν να ενδιαφέρεται για είδη που αφορούν την παιδεία, τα νοσοκομεία, τις ιατρικές υπηρεσίες γενικά, τη διοίκηση. Ο ιδιωτικός τομέας που πιθανόν να ενδιαφέρεται για είδη της καθημερινής χρήσης στο σπίτι, στην κουζίνα, στην ένδυση. Ο βιομηχανικός και αγροτικός τομέας, που πιθανόν να ενδιαφέρεται για ανταλλακτικά και μικρά εργαλεία. Τέλος, ο τομέας των υπηρεσιών που κατά πάσα πιθανότητα ενδιαφέρεται για όλα τα είδη των εντύπων, πληροφόρησης και διαβιβάσεων λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες στην παραγωγή ηλεκτρονικών στοιχείων. Ο χρυσός κανόνας της αγοράς εί-

ναι η διάθεση των προϊόντων του εργαστηρίου να μην περιορίζεται μόνο σε έναν πελάτη/αγοραστή, ενώ αντίθετα, η προμήθεια των πρώτων υλών να γίνεται όσο είναι δυνατό από ένα και μόνο προμηθευτή. Είναι αυτονόητο πως τόσο η σταθερότητα των πελατών, όσο και των προμηθευτών επηρεάζουν σοβαρά την οικονομική ευρωστία του παραγωγικού εργαστηρίου. Το κάθε παραγόμενο προϊόν πρέπει να είναι σε θέση να καλύψει τα έξοδά του. Για να κρατιούνται τα έξοδα σε χαμηλά επίπεδα θα πρέπει να γίνεται η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του προσωπικού, του εξοπλισμού και των πρώτων υλών με σκοπό την αυξημένη παραγωγικότητα. Ο τελικός σκοπός της παραγωγής προϊόντων είναι να φθάσουν σε όσο το δυνατό ευρύτερες αγορές του εσωτερικού και του εξωτερικού. Η επιτυχία ή αποτυχία αυτού του σκοπού, εξαρτάται από την επιλογή που θα κάνει η διεύθυνση όσον αφορά το προϊόν που θα παραχθεί, ώστε να ανταποκρίνεται στις συνεχώς εναλλασσόμενες επιθυμίες και τα γούστα της αγοράς διατηρώντας ταυτόχρονα το κόστος παραγωγής χαμηλά. Η διεύθυνση οφείλει να κατευθύνει και να καλλιεργεί συνεχώς τις σωματικές και πνευματικές ικανότητες των εργαζομένων που ευρίσκονται υπό την ευθύνη της με σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητάς τους. (Πρωτοπαπός, 1988, σελ. 69-74).

Μερικά παραδείγματα από τον διεθνή χώρο

Παραγωγικές μονάδες SAMHALL Σουηδίας για άτομα με ειδικές ανάγκες: Σκοπός των παραγωγικών αυτών μονάδων είναι να προσφέρουν χρήσιμη και αμοιπτική δουλειά για άτομα με ειδικές ανάγκες μέσω της παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών που βρίσκονται σε ζήτηση στην αγορά, πάνω σε εμπορική βάση. Ο SAMHALL προσφέρει ένα ευρύ κύκλο επαγγελματικής κατάρτισης. Τα επίπεδα είναι υψηλά. Η βασική επαγγελματική κατάρτιση οργανώνεται στα σχετικά επαγγέλματα από τις μονάδες που χρησιμοποιούν τους ίδιους τους επιστάτες τους σαν εκπαιδευτές, ενώ άλλες χρησιμοποιούν δασκάλους ή εκπαιδευτές από τη βιομηχανία. Το ίδιο καλλιεργείται και η εκπαίδευση και επανεκπαίδευση των επιθεωρητών και επιστατών των μονάδων. Ο SAMHALL οργανώνει επίσης σειρές μαθημάτων για διευθυντές μέσα στην ίδια επιχείρηση· βασικό στην

εκπαίδευση αυτή δεν είναι μόνο η βελτίωση της ικανότητας για μάνατζμεντ μα και για την βελτίωση των γνώσεων και της κατανόησης για τις διάφορες αναπηρίες και τις ειδικές ανάγκες τους. Η συγκεκριμένη εκπαίδευση περιλαμβάνει ανάλυση της αγοράς, καθοδήγηση και οικονομικό έλεγχο, καθορισμό στόχων και στρατηγικών και τον ιδιαίτερο ρόλο του διευθυντή. Αυτή η εκπαίδευση διαρκεί 4-7 εβδομάδες με ιδιαίτερη έμφαση πάνω στην αποτελεσματική λειτουργία της μονάδας σαν κερδοφόρα επιχείρηση. Κυρίως όμως η εκπαίδευση αυτή, αποβλέπει στο να αναπτύξει την αυτοπεποίθηση των αναπήρων-εργαζομένων έτσι ώστε αυτά τα άτομα να έχουν καλύτερες ευκαιρίες για δουλειά στην ελεύθερη αγορά (Πρωτοπαπιάς, 1988, σελ. 25-26).

Εταιρεία Ηνωμένων Ικανοτήτων, Αντίς Αμπέμπα, Αιθιοπία (THE UNITED ABILITIES COMPANY, ADIS ABABA, ETHIOPIA): Η εταιρεία αυτή χαρακτηρίζεται από τα εξής: σωστή οργάνωση, ανεξαρτησία, λειτουργία πάνω σε εμπορική βάση, ελεύθερη αγορά, καλή ποιότητα των παραγομένων προϊόντων, χαμηλή τιμή, ενθουσιασμό και αφοσίωση των εργαζομένων στη δουλειά τους. Από όλα αυτά τα χαρακτηριστικά το πιο βασικό είναι ότι η εταιρεία αυτή επενδύει όλα τα κέρδη για επέκταση των δραστηριοτήτων του εργοστασίου για να προσφέρει έτσι απασχόληση και κοινωνικά ωφέληματα σε πολλά άτομα με ειδικές ανάγκες, που υπό άλλες συνθήκες πιθανόν να έμεναν άνεργα. (Πρωτοπαπιάς, 1988, σελ. 23-24).

Αρχές απασχόλησης ατόμων με ειδικές ανάγκες

Ανάληψη συστηματικής εκστρατείας για να πειστούν οι μεγάλοι εργοδότες να πάρουν ενεργό μέρος στα προγράμματα κατάρτισης και στην απασχόληση περισσότερων ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Αναθέωση των προγραμμάτων κατάρτισης, που προσφέρεται στα άτομα με ειδικές ανάγκες, που να ανταποκρίνονται στις τεχνολογικές αλλαγές και στις ανάγκες της οικονομίας.

Συνέχιση των προσπαθειών και με στόχο τους μεγάλους εργοδότες για την σωστή αξιοποίηση των επιδοτήσεων για εργονομικές αλλαγές με σκοπό την δημιουργία περισσότερων ευκαιριών απασχόλησης για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Εξασφάλιση πιο άμεσης και συγκεκριμένης υποστήριξης στα διάφορα προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για την αποκατάσταση των ατόμων αυτών εκ μέρους των κοινωνικών μας εταίρων, των εργοδοτικών και συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Το σύστημα της νομοθετικής ρύθμισης στις προσλήψεις ατόμων με ειδικές ανάγκες να μελετηθεί σε συσχετισμό με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των επιχορηγήσεων προς τους εργοδότες.

Καθιέρωση στενότερων δεσμών μεταξύ των υπευθύνων των προγραμμάτων κατάρτισης με τους εργοδότες, τους εκπροσώπους των ίδιων των ατόμων αυτών και με τα τοπικά γραφεία απασχόλησης με σκοπό τα προγράμματα κατάρτισης να είναι πιο ευέλικτα και πιο κοντά στις ανάγκες της οικονομίας.

Εγκαθίδρυση παραγωγικών εργαστηρίων, που να παράγονται αγαθά πάνω σε συναγωνιστική βάση.

Ενθάρρυνση και επιχορήγηση της κατ' οίκον απασχόλησης σαν μια χρήσιμη μορφή δραστηριοποίησης των ατόμων που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα δύσκολα προβλήματα στη διακίνησή τους.

Εγκαθίδρυση Συνεταιριστικών μονάδων, ιδιαίτερα στην ύπαιθρο με κύρια δραστηριότητα την αγροτική οικονομία και κτηνοτροφία, αφού προηγουμένως τους παρασχεθεί η κατάλληλη οικονομική βοήθεια και κατάρτιση για την σωστή διαχείρισή τους.

Ο τομέας της αποκατάστασης των ατόμων με ψυχικά προβλήματα για να είναι αποτελεσματικός, πρέπει οι ψυχιατρικές υπηρεσίες να είναι από την αρχή συνδεδεμένες με τις άλλες Υπηρεσίες της Κοινωνικής και Επαγγελματικής Αποκατάστασης.

Ο ρόλος των Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του ΙΚΑ πρέπει να γίνει πιο ενεργός με σκοπό οι υπηρεσίες αυτές να επιχορηγούν άμεσα προγράμματα κατάρτισης, απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης ατόμων με ειδικές ανάγκες. Τα επιδόματα να συνεχίζονται, όταν η απασχόληση είναι προσωρινής φύσης.

Ο ρόλος των Γραφείων Απασχόλησης και ειδικά των τοποθετητών πρέπει να γίνει πιο ενεργός, με σκοπό την επαγγελματική αποκατάσταση μεγαλύτερου αριθμού ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ενδυνάμωση της Υπηρεσίας Επαγγελματικής Αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) (Πρωτοπαπάς, 1988, σελ. 53-54).

Αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες

Η Σύσταση αρ. 99 του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (Δ.Γ.Ε.) για την Επαγγελματική Αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες του 1955 μαζί με την πιο πρόσφατη Σύσταση αρ. 168 του 1983, περιέχουν κατευθύνσεις, μέτρα και μεθόδους για την διεύρυνση και στη χώρα μας, των ευκαιριών απασχόλησης των ατόμων αυτών. Τα μέτρα αυτά είναι τα εξής: Η διεξαγωγή ερευνών που αποβλέπουν να αποδείξουν τις ικανότητες για δουλειά των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η συστηματική διαφώτιση του κοινού με ξεχωριστή έμφαση γύρω από την απόδοση στη δουλειά, την παραγωγικότητα, την παρουσία και επίδοση στη δουλειά σε σχέση με τους άλλους εργαζόμενους.

Η βελτίωση των συνθηκών στον τόπο της δουλειάς, με σκοπό τη διευκόλυνση της απασχόλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η ενθάρρυνση των εργοδοτών να κρατήσουν ή μεταθέσουν εκείνους τους εργαζομένους τους, που υπέστησαν κάποιου είδους αναπηρία ύστερα από δυστύχημα, σε άλλη δουλειά μέσα στο ίδιο εργοστάσιο.

Η κράτηση ορισμένων επαγγελματιών ή παροχή προτεραιοτήτων σε πρόσωπα με ειδικές ανάγκες.

Η υποστήριξη, ενθάρρυνση και παροχή οικονομικών και άλλων διευκολύνσεων στην οργάνωση και λειτουργία συνεταιρισμών ή άλλων παρόμοιων επιχειρήσεων που να διευθύνονται από τα ίδια τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή εκ μέρους αυτών.

Δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης στην ελεύθερη αγορά συμπεριλαμβανομένης και της παροχής οικονομικών κινήτρων προς τους εργοδότες για να καταρτίζουν, να απασχολούν άτομα με ειδικές ανάγκες και για να επιφέρουν τέτοιες αλλαγές στα μηχανήματα και στην οργάνωση της δουλειάς, έτσι που να διευκολυνθεί η α-

πασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Προσφορά υποστήριξης εκ μέρους της Κυβέρνησης με σκοπό την εγκαθίδρυση διαφόρων μορφών προστατευόμενης απασχόλησης για εκείνα τα άτομα που δεν μπορούν να εργαστούν στην ελεύθερη αγορά.

Ανάπτυξη στενής συνεργασίας μεταξύ των προστατευόμενων και παραγωγικών εργαστηρίων πάνω σε θέματα οργάνωσης και διεύθυνσης με σκοπό την βελτίωση της ετοιμότητας και καταλληλότητας των ατόμων με ειδικές ανάγκες για δουλειά.

Λήψη εκ μέρους της Κυβέρνησης των κατάλληλων μέτρων για την κατάρτιση, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την οργάνωση αποτελεσματικών υπηρεσιών απασχόλησης για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Κυβερνητική υποστήριξη για την εγκαθίδρυση και ανάπτυξη μικρών επιχειρήσεων και άλλων ειδών παραγωγικών εργαστηρίων προς όφελος των ατόμων αυτών και που να είναι ανοιχτά και σε άλλους εργαζόμενους.

Σταδιακή κατάργηση των αρχιτεκτονικών και άλλων εμποδίων, που επηρεάζουν την ελεύθερη διακίνηση και προσπέλαση σε δημόσια κτίρια ατόμων με ειδικά προβλήματα.

Παροχή κατάλληλων διευκολύνσεων και μέσων για την μεταφορά των ατόμων αυτών στη δουλειά.

Εξαίρεση από τους εισαγωγικούς δασμούς για συγκεκριμένα αντικείμενα, εκπαιδευτικά όργανα και υλικά που χρησιμοποιούνται από ειδικές σχολές και κέντρα αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες, ή παραγωγικά εργαστήρια, βοηθήματα και μηχανήματα για να εξασφαλίσουν ή να κρατήσουν τη δουλειά τους.

Παροχή διευκολύνσεων για μερική απασχόληση εκεί που η πλήρης απασχόληση δεν μπορεί να εξασφαλιστεί.

Όπως τονίζεται και στις δύο Συστάσεις του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (Δ.Γ.Ε.) για να τεθούν σε εφαρμογή και να επιτύχουν τέτοια μέτρα, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η εξασφάλιση της αμέριστης υποστήριξης των εργοδοτικών, όσο και των συνδικαλιστικών οργανώσεων. (Πρωτοπαπιάς, 1988, σελ. 13-14).

Αρχιτεκτονικά εμπόδια στο χώρο εργασίας

Όταν αποφασιστεί να λειτουργήσει ένα παραγωγικό εργαστήριο θα πρέπει να ελεγχθεί: που θα βρίσκονται τα μηχανήματα, οι τόποι δουλειάς και οι αποθήκες σε σχέση με εισόδους και εξόδους. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, γιατί σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλης έκτακτης ανάγκης οι εργαζόμενοι θα πρέπει να μπορούν να εγκαταλείψουν το εργαστήριο εύκολα και χωρίς σοβαρά εμπόδια.

Όλες οι πόρτες εισόδου και εξόδου θα πρέπει να επιτρέπουν τη διέλευση των αναπηρικών αμαξιών, να κατασκευαστούν ράμπες μεταξύ του ενός πατώματος και του άλλου.

Ακολουθώντας τις ίδιες αρχές, είναι ανάγκη να ληφθεί πρόνοια για ένα μίνιμουμ φάρδος των διαδρόμων, έτσι που να έχουν όσο το δυνατόν πιο εύκολη διακίνηση από το ένα σημείο της δουλειάς στο άλλο.

Όσον αφορά την αποθήκευση των πρώτων υλών, των εργαλείων και των τελειωμένων προϊόντων, η πιο καλή λύση θα είναι η αποθήκευσή τους, όχι πολύ μακριά από τα εργαστήρια παραγωγής, για να αποφεύγεται έτσι η άσκοπη διακίνηση.

Κάθε ομάδα εργαζομένων κάνει χρήση ορισμένων μηχανημάτων, εργαλείων και παραγωγικών βοηθημάτων. Ο τρόπος τοποθέτησης αυτού του εξοπλισμού θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ανάγκη συντήρησης ή επιδιόρθωσης τους, δηλαδή να ευρίσκεται κοντά στο νερό, πιεσμένο αέρα, ηλεκτρικές πρίζες κλπ. Πολύ περισσότερο πρέπει να λαμβάνεται αυτό υπόψη στην περίπτωση της εγκατάστασης μηχανημάτων. Δηλαδή θα πρέπει να τοποθετηθούν με τέτοιο τρόπο που να μπορούν να γίνονται αυτές οι επιδιορθώσεις ή υπηρεσίες απρόσκοπτα. (Πρωτοπαπάς, 1988, σελ. 35-36).

Διαμόρφωση και προσαρμογή του χώρου εργασίας στις ανάγκες των ανάπηρων ατόμων

Οι τροποποιήσεις που γίνονται στο χώρο της δουλειάς περιλαμβάνουν μερικές από τις πιο κάτω αρχές: εκεί όπου ο εργαζόμενος αντιμετωπίζει δυσκολίες για να εκτελέσει ένα έργο σαν

αποτέλεσμα κάποιας σωματικής του αναπηρίας, οι εργονομικές διευθετήσεις είναι τέτοιες που και το έργο του να γίνεται λιγότερο απαιτητικό ή ξαναδιαμορφώνεται έτσι που να του επιτρέψει να χρησιμοποιεί διαφορετικό πόδι ή άλλο μέρος του σώματος του.

Εκεί που η αναπηρία σχετίζεται με την όραση, λαμβάνονται μέτρα, έτσι που να μεταδίδονται μηνύματα για να μπορεί το άτομο αυτό να κάνει χρήση εκείνων των αισθήσεων του που δεν έχουν επηρεαστεί.

Εκεί όπου η πνευματική ή ψυχολογική αναπηρία είναι τέτοιας μορφής που εμποδίζει ένα άτομο να λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις μόνο του, η δουλειά απλοποιείται με τέτοιο τρόπο έτσι που ένας άλλος εργαζόμενος να μπορεί να παίρνει τις αναγκαίες αποφάσεις και ευθύνες.

Τελευταία έχουν επινοηθεί και εφαρμοστεί με επιτυχία πολλές ρυθμίσεις για τους εργαζομένους με σωματικές αναπηρίες. Για παράδειγμα: Ο συγκολλητής που έχει χάσει το ένα του χέρι και φέρει προσθετικό χέρι μπορεί να ακουμπά τη συσκευή στο πλαστό χέρι και να τη λειτουργεί με το γερό του χέρι.

Ο μοχλός ελέγχου του τρυπανιού που συνήθως βρίσκεται στη δεξιά πλευρά μπορεί να μεταφερθεί στην αριστερή πλευρά για να μπορεί ο εργαζόμενος, που έχασε το δεξιό του χέρι να τη χρησιμοποιεί με το άλλο του χέρι.

Μια συνηθισμένη βιομηχανική ραπτομηχανή, μπορεί να διαμορφωθεί για να χρησιμοποιείται από πρόσωπα με αναπηρία στα πόδια μεταφέροντας το μηχανικό έλεγχο στο δεξιό αγκώνα, αφήνοντας το χέρι ελεύθερο για να κινεί και χρησιμοποιεί τα υλικά.

Στην περίπτωση ατόμων με πνευματικά και ψυχολογικά προβλήματα, οι περίπλοκες διαδικασίες της δουλειάς τεμαχίζονται σε πιο απλά συστατικά, αφού προηγηθεί η αναγκαία κατάρτιση των ατόμων αυτών (Πρωτοπαπάς, 1988, σελ. 15-16).

Σημερινή κατάσταση στην Ελλάδα

Στη χώρα μας, αναγνωρίζεται, βάσει του άρθρου 13 του Νόμου 1648/86 η ανάγκη εγκαθίδρυσης "ειδικών ιδρυμάτων και εργα-

στηρίων ταχύρρυθμης προσαρμογής". Το σχετικό άρθρο λέγει:

"1. Δια Προεδρικών Διαταγμάτων εκδιδομένων προτάσσει των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υπηρεσιών μετά γνώμης του Δ.Σ. του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) δύνανται να συνιστώνται αναλόγως των κατά τόπους αναγκών ειδικά Ιδρύματα και Εργαστήρια Ταχυρρύθμου Προσαρμογής των κατά το Άρθρον 1 του παρόντος ατόμων και απασχολήσεως των εξ αυτών λόγω της σοβαρότητας της αναπηρίας των μη δυναμένων προσωρινώς ή χρονίως να ασκήσουν υπό τα συνήθεις συνθήκας της αγοράς εργασίας επαγγελματική τινά δραστηριότητα".

"2. Δια των αυτών Προεδρικών Διαταγμάτων καθορίζονται τα της εσωτερικής οργανώσεως και λειτουργίας των Ιδρυμάτων τούτων, τα της Διοικήσεως, της επανδρώσεως αυτών, των προσόντων του προσωπικού των, τα των πόρων αυτών, τα της διαχειρίσεως και του τρόπου επιλογής των αναπήρων, της σειράς προτιμήσεως αυτών, ως και πάσα άλλη αναγκαία λεπτομέρεια".

Η Βάγια (1983) αναφέρει ότι, η Σύσταση αρ. 99 για την Επαγγελματική Αποκατάσταση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας καθορίζει με πολύ καθαρό τρόπο το ρόλο των εργαστηρίων αυτών:

"Τα προστατευόμενα εργαστήρια πρέπει να παρέχουν κάτω από αποτελεσματική ιατρική και επαγγελματική επίβλεψη, όχι μόνο χρησιμη και αμοιπτική απασχόληση, μα και ευκαιρίες για επαγγελματικές προσαρμογές και ανέλιξη, συμπεριλαμβανομένης εκεί που είναι δυνατόν, της μεταπήδησης σε απασχόληση στην ελεύθερη αγορά".

Προστατευόμενα Εργαστήρια

Η απασχόληση όμως στην ελεύθερη αγορά εργασίας δεν είναι η καταλληλότερη πάντα μορφή επαγγελματικής αποκατάστασης. Υπάρχουν περιπτώσεις αναπήρων που παρ' όλη την εκπαίδευση και την εκμάθηση δεν θα μπορέσουν ποτέ να ανταπεξέλθουν στους σκληρούς νόμους της μορφής αυτής, αλλά ταυτόχρονα διαθέτουν ικανότητες. Για αυτούς αλλά και για όσους έχουν ακόμη ένα προεπαγγελματικό στάδιο εργασίας πριν μετακινήθουν στην ευρύτερη κοινότητα, υπάρχουν τα προστατευόμενα εργαστήρια που προσφέρουν

συνεχή εργασία σε ένα αριθμό αναπήρων με κατοχυρωμένη την διάθεση των προϊόντων τους και παροχή εισοδήματος ανάλογα με την παραγωγή και την διάθεση της στην ελεύθερη αγορά εργασίας. Στην Ελλάδα λειτουργεί μια οργάνωση (Φάρος Τυφλών Ελλάδος) η οποία προσφέρει στους εργαζόμενους στο δικό της εργαστήριο προστατευόμενης εργασίας ένα σταθερό εισόδημα, κατ' αρχάς αποσυνδεδεμένο από την διάθεση των προϊόντων τους. (Κολοφωτιά, 1987, σελ. 97-100).

Τρόπος πρόσληψης ατόμου με ειδικές ανάγκες στα REMPLOY

Όπως αναφέρεται στην έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου προς την Ελλάδα (1983) το REMPLOY σκοπό έχει να παρέχει παραγωγική και ενδιαφέρουσα προστατευόμενη απασχόληση σε άτομα με ειδικές ανάγκες και που δυσκολεύονται να εξεύρουν απασχόληση στην ελεύθερη αγορά.

Τα άτομα με ειδικές ανάγκες, που θα επιθυμούσαν να εργασθούν στα REMPLOY, πρέπει να είναι εγγεγραμμένα στον Ειδικό Κατάλογο στα Γραφεία Εργασίας. Προτιμούνται εκείνοι, που σαν αποτέλεσμα της αναπηρίας τους δυσκολεύονται να βρουν και να κρατήσουν απασχόληση στην ανοιχτή αγορά.

Ο κατάλληλος υποψήφιος αποστέλλεται από τον αρμόδιο υπάλληλο στο πλησιέστερο εργοστάσιο των REMPLOY. Ο υποψήφιος έχει συνέντευξη με τον διευθυντή του εργοστασίου και το γιατρό του εργοστασίου για να προσδιοριστούν οι ικανότητες του υποψηφίου και ο τύπος της δουλειάς που θα μπορούσε να κάνει.

Αφού επιλεγεί ο υποψήφιος, περνά μια δοκιμαστική περίοδος τριών μηνών, στην διάρκεια της οποίας παρέχεται βασική κατάρτιση. Εκείνοι που τελικά αποφασίσουν να παραμείνουν, αναμένεται να εργάζονται κάτω από τις ίδιες συνθήκες που επικρατούν στην ελεύθερη αγορά.

Το συνηθισμένο ωράριο είναι 38 ώρες την εβδομάδα. Στο εργοστάσιο υπάρχει πάντα γιατρός. Πολλοί από τους εργαζόμενους, αφού αποκτήσουν αρκετή δεξιοτεχνία και πείρα στη δουλειά τους, εξασφαλίζουν απασχόληση έξω από το REMPLOY στην ελεύθερη αγορά.

Για την πλειονότητα όμως των ατόμων με ειδικές αναγίες, τα REMPLOY προσφέρουν τα μέσα που μπορούν να εξασφαλίσουν την οικονομική και κοινωνική τους ανεξαρτησία.

Ο διευθυντής του εργοστασίου είναι ένας από τους βασικότερους κρίκους σε όλη τη δομή λειτουργίας του και από τα πράγματα πρέπει να έχει ιδιαίτερα προσόντα. Ο ίδιος φροντίζει, έτσι που τα προϊόντα που παράγονται στο εργοστάσιο του να είναι υψηλής ποιότητας και σε τιμές συναγωνιστικές. Αυτός φροντίζει να αξιολογηθούν σωστά οι ικανότητες και δυνατότητες καθενός από τους εργαζομένους του, προσφέροντας εξειδικευμένη κατάρτιση (Πρωτοπαπάς, 1988, σελ. 17-20).

Η αυτοαπασχόληση ή η κατ' οίκον απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες

Για να επιτύχει η περίπτωση της αυτοαπασχόλησης του ανάπηρου ατόμου απαιτείται η ύπαρξη κεφαλαίου, επίπονες προσωπικές προσπάθειες, γνώση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, ικανότητα λήψης αποφάσεων και προσαρμογής στις νέες συνθήκες. Είναι κάτι σπάνιο για τα Ελληνικά δεδομένα και παρατηρείται μόνο σε περίπτωση (μικτής) οικογενειακής επιχείρησης. Η βοήθεια των οργανώσεων σ' αυτή την περίπτωση είναι καθαρά συμβουλευτική και έχει περιορισμένη χρονική διάρκεια. Αντίθετα, όπως έχει αποδείξει η παγκόσμια εμπειρία, η κατ' οίκον απασχόληση είναι πολύ πιο εφικτή, οικονομική και σταθερή λύση, φτάνει να υπάρχει η σωστή κρατική μέριμνα και ιδιαίτερα η υποστήριξη της Κοινότητας και των Κοινοτικών αρχών στα άτομα αυτά ιδιαίτερα στα πρώτα στάδια του ξεκινήματός τους. Τελευταία το Κοινωνικό Ταμείο της Ε.Ο.Κ. δέχεται να χρηματοδοτήσει (Διεύθυνση Προγραμμάτων Κατοικίας) αιτήσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες για ολοκληρωμένη ανεξάρτητη διαμονή. (Κολοφωτιά, 1987, σελ. 101-104).

Συνεταιριστική προσέγγιση

Αυτό ο τύπος της δραστηριότητας αποδείχθηκε επιτυχής σε

πολλές χώρες και ουστήνεται σαν απαραίτητο μέτρο για τη δημιουργία επιπρόσθετων θέσεων εργασίας για άτομα με ειδικές ανάγκες. Οι συνεταιρισμοί αυτοί αποβλέπουν στη δημιουργία συνθηκών στενής συνεργασίας και συνύπαρξης μεταξύ ατόμων με ειδικές ανάγκες και ατόμων που δεν αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα, με σκοπό την παραγωγή και διάθεση αγαθών, στην αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών των ατόμων αυτών, τη βελτίωση των υλικών και πολιτιστικών τους επιπέδων, με σκοπό την πλήρη ένταξή τους στην κοινωνία και τέλος, στην δημιουργία διευθυντικών στελεχών από τις τάξεις των ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσα από τις δραστηριότητες των συνεταιριστικών επιχειρήσεων. Στη χώρα μας, αυτή η μορφή απασχόλησης δεν έχει αναφερθεί παρά μόνο σαν διατύπωση σκέψης για μελλοντικό σχέδιο, από πολύ περιορισμένο αριθμό μεμονωμένων ατόμων (Κολοφωτιά, 1987, σελ. 105-108).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Είδος Έρευνας

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε για τη μελέτη αυτή είναι διερευνητική. Διερευνητική είναι η έρευνα, όταν ο μελετητής έχει σαν πρωταρχικό σκοπό τη διατύπωση ενός προβλήματος για ακριβέστερη εξέταση ή τη διατύπωση υποθέσεων ή την ιεράρχηση προτεραιοτήτων για παράπέρα έρευνα.

Σε μια διερευνητική έρευνα η βασική έμφαση είναι η ανακάλυψη. Το βασικό της χαρακτηριστικό είναι η ευελιξία.

Σκοπός Έρευνας

Η έρευνα κρίθηκε αναγκαία προκειμένου να μελετηθούν οι απόψεις των εργοδοτών ιδιωτικών επιχειρήσεων σχετικά με το πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, που προσλαμβάνονται στις επιχειρήσεις τους, μέσω του οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).

Ερωτήματα

Η μελέτη αυτή περιλαμβάνει διάφορα ερωτήματα που έχουν ως εξής:

Τη διερεύνηση των απόψεων των εργοδοτών για την απόδοση του ανάπηρου ατόμου.

Τη διερεύνηση κατά πόσο το οικονομικό κίνητρο της επιδότησης των επιχειρήσεων που προσλαμβάνουν αναπήρους, αποδεικνύεται ισχυρό για τους εργοδότες.

Τη διερεύνηση της φύσης των προβλημάτων που απασχολούν

τους εργοδότες σε σχέση με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεών τους.

Τη διερεύνηση κατά πόσο, η επαγγελματική κατάρτιση των ατόμων με ειδικές ανάγκες, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την καλύτερη αξιοποίησή τους στα πλαίσια και στην αγορά εργασίας.

Τέλος, την διερεύνηση κατά πόσο μια συχνότερη επικοινωνία μεταξύ των εργοδοτών και του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, αποδεικνύεται ισχυρό κριτήριο για μια πιο αρμονική και ισοτιμη εργασιακή σχέση των εργοδοτών με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεων τους.

Δείγμα

Το δείγμα που επιλέχθηκε, περιλαμβάνει τους εργοδότες ιδιωτικών επιχειρήσεων στην Αθήνα. Οι ερευνώμενοι-εργοδότες ωθήθηκαν στην πρόσληψη αναπήρων-εργαζομένων στις επιχειρήσεις τους, λόγω του κριτηρίου επιδότησης από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά τη χρονική περίοδο 90-91. Το δείγμα αποτέλεσαν 25 επιχειρήσεις, όλες μικρές εκτός από μια που είναι κάπως μεγαλύτερη. Το είδος των επιχειρήσεων που έλαβε μέρος στην έρευνα είναι βιοτεχνίες (οι περισσότερες) καταστήματα και γραφεία.

Στις 25 επιχειρήσεις των οποίων οι εργοδότες δέχθηκαν να λάβουν μέρος στην έρευνα, κατά το διάστημα που διεξήχθη, εργάζονταν 45 ανάπηροι με αναπηρίες στα κάτω και άνω άκρα, με μεσογειακή αναιμία, κωφότητα, διανοητική καθυστέρηση και ναυισμό. Το 28,5% των εργοδοτών, δεν απάντησαν, παρ' όλο που σε κάθε εργοδότη δινόταν η διαβεβαίωση ότι το ερωτηματολόγιο ήταν ανώνυμο.

Ερωτηματολόγιο

Για τη μελέτη αυτή χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο το οποίο αποτελείται από είκοσι (20) ερωτήσεις οι οποίες είναι

κλειστές, ανοιχτές, προκατασκευασμένες και προκαθορισμένες.

Όλες οι ερωτήσεις αποβλέπουν στην διερεύνηση των απόψεων των εργοδοτών για την απόδοση του ανάπηρου ατόμου, για τη φύση των προβλημάτων που απασχολούν τους εργοδότες σε σχέση με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεων τους, για τις σχέσεις τους με το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων Αθηνών, κλπ. Επίσης, συμπεριλαμβάνονται οι προτάσεις των εργοδοτών για την καλύτερη αξιοποίηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στα πλαίσια και στην αγορά εργασίας (βλ. Παράρτημα Α).

Τρόπος Ανάλυσης Πληροφοριών

Ο τρόπος που επιλέχθηκε για την ανάλυση των πληροφοριών, από τα ερωτηματολόγια, ήταν διαμέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, ο οποίος παρουσιάζει τα αποτελέσματα σε αριθμητικές και εκατοστιαίες μονάδες.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σκοπός της μελέτης αυτής ήταν η διερεύνηση των απόψεων των εργοδοτών ιδιωτικών επιχειρήσεων σχετικά με το πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, που προσλαμβάνονται στις επιχειρήσεις τους, μέσω του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού.

Επιμέρους στόχοι της μελέτης ήταν η διερεύνηση των απόψεων των εργοδοτών σχετικά με:

Την απόδοση του ανάπηρου ατόμου

Το οικονομικό κίνητρο της επιδότησης από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού για την πρόσληψη αναπήρων στις επιχειρήσεις τους.

Τα προβλήματα που τους απασχολούν σε σχέση με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεών τους.

Την παροχή επικεντρωμένης στις ανάγκες των αναπήρων ατόμων, επαγγελματικής κατάρτισης, ως βασική προϋπόθεση για την καλύτερη αξιοποίηση τους στα πλαίσια και στην αγορά εργασίας.

Τις σχέσεις τους με το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, ως βασική προϋπόθεση για μια πιο αρμονική και ισοτιμη εργασιακή επικοινωνία με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεων τους.

Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται οι απαντήσεις από το ερωτηματολόγιο, σύμφωνα με το περιεχόμενο των στόχων, όπως παρουσιάζονται παραπάνω.

Οι Πίνακες 1 και 2 από την ανάλυση των απαντήσεων που περιλαμβάνονται στον πρώτο (1ο) στόχο) - απόψεις των εργοδοτών ιδιωτικών επιχειρήσεων σχετικά με την απόδοση του αναπήρου ατόμου-

παρουσιάζουν τις ερωτήσεις 13 και 14 ως εξής: Σχετικά με την 13^η ερώτηση - πώς κρίνετε την απόδοση των αναπήρων-εργαζομένων - όπως φαίνεται από τον Πίνακα 1, ένα ποσοστό 32% των εργοδοτών, απάντησαν ότι η απόδοση των αναπήρων-εργαζομένων στις επιχειρήσεις τους ήταν πολύ καλή. Σ' αυτό το ποσοστό, εάν προστεθεί ένα 48% των εργοδοτών που δήλωσαν ότι η απόδοση των αναπήρων-εργαζομένων ήταν καλή, συμπεραίνεται ότι το 80% των εργοδοτών ενθαρρύνει την παρουσία αναπήρων-εργαζομένων στις επιχειρήσεις τους. Αντίθετα, ένα ποσοστό 16% και ένα 4% των εργοδοτών χαρακτήρισαν την απόδοση των αναπήρων-εργαζομένων σαν μέτρια και κακή αντίστοιχα.

Πίνακας 1.

Η απόδοση των αναπήρων στην εργασία

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Πολύ καλή	32%
β. Καλή	48%
γ. Μέτρια	16%
δ. Κακή	4%

Σχετικά με την 14^η ερώτηση - σκοπεύετε να κρατήσετε στην επιχείρησή σας τον ανάπηρο-εργαζόμενο - όπως φαίνεται από τον Πίνακα 2, ένα μεγάλο ποσοστό των εργοδοτών, 68%, δήλωσαν ότι θα κρατήσουν τον ανάπηρο-εργαζόμενο και ως αιτιολογία παρουσίασαν την ικανοποίησή τους από την απόδοσή του (π.χ. καλός στη δουλειά του) και από την συμπεριφορά του (π.χ. φιλότιμος). Αντίθετα, ένα ποσοστό 20% των εργοδοτών απάντησαν ότι δεν θα κρατήσουν τον ανάπηρο-εργαζόμενο στη θέση του προβάλλοντας σαν δικαιολογία την μη ικανοποίησή τους από την απόδοσή του στην δουλειά (π.χ. μέτρια ή κακή). Τέλος, ένα ποσοστό 12% των εργοδοτών δεν ήταν σίγουροι αν θα κρατήσουν τον ανάπηρο-εργαζόμενο στη θέση του ή αν θα τον απολύσουν. Πάντως, τόσο το 20% όσο και το 12% των εργοδοτών, φαίνεται ότι ωθήθηκαν στην πρόκληση αναπήρων, λόγω του κριτηρίου επιδότησης από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού και ελάχιστα από τα τυπικά προσόντα του αναπήρου-εργαζομένου.

Πίνακας 2.

Παραμονή του αναπήρου-εργαζομένου στην επιχεί-
μετά τον ένα χρόνο επιδότησης

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Ναι (γιατί)	68%
β. Όχι (γιατί)	20%
γ. Ίσως	12%

Ο Πίνακας 3 δείχνει τις απαντήσεις που προέκυψαν από την ανάλυση του δεύτερου (2^{ου}) στόχου -απόψεις των εργοδοτών σχετικά με το οικονομικό κριτήριο της επιδότησης από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού για την πρόσληψη αναπήρων στις επιχειρήσεις τους - περιλαμβάνει την ερώτηση 9 και έχει ως εξής: Σχετικά με την 9^η ερώτηση - ποιοί λόγοι σας ώθησαν στην πρόσληψη αναπήρου ατόμου - όπως προκύπτει από τον Πίνακα 3, ένα ποσοστό 40% των εργοδοτών απάντησαν ότι ωθήθηκαν στην πρόσληψη από την επιδότηση που δίνει ο Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού και έτσι είναι αμφίβολο αν, μετά το τέλος του ενός χρόνου επιδότησης, οι εργοδότες του 40% κρατήσουν τον ανάπηρο στη θέση του. Ένα ποσοστό 44% των εργοδοτών δήλωσαν ότι παρακινήθηκαν από ανθρωπιστικούς λόγους, ενώ ένα μικρό ποσοστό 16% των εργοδοτών απάντησαν ότι τα τυπικά προσόντα του αναπήρου έπαιξαν ουσιαστικό ρόλο στην πρόσληψη.

Πίνακας 3.

Λόγοι που ώθησαν στην πρόσληψη αναπήρου

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Τα κίνητρα του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού	40%
β. Ανθρωπιστικοί λόγοι	44%
γ. Η επαγγελματική κατάρτιση του αναπήρου	16%
δ. Άλλοι λόγοι	0%

Οι Πίνακες 4(α), (β), (γ), (δ) 5 και 6 που προέκυψαν από την ανάλυση των απαντήσεων που αφορούν τον τρίτο (3^ο) στόχο - απόψεις των εργοδοτών για τα προβλήματα που τους απασχολούν σε σχέση με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεών τους περιλαμβάνουν τις ερωτήσεις 10, 11 και 12 και έχουν ως εξής: Σχετικά με την 10^η ερώτηση - αντιμετωπίζετε κάποιες δυσκολίες με τους αναπήρους-εργαζομένους - όπως φαίνεται από τον Πίνακα 4(α), όσον αφορά τα προβλήματα από τις απουσίες των αναπήρων-εργαζομένων, ένα 20% των εργοδοτών απάντησαν ότι οι ανάπηροι-εργαζόμενοι απουσίαζαν συχνά, ενώ ένα 20% των εργοδοτών απάντησαν ότι οι ανάπηροι-εργαζόμενοι απουσίαζαν σπάνια. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 4(β), όσον αφορά τα προβλήματα ιδιαίτερης μεταχείρισης των εργαζομένων-αναπήρων από τους εργοδότες, ένα ποσοστό 52% των εργοδοτών έκριναν ότι οι εργαζόμενοι-ανάπηροι χρειάζονταν ιδιαίτερη μεταχείριση και φροντίδα, ενώ ένα 48% των εργοδοτών απάντησαν ότι κάτι τέτοιο δεν ήταν αναγκαίο. Τέλος, όσον αφορά τα προβλήματα στις σχέσεις των αναπήρων-εργαζομένων με τους συναδέλφους, όπως φαίνεται από τον Πίνακα 4(γ), ένα μικρό ποσοστό των εργοδοτών, 8% δήλωσαν ότι οι εργαζόμενοι-ανάπηροι παρουσίαζαν πολλές δυσκολίες στις σχέσεις τους με τους συναδέλφους, ενώ αντίθετα, ένα 20% των εργοδοτών απάντησαν ότι οι δυσκολίες αυτές ήταν λίγες. Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των εργοδοτών, 72% έκριναν ότι οι ανάπηροι-εργαζόμενοι ήταν σε θέση να συνεργάζονται με τους συναδέλφους, χωρίς να έχουν καμιά δυσκολία. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που βλέπουν οι εργοδότες όπως φαίνεται από τον Πίνακα 4(δ), είναι η έλλειψη επαγγελματικής κατάρτισης του αναπήρου-εργαζομένου σε ποσοστό 28%. Το ποσοστό δεν είναι μεγαλύτερο γιατί συνήθως ο ανειδίκευτος ανάπηρος σε 2-3 εβδομάδες ειδικεύεται στο χώρο δουλειάς του.

Πίνακας 4(α).

Δυσκολίες εργοδοτών με τους εργαζομένους-αναπήρους
Απουσίες από την εργασία

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Συχνά	20%
β. Σπάνια	20%
γ. Καθόλου	60%

Πίνακας 4(β).

Δυσκολίες εργοδοτών με τους εργαζομένους-αναπήρους
Χρειάζονται ιδιαίτερη μεταχείριση;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Ναι	52%
β. Όχι	48%

Πίνακας 4(γ).

Δυσκολίες εργοδοτών με τους εργαζομένους-αναπήρους
Έχουν δυσκολίες σχέσεων με τους συναδέλφους;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Πολλές	8%
β. Λίγες	20%
γ. Καμιά δυσκολία	72%

Πίνακας 4(δ)

Δυσκολίες εργοδοτών με τους εργαζομένους-αναπήρους
Έλλειψη κατάλληλης επαγγελματικής κατάρτισης

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Ναι	28%
β. Όχι	72%

Σχετικά με την ερώτηση 11 - πως αντιμετωπίζετε τις δυσκολίες αυτές - όπως προκύπτει από τον Πίνακα 5, το ίδιο ποσοστό 20% των εργοδοτών, δήλωσαν ότι απευθύνονται εξίσου και στον Κοινωνικό Λειτουργό και στον τοποθετητή του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων τους, με τους εργαζομένους-αναπήρους. Ένα ποσοστό 4% των εργοδοτών απάντησαν ότι η βοήθεια του Κοινωνικού Λειτουργού της επιχείρησης για την διευθέτηση των προβλημάτων αυτών, είναι πολύ σημαντική για αυτούς. Είναι πάντως αξιοσημείωτο ότι βρέθηκε μόνο μια επιχείρηση να απασχολεί δικό της Κοινωνικό Λειτουργό ανάμεσα στις 25 που ερευνήθηκαν. Ένα μικρό ποσοστό 8% των εργοδοτών, δήλωσαν ότι δεν τους παρέχεται καμιά βοήθεια για την διευθέτηση των προβλημάτων τους με τους αναπήρους-εργαζομένους. Τέλος, ένα μεγάλο ποσοστό των εργοδοτών, 48%, έκριναν ότι μπορούν να λύσουν μόνοι τους τα προβλήματα που δημιουργούνται στο χώρο εργασίας με τα ανάπηρα άτομα.

Πίνακας 5.

Αντιμετώπιση δυσκολιών εργοδοτών-αναπήρων εργαζομένων

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Τοποθετητητής του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων	20%
β. Κοινωνικός Λειτουργός του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων	20%
γ. Κοινωνικός Λειτουργός της επιχείρησης	4%
δ. Μη παροχή βοήθειας	8%
ε. Άλλος τρόπος	48%

Άλλος τρόπος: 11 εργοδότες απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν μόνοι τους τα προβλήματα, ενώ ένας μόνο απάντησε ότι σαν λύση για τα προβλήματα βλέπει την απόλυση.

Σχετικά με την ερώτηση 12 - νομίζετε ότι θα βοηθούσε καμιά φορά η μεσολάβηση ενός Κοινωνικού Λειτουργού στην επίλυση προβλημάτων με τους αναπήρους-εργαζομένους στην επιχείρησή σας - όπως φαίνεται από τον Πίνακα 6, ένα ποσοστό 28% των εργοδοτών απάντησαν ότι θα βοηθούσε πολύ η μεσολάβηση ενός Κοινωνικού Λειτουργού στην επίλυση προβλημάτων. Ένα μεγάλο ποσοστό 40% των εργοδοτών δήλωσαν ότι ένας Κοινωνικός Λειτουργός θα βοηθούσε αρκετά στην διευθέτηση τυχόν προβλημάτων με τους αναπήρους-εργαζομένους. Ένα μικρό ποσοστό 4% των εργοδοτών έκριναν ότι η παρουσία ενός Κοινωνικού Λειτουργού στον ενδο-επιχειρησιακό χώρο, δεν θα ήταν καθόλου βοηθητική, ενώ τέλος, ένα ποσοστό 28% των εργοδοτών δήλωσαν άγνοια για τον ρόλο του Κοινωνικού Λειτουργού και για την βοήθεια που αυτός μπορεί να παράσχει στο χώρο εργασίας.

Πίνακας 6.

Η άποψη των εργοδοτών για την μεσολάβηση του Κοινωνικού Λειτουργού στην επίλυση προβλημάτων

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Θα βοηθούσε πολύ	28%
β. Αρκετά	40%
γ. Καθόλου	4%
δ. Δεν γνωρίζω	28%

Ο Πίνακας 7 δείχνει τα αποτελέσματα της έρευνας που αφορούν τον τέταρτο (4^ο) στόχο - απόψεις των εργοδοτών σχετικά με την παροχή επικεντρωμένης στις ανάγκες των αναπήρων ατόμων επαγγελματικής κατάρτισης, ως βασική προϋπόθεση για την καλύτερη αξιοποίησή τους στα πλαίσια και στην αγορά εργασίας - και παρουσιάζει την ερώτηση 18 ως εξής: Σχετικά με την 18^η ερώτηση - τί θα προτεινάτε για την καλύτερη αξιοποίηση των αναπήρων στα πλαίσια και στην αγορά εργασίας - όπως φαίνεται από τον Πίνακα 7, το μεγαλύτερο ποσοστό των εργοδοτών, 56%, απάντησαν ότι πρέπει να υπάρχει συχνότερη επικοινωνία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών με τις επιχει-

ρήσεις. Ένα πολύ μικρό ποσοστό 4% των εργοδοτών, έκριναν ότι πρέπει να επικοινωνούν περιοδικά με τον Κοινωνικό Λειτουργό του γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.). Ένα ποσοστό 32% των εργοδοτών δήλωσαν ότι επιθυμούν να ενημερώνονται για τους ειδικευμένους αναπήρους που είναι εγγεγραμμένοι στο Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.). Τέλος, το 28% των εργοδοτών έκριναν ότι είναι σωστή η πρόταση για δημιουργία προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης στους χώρους δουλειάς για ανειδίκευτους αναπήρους.

Πίνακας 7.

Αξιοποίηση των αναπήρων στην αγορά εργασίας

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Συχνότερη επικοινωνία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων με τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους	56%
β. Περιοδική επικοινωνία του εργοδότη με τον Κοινωνικό Λειτουργό του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων	4%
γ. Ενημέρωση των εργοδοτών για την προσφορά ειδικευμένων αναπήρων	32%
δ. Εναρξη προγραμμάτων κατάρτισης στους χώρους εργασίας για ανειδίκευτους αναπήρους	28%
ε. Άλλο	0%

Ο Πίνακας 8 στον οποίο αναλύονται τα αποτελέσματα του πέμπτου (5^{ου}) στόχου - απόψεις των εργοδοτών για τις σχέσεις τους με το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, ως βασική προϋπόθεση για μια πιο αρμονική και ισοτιμη εργασιακή επικοινωνία με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρή-

σεών τους - παρουσιάζει την ερώτηση 17 ως εξής: Σχετικά με την 17^η ερώτηση - πως θα βαθμολογούσατε την συνεργασία σας με το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών - όπως προκύπτει από τον Πίνακα 8, ένα μεγάλο ποσοστό των εργοδοτών, 52%, απάντησαν ότι είχαν πολύ καλή συνεργασία με το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών και ότι είναι ικανοποιημένοι. Επίσης, το 36% των εργοδοτών έκριναν ότι η συνεργασία τους με το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών ήταν επαρκής και εποικοδομητική. Αντίθετα, μικρά ποσοστά 8% και 4% των εργοδοτών δήλωσαν ότι είχαν μια μέτρια ή κακή συνεργασία αντίστοιχα, ενώ είπαν ότι αυτό οφείλεται στην μεγάλη γραφειοκρατία και στην αργοπορία του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) να τους καταβάλει τα χρήματα της επιδότησης.

Πίνακας 8.

Συνεργασία εργοδοτών - Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Πολύ καλή	52%
β. Επαρκής	36%
γ. Μέτρια	8%
δ. Κακή	4%

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο V.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Σκοπός της μελέτης αυτής ήταν η διερεύνηση των απόψεων των εργοδοτών ιδιωτικών επιχειρήσεων σχετικά με το πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, που προσλαμβάνονται στις επιχειρήσεις τους, μέσω του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) Το πρώτο μέρος του κεφαλαίου αυτού, ασχολείται με τα συμπεράσματα και την συζήτηση των αποτελεσμάτων. Το δεύτερο μέρος, ασχολείται με τις εισηγήσεις που πρέπει να γίνουν για παραπέρα μελέτη του θέματος.

Συμπεράσματα - Συζήτηση

Όσον αφορά την απόδοση του ανάπηρου ατόμου στην εργασία, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι ενθαρρύνεται η παρουσία αναπήρων-εργαζομένων στον ενδοεπιχειρησιακό χώρο, από το μεγαλύτερο ποσοστό των εργοδοτών του δείγματος.

Αυτό είναι σύμφωνο με τα στοιχεία του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (Δ.Γ.Ε.) (1985) το οποίο αναφέρει ότι, ένα μεγάλο ποσοστό των εργοδοτών, είναι ικανοποιημένοι από την απόδοση των αναπήρων-εργαζομένων στις επιχειρήσεις τους. σελ. 43-53. Σχετικά με την παραμονή του αναπήρου-εργαζομένου στην επιχείρηση μετά τον ένα χρόνο επιδότησης, διαπιστώθηκε από τη μελέτη αυτή ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εργοδοτών θα κρατήσουν τον ανάπηρο-εργαζόμενο στη θέση του.

Όπως προκύπτει όμως από τα στοιχεία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, το οικονομικό κίνητρο της επιδότησης των επιχειρήσεων που προσλαμβάνουν ανάπηρους αποδεικνύεται για πάρα πολλούς εργοδότες σαν το μοναδικό κίνητρο καθώς είναι πολλοί εκείνοι οι οποίοι μετά τον ένα χρό-

νο επιδότησης, ζητούν να προσλάβουν άλλον ανάπηρο στη θέση του προηγουμένου, ούτως ώστε να ανανεώσουν την επιδότηση. Σχετικά με τους λόγους που ωθούν τους εργοδότες στην πρόσληψη αναπήρων-εργαζομένων, φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εργοδοτών του δείγματος, κινήθηκε από λόγους ανθρωπιστικούς, ποσοστό που δείχνει ότι πάρα πολλοί εργοδότες βλέπουν στην πρόσληψη του αναπήρου σαν φιλανθρωπικό έργο.

Ο Νιτσόπουλος (1981) αναφέρει ότι η φιλανθρωπία δεν αποτελεί σωστή βάση για μια αρμονική εργασιακή σχέση. Και αυτό, γιατί η σχέση μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου-αναπήρου, είναι δυσανάλογη. σελ. 141-144.

Συνεπώς, το κριτήριο αυτό, δεν αποδεικνύεται τόσο ισχυρό ώστε να πείσει τους εργοδότες για τις ικανότητες και δυνατότητες των αναπήρων, με αποτέλεσμα να υπερισχύει πάλι το κριτήριο της επιδότησης. Όσον αφορά τις δυσκολίες των εργοδοτών με τους εργαζόμενους-αναπήρους, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εργοδοτών δεν αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεών τους, είτε πρόκειται για προβλήματα απουσιών από την εργασία, είτε για παροχή ιδιαίτερης μεταχείρισης, είτε τέλος, για δυσκολίες σχέσεων με τους συναδέλφους.

Αυτό συμφωνεί με τα στοιχεία του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (Δ.Γ.Ε.) (1985) το οποίο αναφέρει ότι οι ανάπηροι κάνουν κατά 7% λιγότερες απουσίες από τους μη ανάπηρους και είναι σταθερότεροι στην εργασιακή τους σχέση με τον εργοδότη κατά 27%. σελ. 49.

Επίσης, διαπιστώθηκε ότι, το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι εργοδότες είναι η έλλειψη κατάλληλης επαγγελματικής κατάρτισης του αναπήρου-εργαζομένου.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, οι περισσότεροι από τους αναπήρους, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στο γραφείο αυτό, είναι ανειδίκευτοι, κι αυτό έχει σαν επακόλουθο την ακόμη μεγαλύτερη δυσκολία εύρεσης εργασίας.

Όσον αφορά τον τρόπο κατά τον οποίο οι εργοδότες αντιμετωπίζουν τυχόν δυσκολίες με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεών τους, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το μεγαλύτερο

ποσοστό των εργοδοτών επιθυμούν να λύνουν μόνοι τους τα προβλήματα που δημιουργούνται.

Όπως προκύπτει όμως από τα στοιχεία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, ένα μεγάλο ποσοστό των εργοδοτών, βασίζονται αποκλειστικά στις δικές τους γνώσεις για τον χειρισμό διαπροσωπικών ή άλλων προβλημάτων και αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την μεγάλη όξυνση των σχέσεων εργοδότη-εργαζομένου-αναπήρου, ή και την απόλυση του δεύτερου από τον πρώτο.

Σχετικά με την άποψη που έχουν οι εργοδότες για την μεσολάβηση του Κοινωνικού Λειτουργού στην επίλυση προβλημάτων, διαπιστώθηκε ότι, το μεγαλύτερο ποσοστό των εργοδοτών δεν γνωρίζουν τον ρόλο του Κοινωνικού Λειτουργού και τη βοήθεια που αυτός μπορεί να παράσχει στον επιχειρηματικό κόσμο.

Ο Ζησιμόπουλος (1985) αναφέρει ότι οι επιχειρηματίες στον τόπο μας δεν έχουν καταλάβει ακόμη ότι η δουλειά του Κοινωνικού Λειτουργού μπορεί πέρα από όλα τα άλλα να ανεβάσει την παραγωγικότητα των επιχειρήσεών τους, καθώς αυτός αποκαθιστά διαταραγμένες εργασιακές ή προσωπικές σχέσεις. σελ. 51-52.

Σχετικά με τις προτάσεις των εργοδοτών για την αξιοποίηση των αναπήρων στην αγορά εργασίας, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των εργοδοτών προτείνουν συχνότερη επικοινωνία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών με τις επιχειρήσεις. Επίσης, ένα μεγάλο ποσοστό των εργοδοτών του δείγματος, συμφωνούν για την έναρξη προγραμμάτων κατάρτισης στους χώρους εργασίας για ανειδίκευτους αναπήρους.

Αυτό είναι σύμφωνο με τα στοιχεία του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (Δ.Γ.Ε.) (1985) το οποίο αναφέρει ότι η ανάληψη από τους εργοδότες, των προγραμμάτων κατάρτισης, θα έλυσε σε μεγάλο βαθμό το πρόβλημα της έλλειψης ειδικότητας και επαγγελματικής κατάρτισης σε πολλούς αναπήρους. Με επιπλέον δε κίνητρα από το κράτος - π.χ. δάνεια με ευνοϊκούς όρους για επέκταση της επιχείρησης - θα μπορούσαν να απορροφούν και ένα ποσοστό των μαθητευόμενων τους. σελ. 43-53. Τέλος, όσον αφορά την συνεργασία των εργοδοτών με το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, διαπιστώθηκε ότι, το μεγαλύτερο πο-

σοστό των εργοδοτών είναι ικανοποιημένοι από την συνεργασία τους με το συγκεκριμένο γραφείο, ενώ ένα μικρό ποσοστό των εργοδοτών δεν είναι ικανοποιημένοι.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, ο Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ) χαρακτηρίζεται, από την μεγάλη γραφειοκρατία του και την αργοπορία του να καταβάλει στους εργοδότες τα χρήματα της επιδότησης.

Εισηγήσεις

Όπως προκύπτει από τα συμπεράσματα σχετικά με την απόδοση του ανάπηρου ατόμου στην εργασία, διαπιστώνεται ότι οι εργοδότες είναι ικανοποιημένοι και γι' αυτό θα κρατήσουν τον ανάπηρο-εργαζόμενο στη θέση του.

Το συμπέρασμα αυτό θα μπορούσε να ενισχυθεί με έρευνα που να αφορά αποκλειστικά την απόδοση των τοποθετημένων αναπήρων. Τα στοιχεία που θα προκύψουν από αυτή την έρευνα μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για μια νέα διαφημιστική καμπάνια του προγράμματος επιδότησης, η οποία, εκτός από την ενημέρωση για το πρόγραμμα, θα δείχνει και τα ποσοστά επιτυχίας των αναπήρων-εργαζομένων. Έτσι προστίθεται άλλο ένα κίνητρο για τους εργοδότες, τόσο για πρόσληψη, αλλά κυρίως για την αποφυγή απόλυσεως μετά την λήξη της επιδότησης.

Σχετικά με το οικονομικό κίνητρο της επιδότησης των εργοδοτών από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για την πρόσληψη αναπήρων στις επιχειρήσεις τους, συμπεραίνεται ότι το κίνητρο αυτό αποδεικνύεται ισχυρό για τους εργοδότες.

Από το συμπέρασμα αυτό, προκύπτει ότι στόχος των Γραφείων Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α) πρέπει να είναι, η επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση όλο και περισσότερων νέων ανειδίκευτων αναπήρων, έτσι ώστε τα τυπικά προσόντα του ανάπηρου να παίξουν ουσιαστικό ρόλο στην πρόσληψη.

Σχετικά με τα προβλήματα που απασχολούν τους εργοδότες σε σχέ-

ση με τους αναπήρους-εργαζομένους των επιχειρήσεών τους, συμπεραίνεται ότι οι εργοδότες δεν αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στις σχέσεις τους με τους αναπήρους-εργαζομένους, στο χώρο δουλειάς. Βλέπουν όμως, ότι η έλλειψη κατάλληλης επαγγελματικής κατάρτισης του αναπήρου-εργαζομένου, αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Από το συμπέρασμα αυτό, προκύπτει ότι στόχος όχι μόνο του Κράτους, αλλά και του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.), πρέπει να είναι η εξειδίκευση του ανάπηρου ατόμου, η τοποθέτησή του στην κατάλληλη θέση και η συνεχής παρακολούθησή του στο χώρο εργασίας του, με σκοπό την προσαρμογή του ατόμου στον εργασιακό περιβάλλον, την καλύτερη απόδοσή του, και τελικά, την παραμονή του αναπήρου στη θέση του και μετά τον ένα χρόνο επιδότησης. Βέβαια προϋπόθεση για τα παραπάνω είναι ότι απαιτούνται να γίνουν ερευνητικά προγράμματα που θα στοχεύουν στην αξιολόγηση προγραμμάτων εξειδίκευσης, επαγγελματικού προσανατολισμού και ειδικοτήτων που θα στηρίζουν το ανάπηρο άτομο στο χώρο δουλειάς του.

Σχετικά με τις προτάσεις των εργοδοτών για την καλύτερη αξιοποίηση των αναπήρων στα πλαίσια και στην αγορά εργασίας, συμπεραίνεται ότι οι εργοδότες δέχονται την πρόταση για έναρξη προγραμμάτων κατάρτισης στους χώρους εργασίας για ανειδίκευτους αναπήρους.

Από το συμπέρασμα αυτό προκύπτει ότι στόχος του Κράτους πρέπει να είναι η δημιουργία προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης στους χώρους δουλειάς που έχουν την υποδομή γι' αυτό ή που θα μπορούσαν να την αποκτήσουν με επιδότηση, αγορά μηχανημάτων κλπ.

Σχετικά με την συνεργασία των εργοδοτών με το Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών, συμπεραίνεται ότι οι εργοδότες είναι ικανοποιημένοι από αυτή. Μερικοί όμως από τους εργοδότες, εκδηλώνουν δυσαρέσκεια όταν ο Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), αργοπορεί να τους καταβάλλει τα χρήματα της επιδότησης.

Στόχος, λοιπόν του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) πρέπει να είναι η πάταξη της γραφειοκρατίας

και η καταβολή των χρημάτων της επιδότησης στους εργοδότες, χωρίς καμιά καθυστέρηση, γιατί διαφορετικά, μπορεί οι εργοδότες να βγουν από το πρόγραμμα και να μην το ξαναδοκιμάσουν. Κάτι τέτοιο όμως, έχει αρνητικές συνέπειες για τους ίδιους τους αναπήρους και για την κοινωνία γενικότερα.

Τέλος, για την σε βάθος επεξεργασία της μελέτης προτείνεται η συνεργασία άλλης σπουδαστικής ομάδας για την προσέγγιση δύο πλευρών του θέματος που κρίνονται απαραίτητες για την αρμονική ολοκλήρωση και διεκπεραίωσή του. Οι πλευρές αυτές αφορούν την ψυχοκοινωνική διάσταση του προβλήματος της επαγγελματικής αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, καθώς επίσης τον βαθμό ένταξης και αποκατάστασης αυτών των ατόμων μετά τον ένα χρόνο επιδότησης.

П А Р А Р Т Н М А А.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Όνομα Επιχείρησης

Διεύθυνση:

2. Από ποιόν ενημερωθήκατε για το πρόγραμμα του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.);

- α) από τοποθετητή του Γραφείου Ευρέσεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.)
 β) από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης
 γ) από ποιόν άλλον;

3. Ποιοί είναι οι τομείς δραστηριοτήτων στην επιχείρησή σας;

4. Υπάρχει Τμήμα Πληροφόρησης για θέσεις εργασίας που χρειάζεστε;

ΝΑΙ _____

ΟΧΙ _____

5. Υπάρχει Τμήμα Κατάρτισης ανειδίκευτων εργατών;

ΝΑΙ _____

ΟΧΙ _____

Ποιά είναι τα βασικά προσόντα για την παρακολούθηση αυτού του τμήματος;

6. Πόσα άτομα απασχολούνται;

Άνδρες _____

Γυναίκες _____

7. Πόσα από τα άτομα που απασχολούνται είναι άτομα με ειδικές ανάγκες;

Άνδρες _____

Γυναίκες _____

8. Σε ποιές από τις παρακάτω κατηγορίες αναπηριών εντάσσονται; (Διευκρινείστε αριθμητικά)

α) Προβλήματα κινητικά _____

β) Διαταραχή αισθητηρίων οργάνων _____

γ) Πνευματική υστέρηση _____

δ) Ψυχικά πάσχοντες _____

ε) Διάφορες αναπηρίες _____

9. Ποιοί λόγοι σας ώθησαν στην πρόσληψη αναπήρου ατόμου;

α) Τα κίνητρα του Ο.Α.Ε.Δ.

β) Ανθρωπιστικοί λόγοι

γ) Η επαγγελματική κατάρτιση του αναπήρου

δ) Άλλοι λόγοι

10. Αντιμετωπίζετε κάποιες δυσκολίες με τους αναπήρους-εργαζομένους;

α) Απουσίες από την εργασία

1) συχνά

2) σπάνια

3) καθόλου

β) Χρειάζονται ιδιαίτερη μεταχείριση;

1) ναί

2) όχι

γ) Έχουν δυσκολίες σχέσεων με τους συναδέλφους;

1) πολλές

2) λίγες

3) καμιά δυσκολία

δ) Ελλιπής εργονομική διευθέτηση του χώρου

ε) Έλλειψη κατάλληλης επαγγελματικής κατάρτισης

στ) Άλλη δυσκολία

11. Πώς αντιμετωπίζετε τις δυσκολίες αυτές;
- α) Με τη βοήθεια του τοποθετητή του Γ.Ε.Ε.Α.
 - β) Με τη βοήθεια του Κοινωνικού Λειτουργού του Γ.Ε.Ε.Α.
 - γ) Με τη βοήθεια του Κοινωνικού Λειτουργού της επιχείρησης
 - δ) Δεν παρέχεται ιδιαίτερη βοήθεια
 - ε) Άλλος τρόπος.
12. Νομίζετε ότι θα βοηθούσε καμιά φορά η μεσολάβηση ενός Κοινωνικού Λειτουργού στην επίλυση προβλημάτων με τους ανάπηρους-εργαζομένους στην επιχείρησή σας;
- α) Πολύ
 - β) Αρκετά
 - γ) Καθόλου
 - δ) Δεν γνωρίζω
13. Πώς κρίνετε την απόδοση των αναπήρων-εργαζομένων;
- α) Πολύ καλή
 - β) Καλή
 - γ) Μέτρια
 - δ) Κακή
14. Σκοπεύετε να κρατήσετε στην επιχείρησή σας τον ανάπηρο-εργαζόμενο;
- α) Αν ναι γιατί;
 - β) Αν όχι γιατί;
 - γ) Ίσως
15. Υπάρχουν άτομα που συνταξιοδοτούνται λόγω εργατικού ατυχήματος στην επιχείρησή σας τα τελευταία πέντε (5) έτη;
- ΟΧΙ _____
- ΝΑΙ (αριθμός) _____
16. Στις περιπτώσεις που κάποιο άτομο έπαθε εργατικό ατύχημα μετά την αποκατάσταση εξακολουθεί να εργάζεται στην επι-

χείρηση;

ΟΧΙ _____

ΝΑΙ _____

17. Πώς θα βαθμολογούσατε την συνεργασία σας με το Γ.Ε.Ε.Α.;

α) Πολύ καλή

β) Επαρκής

γ) Μέτρια

δ) Κακή

18. Για την καλύτερη αξιοποίηση των αναπήρων στα πλαίσια και στην αγορά εργασίας, θα προτείνατε-ύστερα από την εμπειρία της συνεργασίας σας με μειονεκτούντα άτομα:

α) Συχνότερη επικοινωνία του Γ.Ε.Ε.Α. με τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους.

β) Περιοδική επικοινωνία του εργοδότη με τον Κοινωνικό Λειτουργό του Γ.Ε.Ε.Α.

γ) Ενημέρωση των εργοδοτών για την προσφορά ειδικευμένων αναπήρων

δ) Έναρξη προγραμμάτων κατάρτισης στους χώρους εργασίας για ανειδίκευτους αναπήρους.

ε) Άλλο

19. Τί προτείνετε εσείς σαν κίνητρο για την απασχόληση των Μειονεκτούντων Ατόμων στην επιχείρησή σας;

20. Υπάρχει μεταφορικό μέσο της επιχείρησης για την μεταφορά των εργαζομένων; Αν ναι, προσδιορίσατε.

ΟΧΙ _____

ΝΑΙ _____

П А Р А Р Т Н М А В.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Πίνακας 1.

Πηγές ενημέρωσης των εργοδοτών για το Γραφείο Ευρέ-
σεως Εργασίας Αναπήρων (Γ.Ε.Ε.Α.) Αθηνών

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Γ.Ε.Ε.Α.	48%
β. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	36%
γ. Άλλη πηγή	16%

Πίνακας 2.

Υπάρχει Τμήμα Πληροφόρησης για θέσεις εργασίας
που χρειάζεσθε;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. ΝΑΙ	25%
β. ΟΧΙ	75%

Πίνακας 3.

Υπάρχει Τμήμα Κατάρτισης ανειδίκευτων εργατών;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. ΝΑΙ.	16,66%
β. ΟΧΙ	83,33%

Ποιά είναι τα βασικά προσόντα για την παρακολούθηση αυτού του τμήματος;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Ο ανάπηρος πρέπει να έχει διάθεση και υπομονή	41,66%
β. Να έχει κάποια εργασιακή εμπειρία	33,33%
γ. Να δείχνει την κατάλληλη συμπεριφορά	8,33%
δ. Να έχει κάποια ευστροφία	8,33%
ε. Να έχει ένα μέτριο μορφωτικό επίπεδο	8,33%
στ. Κάτι άλλο	-

Πίνακας 4.

Πόσα άτομα απασχολούνται;

Φύλο	Ποσοστό
α. Αντρες	66,66%
β. Γυναίκες	33,33%

Πίνακας 5.

Πόσα από τα άτομα που απασχολούνται είναι άτομα με ειδικές ανάγκες;

Φύλο	Ποσοστό
α. Αντρες	50%
β. Γυναίκες	50%

Πίνακας 6.

Σε ποιές από τις κατηγορίες αναπηριών εντάσσονται;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Προβλήματα κινητικά	19,3%
β. Διαταραχή αισθητηρίων οργάνων	12,9%
γ. Πνευματική υστέρηση	12,9%
δ. Ψυχικά πάσχοντες	51,6%
ε. Διάφορες αναπηρίες	3,3%

Πίνακας 7.

Υπάρχουν άτομα που συνταξιοδοτούνται λόγω εργα-
τικού ατυχήματος στην επιχείρησή σας, τα τελευταία
πέντε (5) χρόνια;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. ΟΧΙ	64,5%
β. ΝΑΙ	22,6%
γ. Δεν απάντησαν	12,9%

Πίνακας 8.

ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΠΟΙΟ ΑΤΟΜΟ ΕΠΑΘΕ ΕΡΓΑΤΙΚΟ
ΑΤΥΧΗΜΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΝΑ
ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. ΟΧΙ	74,2%
β. ΝΑΙ.	25,8%

Πίνακας 9.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟ ΜΕΣΟ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. ΟΧΙ	51,6%
β. ΝΑΙ: α) ταξί	3,2%
β) λεωφορείο	12,9%
γ) ΚΤΕΛ μισθωμένο	3,2%
δ) Εισιτήρια	6,4%
γ. Δεν απάντησαν	22,7%

Πίνακας 10.

Τί προτείνετε εσείς σαν κίνητρο για την απασχόληση
Μειονεκτούντων Ατόμων στην επιχείρησή σας;

Απαντήσεις	Ποσοστό
α. Εκπαίδευση	16,1%
β. Ικανότητες που να καλύπτουν τη μειονεξία τους	16,1%
γ. Επιδότηση Κράτους για πρόσληψη αναπήρων	12,9%
δ. Προσωπική γνωριμία και υπόδειξη από γνωστό	6,4%
ε. Επιδότηση του Κράτους, ατόμων κατά το ήμισυ ημερομισθίου της Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας	3,2%
στ. Αποδοτικότητα	3,2%
ζ. Εκπαίδευση σε Διοικητικά θέματα	3,2%
η. Προβολή των ικανοτήτων τους	3,2%
θ. Η διαφορά από την μειωμένη απόδοση του αναπήρου θα πρέπει να καλύπτεται από το Κράτος	3,2%
ι. Να μην δίνονται ακάλυπτες επιτογές	3,2%
κ. Κατάλληλη θέση	3,2%
λ. Αγνοια	3,2%
μ. Δεν ενδιαφέρεται	9,6%
ν. Δεν απάντησαν	13,3%

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.

Όνομα Επιχειρήσεως.

Μερικές από τις επιχειρήσεις που έλαβαν μέρος στην έρευνα είναι οι κάτωθι:

Είδη Επιχειρήσεων.

ΚΟΠΤΙΚΗ - ΡΑΠΤΙΚΗ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ.

Υφαντική

Χειροτεχνίας.

Οικοκυριακής

μεταξοτυπίας

κεραμικής

πλαστικής

βιβλιοδεσίας

βυροδεξιάς

βυροδέματος

πλαστικών

αλουμινίου - σιμιακών βυβλιών.

Σαχαροπλαστική αλεύρου.

αρτοποιίας

αργυροχρυσοχοΐας

Ξυλουργικό - επιπλαποιείο.

Ηλεκτρικών ειδών.

μηχανοτεχνικής αυτοκινήτων.

δοντοτεχνικής

παροποιείων - γυφείων

εργατικών υλών.

Γ.Ε.Ε.Α.	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	Άλλη πηγή
12	9	4
48	36	16

Πηγή: ο ίδιος ο ανάληρος, άλλος εργοδότης, εργαζόμενος-ανάληρος άλλης επιχείρησης.

Τοιοί είναι οι τομείς δραστηριοτήτων στην επιχείρησή σας;
ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

παραγωγή ξύλου	6,4%
επεξεργασία ξύλου	6,4%
πώληση ξύλου	6,4%
διοικητικές υπηρεσίες	2,9%
τηλεφωνικό κέντρο	3,2%
ψυκτικοί θαλάμοι	3,2%
βυτηρία τροφίμων	3,2%
παραγωγή ηλεκτρικών	6,4%
παραγωγή φανέλας	3,2%
φαβών - συσκευασία	3,2%
επιρροια	3,2%
κατασκευή - πώληση οικιακών συσκευών	6,4%
κατασκευή ετοίμων ενδυμάτων	9,6%
πώληση ετοίμων ενδυμάτων	12,8%
πλοία ετοίμων ενδυμάτων	3,2%
ραφές ετοίμων ενδυμάτων	16,1%
κόπες ετοίμων ενδυμάτων	16,1%
ριζοτόμιο ετοίμων ενδυμάτων	6,4%
βαφείο	3,2%
συσκευασία	12,8%
προμηθευτικές εργασίες (πρακτορία)	3,2%
πρωτογενείς εργασίες	3,2%

Υπάρχει Τμήμα πληροφόρησης για θέσεις εργασίας που κλείνουν;

- ΝΑΙ 95%
- ΟΧΙ 75%

Υπάρχει Τμήμα κατάρτισης ανεπίσημων εργατών;

- ΝΑΙ 16,66%
- ΟΧΙ 83,33%

Ποιά είναι τα βασικά προβλήματα για την παρακολούθηση αυτού του τμήματος;

Βασικά προβλήματα

- α) Ο ανάληψος πρέπει να έχει διάθεση και υπομονή. 41,66%
- β) Να έχει κάποια εργασιακή εμπειρία. 33,33%
- γ) Να δείχνει την κατάλληλη συμπεριφορά 8,33%
- δ) Να έχει κάποια ευετροπία 8,33%
- ε) Να έχει ένα μέτριο μορφωτικό επίπεδο 8,33%
- στ) Κάτι άλλο —

Πόσα άτομα απασχολούνται;

- Άνδρες 66,66%
- Γυναίκες 33,33%

Λόγα από τα άτομα που απαντούσαν, είναι άτομα με ειδικές ανάγκες;

- Ανδρες 50%
- Γυναίκες 50%

Σε ποιές από τις παρακάτω κατηγορίες αναπηριών εντάσσονται; (Διευκρινείτε αριθμητικά)

α) Προβλήματα κινητικά	19,3%
β) Διαταραχή αισθητηρίων οργάνων	19,9%
γ) Πνευματική υστέρηση	19,9%
δ) Ψυχικά πάσχοντες	51,6%
ε) Διάφορες αναπηρίες	3,3%

Ποιοι λόγοι σας ώθησαν στην πρόβλεψη αναπηρίας ατόμου;

α) τα κίνητρα του Ο.Α.Ε.Δ.	10	40%
β) ανθρωπιστικοί λόγοι	11	44%
γ) η επαγγελματική κατάρτιση του αναπήρου	4	16%
δ) άλλοι λόγοι	0	0%

1) Αυστοδίες εργοδοτών με τους εργαζόμενους - αναπήρους.

α) ασυνείδητοι από την εργασία.

	συχνά	επίπονα	μαθόλου
	5	5	15
%	20	20	60

β) χρειάζονται ιδιαίτερα μεταχείριση;

	ναι	όχι
	13	19
%	52	48

γ) έχουν συμβολίες σχέσεων με τους συναδέλφους;

	πολλές	λίγες	καμία συμβολία.
	2	5	18
	8	20	72

δ) ελληνικής εθνικότητας διευθύνει τον χώρο

0 0%

ει ελληνική κατάληξης επαγγελματικής κατάρτισης

7 28%

ει άλλη συμβολία.

0 0%

ε) Αντιμετώπιση συμβολιών εργοδοτών - αναλήρων εργαζομένων.

αι Τοποθετητής του Γ.Ε.Ε.Α.

5 20%

βι Κοινωνικός Λειτουργός του Γ.Ε.Ε.Α.

5 20%

δι Κοινωνικός Λειτουργός της επιχείρησης.

1 4%

ει μη παροχή βοήθειας.

2 8%

ει Άλλος τρόπος.

19 48%

1) άποψη των ερχοδωτών δια την μελωδωβωβη του Κοινωνιαύ Αετ-
οοργωύ βτην επιδωβη προβλημάτων.

βουθωύβε πολύ	αρηετá	μ.θ.ό.ό.αυ	δεν βνωρβδω.
7	10	1	7
28	40	4	28

Η αηόδωβη των αναηύρων βτην ερβωβια.

πολύ μωδύ	μωδύ	μέτρωα	μωύ
8	12	4	1
32	48	16	4

1) Παρωβωύ του αναηύρω - ερβωβωβένας βτην επικείρωβη μετá του
ένα χρωύο επιδωύτρωβη.

ναι (βιατí)	όχι (βιατí)	ιβωβ
17	5	3
% 68	20	12

15) Υπάρβων άτωρα που βυνταβωδωδωύνται λόγω ερβωβτωύ άτυ-
-κώρωβη βτην επικείρωβη έωβ, τα τελευτωύα λέυτε(5) έτη;

- ΟΧΙ 64,5%
- ΝΑΙ (Αρβιθμώ) 22,6%
- Δεν απάντηβαν 12,9%

ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΠΟΙΟ ΑΤΟΜΟ ΕΠΙΘΕ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΥΤΟΛΗΨΙΑ
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΜΑΤΑΞΤΑΝ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΝΑ ΕΡΧΑΙΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ;

ΟΧΙ 74,2%

ΝΑΙ 25,8%

Συνεργασία εργοδοτών - Γ.Ε.Ε.Α. Αθηνών.

πολύ καλή	επαρκής	μέτρια	κακή
13	9	2	1
52	36	8	4

Αξιολόγηση των αναήρων στην αγορά εργασίας.

α) Συχνότερη επικοινωνία του Γ.Ε.Ε.Α. με τις
επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους.

14 56%

β) Περιοδική επικοινωνία των εργοδοτών με τον
κοινωνικό λειτουργό του Γ.Ε.Ε.Α.

1 4%

γ) Ενημέρωση των εργοδοτών για την προφορά
ειδικευμένων αναήρων.

8 32%

δ) Έναρξη προφορικών μαθημάτων στα κέντρα
εργασίας για ανεκπαιδευτους αναήρους

7 28%

ε) Άλλο

0 0%

προτείνετε εβείς βαν μίνχτρο για την αναγκάζη των
μειονεταύτων Ατόμων βτην επιχείρηβ βαν;

Α) Εηπαίδευβ

16,1%

Β) Ικανότηβ που να καλύπτουν τη μειονεβία τους.

16,1%

Γ) Εηιδότηβ Κράτους για πρόβτην αναπήρων.

12,9%

Δ) Προβωηιύβ βνωρηβία και υπόδειβ από βνωβτό

6,4%

Ε) Εηιδότηβ του Κράτους, ατόμων κατά το ύμνω
μκροβικεθίου της Εθνιυβ βλλοβιυβ βύμβωβς

Εργαβία. Ανάλοβα φυβιύβ με τα άτομα που ανα-
βχωλύνται και βε ποβόβτό όχι πάνω από 5%.

3,2%

Αποδοτιυότητα.

3,2%

Προβτνει εηπαίδευβ βε Διοικητιύβ Θεβτα.

3,2%

Προβτβ των ικανότητων αυτών των ατόμων.

3,2%

Αν βεν προβφέρει ίβια εργαβία με κανονιύβ
άτομα, θα ηρέβει η διαφορά να μολύπτεται
από το Κράτος.

3,2%

Β) Να μίν βινονται αναβλυτες επιταβεί

3,2%

Γ) Κατάλληλη Θεββ.

3,2%

Δ) Αβνοια.

3,2%

Ε) Βεν ενδ.αυφέρεται

9,6%

Βεν ανάντηβαν.

13,3%

Υπάρχει μεταφορικό μέσο της επιχείρησής για την μεταφορά των εργαζομένων;

Αν ναι, προσδιορίστε.

ΟΧΙ

51,6%

Ταξί 3,2%

ΝΑΙ Λεωφορείο 12,9%

Κ.Τ.Ε.Λ. μισθωμένο 3,2%

Δίνει τα εισιτήρια 6,4%

εν απάντησαν

92,7%

П А Р А Р Т Н М А Г.

η οποία πρέπει να γίνεται μετά την ημερομηνία της εγκριτικής απόφασης του Δ/ντή της αρμόδιας υπηρεσίας (Υ.Ν., Τ.Υ. - Γρ. Εργασίας) ατόμων με ειδικές ανάγκες - Γρ. Εργασίας) του ΟΑΕΔ, υποχρεούμενης για την έκδοση της απόφασης το αργότερο μέσα σε είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες από της υποβολής της σχετικής αίτησης.

— Όμως είναι δυνατή η κατ' εξαίρεση υπαγωγή του ατόμου στο πρόγραμμα, εφόσον η πρόσληψη του έγινε μέσα σε είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στο πρόγραμμα.

Για το Νομό Αττικής (πλην Τ.Υ. Μεγάρων & Ελευσίνας) και τους Νομούς Θεσ/νίκης - Μαγνησίας, Λάρισας, Ηρακλείου, Αχαΐας, οι αποφάσεις θα εκδίδονται από τα Γραφεία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και θα κοινοποιούνται στις αρμόδιες κατά περιοχή υπηρεσίες του ΟΑΕΔ για την καταβολή της επιδότησης καθώς και στον εργοδότη.

— Ο εργοδότης υποχρεούται να απασχολήσει το προσλαμβανόμενο άτομο δεκαπέντε (15) τουλάχιστο μήνες από τους οποίους οι δώδεκα (12) πρώτοι με επιδότηση και οι τρεις (3) τελευταίοι χωρίς επιδότηση.

Η επιχορήγηση θα υπολογίζεται για κάθε εργάσιμη ημέρα και μέχρι είκοσι έξι (26) ημέρες κατ' ανώτατο όριο το μήνα, εφόσον όμως υπάρχουν τουλάχιστον δέκα οκτώ (18) ημερομίσθια το μήνα, ο εργοδότης θα επιχορηγείται κανονικά για τα ανάλογα αυτά ημερομίσθια. Εάν μέσα στο 12μηνο της επιχορήγησης υπάρχουν έξι (6) κατ' ανώτατο όριο μήνες με ημερομίσθιο από 1 έως 17, τότε επίσης θα επιχορηγείται κανονικά και σε περίπτωση που τα ημερομίσθια είναι κάτω των 18 κατά μήνα και για 7 μήνες και άνω. Τότε δεν θα επιχορηγείται ο εργοδότης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

4α' Ειδικά οι Οργανισμοί και οι Επιχειρήσεις Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και οι Ξενοδοχειακές - Τουριστικές Επιχειρήσεις δύνανται να επιχορηγούνται για την απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες και στην περίπτωση που τους παρέχουν εποχιακή απασχόληση τουλάχιστον έξι (6) μηνών. Στην περίπτωση αυτή ο χρόνος έναρξης της επιχορήγησης θα είναι ο χρόνος έναρξης της σύμβασης ορισμένου χρόνου και λήξης, η ολοκλήρωση του χρόνου σύμβασης.

5. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ

— Απαραίτητες προϋποθέσεις για την υπαγωγή στα προγράμματα αυτά είναι:

α' — Τα άτομα που θα προσληφθούν να έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 1648/88.

β' — Να έχουν την ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα κράτους μέλους της ΕΟΚ ή την κυπριακή υπηκοότητα ή να είναι Έλληνες ομογενείς που έχουν έλθει από την Αλλοδαπή ή να εμπίπτουν, στο άρθρο 11 του ΚΑΝ/ΕΟΚ/1812/88.

γ' — Να μην έχει απολύσει άτομο με ειδικές ανάγκες τους τρεις τελευταίους μήνες που προηγούνται της ημερομηνίας αίτησης για υπαγωγή στο πρόγραμμα. Παρέχεται η ευχέρεια να υπαχθούν στο πρόγραμμα αν κατά την περίοδο αυτή των 3 μηνών απέλυσαν μεν άτομο, αλλά το αντικατέστησαν με άλλο άτομο με ειδικές ανάγκες, καθώς επίσης και στις περιπτώσεις που η αποχώρησης του ατόμου σφειλεται στη λήξη σύμβασης εργασίας του, σε στράτευση ή συνταξιοδότηση του, οπότε ο εργοδότης σφειλεί να προσκομίσει στην υπηρεσία τα ανάλογα δικαιολογητικά με την υποβολή αίτησης του για υπαγωγή στο πρόγραμμα.

δ' — Να απασχοληθούν τα άτομα σε αντικείμενο ίδιο ή παραπλήσιο της ειδικότητας τους.

ε' — Σε περίπτωση απόλυσης ατόμου πριν από τη λήξη των 15 μηνών, ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να το αντικαταστήσει με άλλο άτομο προστατευόμενο του Ν. 1648/88 το αργότερο μέσα σε σαράντα πέντε (45) εργάσιμες ημέρες από την απόλυση. Στην περίπτωση αυτή η επιχορήγηση θα συνεχιστεί από την ημερομηνία της αντικατάστασης του απολυθέντος και μέχρι τη λήξη του προγράμματος.

— Στην αντίθετη περίπτωση είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το μισό του ποσού της επιχορήγησης που του καταβλήθηκε μέχρι την ημέρα της απόλυσης του ατόμου.

— Εξαιρείται της υποχρέωσης αυτής ο εργοδότης που δεν εξευριστεί άλλο άτομο με ειδικές ανάγκες της αυτής ή παραπλήσιας ειδικότητας. Βεβαιωμένοι τούτου από την αρμόδια κατά τόπο Υπηρεσία του ΟΑΕΔ. Η βεβαίωση αυτή θα παραμένει στο φάκελο της επιχείρησης που τηρεί η κατά περιοχή αρμόδια Υπηρεσία του ΟΑΕΔ.

Επίσης εξαιρείται της παραπάνω υποχρέωσης ο εργοδότης που κατά το διάστημα του 15μηνου ο εργαζόμενος απεχώρησε οικειοθελώς ή απραξέθηκε, ή συνταξιοδοτήθηκε. Στην περίπτωση αυτή ο εργοδότης θα επιχορηγείται κανονικά μέχρι την ημέρα που απασχόλησε το άτομο χωρίς να υποχρεούται να το αντικαταστήσει, εκτός εάν ο ίδιος το επιθυμεί.

— Άτομα με ειδικές ανάγκες που προσλαμβάνονται σε αντικατάσταση άλλων, υπάγονται στο πρόγραμμα για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα του 15μήνου που ορίζει το πρόγραμμα έστω και αν είναι άλλης ηλικίας από τα αντικαθιστούμενα.

— Ειδικά για την περίπτωση απόλυσης ατόμου με ειδικές ανάγκες που απασχολείται σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζει η παρ. 4α' (απόλυση πριν τη λήξη της σύμβασης ορισμένου χρόνου) ο εργοδότης υποχρεούται να επιστρέψει το μισό του ποσού της επιχορήγησης που του καταβλήθηκε μέχρι την ημέρα απόλυσης του ατόμου, χωρίς να έχει σε περίπτωση αντικατάστασης δυνατότητα συνέχισης της επιχορήγησης.

7. ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΜΗ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

— Δεν επιχορηγούνται εργοδότες για εργαζόμενους οι οποίοι είναι σύζυγοι ή συνδέονται με Α' βαθμό συγγένειας ή είναι ετερορρυθμοί ή ομόρρυθμοί εταίροι της ίδιας επιχείρησης, ή αποτελούν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, ανεξάρτητα από το Νομικό Καθεστώς της.

— Είναι δυνατόν να επιχορηγηθούν εταίροι Εταιρείας περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ) και Ανώνυμη Εταιρεία (ΑΕ) όπως και οι σύζυγοι και τα παιδιά τους εφόσον αυτοί θα είναι μισθωτοί της ΕΠΕ ή ΑΕ και δεν θα είναι μέλη των Δ.Σ. αυτών.

— Για τους Συνεταιρισμούς δεν είναι δυνατόν να επιχορηγηθούν τα μέλη τους, μπορούν όμως να επιχορηγηθούν οι σύζυγοι και τα παιδιά των συνεταιριών μόνο των Αγροκτηνοτροφικών Συνεταιρισμών.

— Δεν επιχορηγούνται εργοδότες για τα ίδια άτομα για τα οποία τυχόν έχουν ήδη επιχορηγηθεί τα τρία τελευταία έτη (1987 - 1988 - 1989). Γι' αυτό η Υπηρεσία πριν από οποιαδήποτε καταβολή επιχορήγησης θα πρέπει να ελέγχει τα ονοματεπώνυμα των αναφερομένων στη κατάσταση πληρωμής προτύπων (ατόμων με ειδικές ανάγκες) σε αντιπαραβολή με τα άτομα που αναφέρονται στις καταστάσεις πληρωμής του ίδιου εργοδότη που έχει επιχορηγηθεί κατά τα τρία προηγούμενα έτη, ώστε να αποφευχθεί η επιχορήγηση για τα ίδια άτομα στον ίδιο εργοδότη.

Είναι ευνόητο ότι αυτή η απαγορευτική διάταξη αφορά τους εργοδότες και όχι τους εργαζόμενους.

β' — Η προθεσμία πλήρωσης των θέσεων που εγκρίνονται από το προϊστάμενο των αρμοδίων Υπηρεσιών είναι δυο (2) μήνες το αργότερο από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής εγκριτικής απόφασης. Ειδικά για τις αποφάσεις που θα εκδοθούν μετά την 1η Νοεμβρίου 1990 η ανωτέρω προθεσμία περιορίζεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1990. Θέσεις που δεν πληρώθηκαν μέσα στις προθεσμίες αυτές θεωρούνται άκυρες ως προς τον εργοδότη, έστω και αν πληρώθηκαν μεταγενέστερα.

8. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

να υπαχθεί στα προγράμματα αυτά μια επιχείρηση ή εργοδότης, πρέπει να υποβάλει στην αρμόδια Υπηρεσία του ΟΑΕΔ τα εξής λογητικά:

- Αίτηση που θα περιέχει την επωνυμία του εργοδότη, τα αντικείμενα οικονομικής δραστηριότητας και τον αριθμό των ατόμων που προσλάβει σύμφωνα με το πρόγραμμα.
- Αντίγραφο μισθοδοτικών καταστάσεων των τριών μηνών που προηγούνται από το μήνα υποβολής της αίτησης του εργοδότη για υπαγωγή του στο πρόγραμμα, ή κατάσταση απόδοσης ασφαλιστικών εισφορών των μηνών εκείνων που προηγούνται της κρίσιμης ημερομηνίας. Εξαιρούνται από την υποχρέωση αυτή οι νεοσύστατες επιχειρήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες, οι Δημοτικές και Κοινοτικές αρχές.

- Υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ. 1599/86 ότι το τρίμηνο που προηγείται της πρόσληψης του ατόμου, δεν απέλυσε άτομα προστατευόμενα του Ν. 1648/86 ή ότι αυτούς που απέλυσε τους αντικατέστησε ή δεν αντικατέστησε εκείνους που δεν είχε υποχρέωση από το πρόγραμμα αντικαταστήσει και ότι έλαβε γνώση και αποδέχεται τους όρους του προγράμματος του όπως αναφέρονται στην υπ' αρ. 30138/6.3.89 απόφαση και στη παρούσα εγκύκλιο της οποίας αντίγραφο έλαβε.
Επισημαίνεται ότι κατά το ενδιάμεσο χρονικό διάστημα μεταξύ ημερομηνίας αίτησης και έκδοσης της σχετικής εγκριτικής απόφασης δικαιολογούνται απολύσεις ή οικειοθελείς αποχωρήσεις ατόμων με ειδικές ανάγκες, εκτός αν ο εργοδότης κάνει ισάριθμες προσλήψεις. Η Υπηρεσία πρέπει να κάνει έλεγχο του ενδιάμεσου αυτού χρόνου για κάθε εργοδότη που υπάγεται στο πρόγραμμα.
Η Υπηρεσία αφού ελέγξει και τα υπόλοιπα δικαιολογητικά θα προβαίνει στην έκδοση της σχετικής απόφασης την οποία εφόσον πρόκειται για Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες ή Γ. Εργασίας θα την κοινοποιεί στην αρμόδια Υ.Ν. ή Τ.Υ., για τις περαιτέρω ενέργειες καταβολής επιχορήγησης.

10. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Η πρώτη επιχορήγηση θα καταβάλλεται στον εργοδότη μετά από διμήνη τουλάχιστον απασχόληση του εργαζόμενου. Στη συνέχεια η επόμενη επιχορήγηση θα καταβάλλεται κάθε μήνα με την επιφύλαξη της κατωτέρω παραγρ. 14.

11. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Για την καταβολή της επιχορήγησης στον εργοδότη, εκείνος θα υποβάλλει στην Υπηρεσία του ΟΑΕΔ (Υ.Ν. ή Τ.Υ. κ.τλ.) τα εξής λογητικά:

Κατάσταση χωριστή για κάθε πρόγραμμα που θα περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο των προσληφθέντων βάσει του προγράμματος, ημερομηνία γέννησης και ειδικότητα τους, το ποσό με το οποίο βαρύνεται ο ΟΑΕΔ σύμφωνα με το πρόγραμμα, το συνολικό ακαθάριστο μισθολόγιο του δικαιούτα, ο εργαζόμενος και στήλη υπεύθυνης δήλωσης στην οποία θα έχουν υπογράψει τα προσληφθέντα άτομα ότι έχουν πληρωθεί και πληρώθηκαν για το χρονικό διάστημα για το οποίο ζητείται η επιχορήγηση.
Φωτοτυπημένο αντίγραφο της αναγγελίας πρόσληψης του ατόμου ή βεβαίωση της αρμόδιας Υπηρεσίας του ΟΑΕΔ ότι το άτομο προσληφθεί είναι προστατευόμενο του Ν. 1648/86.

Βιβλιόριο αγοράς ενσήμων για το χρονικό διάστημα της επιχορήγησης. Φωτοτυπία του βιβλιαρίου θα κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία. Ειδικά για την πρώτη επιχορήγηση του διμήνου (παρ. 11) αρκεί υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ. 1599/86 του εργοδότη ότι καταβάλλει μέσα στις νόμιμες προθεσμίες τις ανάλογες ασφαλιστικές εισφορές.

Περιπτώσεις και κατά την απόλυτη κρίση του προϊστάμενου της αρμόδιας Υπηρεσίας του ΟΑΕΔ και μόνο με τη προσκόμιση της δήλωσης του εργοδότη, ότι θα καταβάλλει εμπρόθεσμα τις εισφορές, μπορεί να παραβλέπεται το θέμα για το τελευταίο μήνα του οποίου τρέχει ακόμα η προθεσμία των 30 ημερών καταβολής των εισφορών του ΙΚΑ. Στην περίπτωση αυτή ο προϊστάμενος της αρμόδιας Υπηρεσίας θα πρέπει στη συνέχεια να εξακριβώσει ότι ο εργοδότης εκπλήρωσε την υποχρέωση του αυτή.

Εργοδότες που έχουν υπαχθεί στα προγράμματα απασχόλησης του ΟΑΕΔ που καταρτίστηκαν με την κοινή απόφαση Υπουργών Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών 32852/7.2.89 θα επιχορηγούνται από 1.1.90 και μέχρι της λήξης του χρόνου της επιχορήγησης τους για απασχόληση μετά την ημερομηνία αυτή, με το αυξημένο ποσό της παρ. 3 της παρούσας, χωρίς να απαιτείται η έκδοση νέας απόφασης. Η αύξηση του ποσού επιχορήγησης αφορά μόνο εργοδότες που θα συνεχίσουν να απασχολούν προσωπικό μετά την 1.1.90 και έχουν υπαχθεί στα προγράμματα σύμφωνα με την υπ' αρ. 32852/7.2.90 Υπ. απόφαση.

13. ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΑΞΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Οι εργοδότες για είσπραξη επιχορήγησης για άτομα που θα υπαχθούν στα προγράμματα της απόφασης αυτής, ασκούνται μέσα σε τρεις μήνες το αργότερο από το μήνα της πραγματικής απασχόλησης των ατόμων αυτών. Μετά τη παρέλευση της προθεσμίας αυτής, του εργοδότη παραγράφεται. Επιστούμε τη προσοχή όλων των Υπηρεσιών στη παράγραφο αυτή, ώστε να ενημερωθούν σχετικά οι εργοδότες που θα υπαχθούν στα προγράμματα.

Η ημερομηνία κατάθεσης των δικαιολογητικών πληρωμής της επιχορήγησης λογίζεται πάντα η 1η του μηνός εκείνου μέσα στον οποίο ο εργοδότης, ανεξάρτητα από την πραγματική ημέρα που πρωτοκολλήθηκαν, τα σχετικά δικαιολογητικά.

Εάν η ημερομηνία παραγραφής αίρεται, εφόσον τα δικαιολογητικά πληρωμής του εργοδότη έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα, αλλά λόγω προβλήματος υποβλήθηκε κατά την πορεία του προγράμματος το οποίο δεν έχει επιλυθεί μέσα στην προθεσμία αυτή και έτσι δεν ήταν δυνατή η είσπραξη της επιχορήγησης.

Είναι δυνατή η επιμήκυνση του χρόνου επιχορήγησης (δωδεκάμηνου) κατά ένα μήνα το πολύ για μη απόλυση προσωπικού, σε περίπτωση που η επιχορήγησης ομαδικής άδειας του προσωπικού, σοβαρής ασθένειας εργαζόμενου, αδειας χωρίς αποδοχές, αδειας κυήσεως - γέννησης, κ.τλ. μετά από αίτηση του εργοδότη και απόφαση του προϊστάμενου της αρμόδιας Υπηρεσίας του ΟΑΕΔ.

Εάν η ημερομηνία παραγραφής αίρεται, εφόσον τα δικαιολογητικά πληρωμής του εργοδότη έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα, αλλά λόγω προβλήματος υποβλήθηκε κατά την πορεία του προγράμματος το οποίο δεν έχει επιλυθεί μέσα στην προθεσμία αυτή και έτσι δεν ήταν δυνατή η είσπραξη της επιχορήγησης.

Εάν η ημερομηνία παραγραφής αίρεται, εφόσον τα δικαιολογητικά πληρωμής του εργοδότη έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα, αλλά λόγω προβλήματος υποβλήθηκε κατά την πορεία του προγράμματος το οποίο δεν έχει επιλυθεί μέσα στην προθεσμία αυτή και έτσι δεν ήταν δυνατή η είσπραξη της επιχορήγησης.

Εάν η ημερομηνία παραγραφής αίρεται, εφόσον τα δικαιολογητικά πληρωμής του εργοδότη έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα, αλλά λόγω προβλήματος υποβλήθηκε κατά την πορεία του προγράμματος το οποίο δεν έχει επιλυθεί μέσα στην προθεσμία αυτή και έτσι δεν ήταν δυνατή η είσπραξη της επιχορήγησης.

Εάν η ημερομηνία παραγραφής αίρεται, εφόσον τα δικαιολογητικά πληρωμής του εργοδότη έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα, αλλά λόγω προβλήματος υποβλήθηκε κατά την πορεία του προγράμματος το οποίο δεν έχει επιλυθεί μέσα στην προθεσμία αυτή και έτσι δεν ήταν δυνατή η είσπραξη της επιχορήγησης.

Εάν η ημερομηνία παραγραφής αίρεται, εφόσον τα δικαιολογητικά πληρωμής του εργοδότη έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα, αλλά λόγω προβλήματος υποβλήθηκε κατά την πορεία του προγράμματος το οποίο δεν έχει επιλυθεί μέσα στην προθεσμία αυτή και έτσι δεν ήταν δυνατή η είσπραξη της επιχορήγησης.

κατηγορίας.

19. — Δεν μπορούν να υπαχθούν στα προγράμματα της παρούσας οι μαθητές των Σχολών Μαθητείας γιατί αφ' ενός δεν θεωρούνται άνεργοι, αφετέρου απασχολούνται στον εργοδότη βάσει συμφωνητικού Μαθητείας και όχι με σύμβαση εργασίας.

20. — Αλλοδαπές και ημεδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ελλάδα μπορούν να ενταχθούν στα προγράμματα και να επιχορηγηθούν μόνο όμως για Έλληνες υπηκόους ή υπηκόους κρατών μελών της ΕΟΚ που απασχολούνται νόμιμα στην Ελλάδα ή είναι Έλληνες ομογενείς που έχουν έλθει από την αλλοδαπή ή εμπίπτουν στις περιπτώσεις της εγκυκλίου 58724/11.11.88. Δεν μπορούν να επιχορηγηθούν για αλλοδαπούς έστω και αν έχουν άδεια εργασίας.

21. — Οι εργοδότες που υπάγονται στα προγράμματα θα πρέπει να ενημερωθούν, ότι σε περίπτωση αλλαγής επωνυμίας της επιχείρησης ή της νομικής μορφής της, υποχρεούνται να το γνωρίσουν εγγράφως στην αρμόδια Υπηρεσία (Υ.Ν. Τ.Υ. Γρ. Εργασίας, Γρ. Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες). Σε περίπτωση που ο εκπρόσωπος της με νέα μορφή επιχείρησης υπογράψει δήλωση ότι αναλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις της προηγούμενης που ήδη επιχορηγείται, τότε θα συνεχισθεί για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα η επιχορήγηση σ' αυτή, οπότε θα εκδοθεί τροποποιητική απόφαση του Δ/ντή της αρμόδιας Υπηρεσίας, η οποία θα κοινοποιηθεί και στον εργοδότη.

— Σε περίπτωση που το επιχορηγούμενο άτομο της παλιάς επιχείρησης γίνεται ομόρρυθμος ή ετερόρρυθμος εταίρος της νέας επιχείρησης ή στην περίπτωση που περιέλθει στα εξαιρούμενα της επιχορήγησης πρόσωπα της παρ. 7 της παρούσης εγκυκλίου, θα διακόπτεται η επιχορήγηση από την ημερομηνία που σημειώνεται η αλλαγή αυτή, χωρίς επιπτώσεις για τη συνέχιση της επιχορήγησης για τα τυχόν άλλα άτομα που έχουν υπαχθεί στο πρόγραμμα.

22. — Στην περίπτωση ασθένειας εργαζομένων για τους οποίους επιχορηγείται ο εργοδότης θα καταβάλλεται η επιχορήγηση, μόνο εφόσον ο χρόνος ασθένειας θα είναι μέχρι τρεις μέρες. Στην περίπτωση μακροχρόνιας ασθένειας που ως γνωστό ο εργοδότης πληρώνει ένα μέρος του ημερομισθίου, δεν θα καταβάλλεται επιχορήγηση, αλλά θα παρατείνεται ο χρόνος επιχορήγησης κατά τόσες μέρες όσες και η ασθένεια και κατ' ανώτατο όριο μέχρι τριάντα (30) ημέρες (παρ. 14).

Σε περίπτωση αποχώρησης του εργαζόμενου αμέσως μετά την ασθένεια του, η έναρξη υπολογισμού του χρόνου αντικατάστασης του (των σαρανταπέντε (45) εργασιμών ημερών) θα γίνεται από την επόμενη της τελευταίας ημέρας ασθένειας.

— Όταν ο εργαζόμενος είναι νέος στην εργασία και δεν έχει βιβλιάριο ασθένειας, ισχύει η βεβαίωση ιδιώτη γιατρού.

23. — Σε περίπτωση αδικαιολόγητης απουσίας του εργαζόμενου, δε θα καταβάλλεται επιχορήγηση, ούτε θα παρατείνεται ο χρόνος επιχορήγησης. Ο χρόνος της αδικαιολόγητης απουσίας δεν μπορεί να υπερβεί τις δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες. Μετά την παρέλευση των 15 ημερών θεωρείται ότι ο εργαζόμενος απεχώρησε και θα πρέπει ο εργοδότης να κινηθεί τη διαδικασία αντικατάστασης του κατά τις ισχύουσες διατάξεις.

24. — Η απόφαση επιχορήγησης του εργοδότη εάν μεν εκδίδεται από Υ.Ν. ή Υ.Τ.Υ. ή Γ.Ε. που διενεργεί και τη καταβολή της επιχορήγησης θα εκδίδεται εις διπλούν. Το πρωτότυπο θα μένει στο φάκελλο της Υπηρεσίας και το αντίγραφο θα κοινοποιείται στον εργοδότη. Εάν η απόφαση εκδίδεται από τα Γρ. Ατόμων με ειδικές ανάγκες, θα εκδίδεται εις 4πλούν, το πρωτότυπο, θα μένει στο φάκελλο της Υπηρεσίας, 2 αντίγραφα θα αποστέλλονται στην αρμόδια Υπηρεσία πληρωμής και ένα στον εργοδότη.

25. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

— Οι Υπηρεσίες που καταβάλλουν τις επιχορηγήσεις (Υ.Ν. - Τ.Υ) θα συμπληρώνουν και θα στέλνουν το πρώτο δεκαπενθήμερο κάθε μήνα στην Περ/κή Δ/νση περιοχής τους (όχι στη Στατιστική Υπηρεσία) το έντυπο Α/45 που υπόδειγμα ήδη χρησιμοποιείται.

— Οι Περ/κές Δ/νσεις θα συντάσσουν τα στοιχεία κατά νομό και Υπηρεσία και θα τα καταχωρούν στο έντυπο Α/47. Τα σύνολα νομών και Περ/κής θα στέλνονται στη Στατιστική Υπηρεσία της Διοίκησης ΟΑΕΔ, στο δεύτερο 15ήμερο του μήνα και θα περιλαμβάνει τα στοιχεία του προηγούμενου μήνα.

26. — ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Βα' ΒΒ': σύμφωνα με των 30040/26.1.90 Υπ. απόφαση, αν για τη τοποθέτηση ατόμου με ειδικές ανάγκες κρίνεται απαραίτητο να γίνει κάποια στοιχειώδης εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας, προκειμένου να διευκολυνθεί η απασχόληση του, ο Οργανισμός συμμετέχει στη δαπάνη αυτή του εργοδότη σε ποσοστό 80% κατά περίπτωση, χωρίς όμως να υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων δρχ. (100). Και για εβδομήντα (70) κατ' ανώτατο όριο θέσεσπασσχόλησης α' 20 θέσεις για άτομα κάτω των 25 ετών
β' 50 θέσεις για άτομα πάνω των 25 ετών

και με τη προϋπόθεση ότι ο εργοδότης θα χρησιμοποιήσει τη θέση αυτή, για την οποία επιχορηγήθηκε, μόνο για άτομα προστατευόμενα του Ν. 1648/86.

— Η εργονομική αυτή διευθέτηση χώρου εργασίας θα γίνεται από τον εργοδότη μετά από υπόδειξη του Επαγ/κού Συμβούλου και του τοποθετητή ή από άτομο εξειδικευμένο που έχει οριστεί από το Δ.Σ. του ΟΑΕΔ.

Στην περίπτωση που ο εργοδότης βρίσκεται σε μακρινή απόσταση από την Υπηρεσία μας, για την επιτόπου μετάβαση των πιο πάνω υπαλλήλων μας για υποδείξεις τους για την εργονομική διευθέτηση, θα εκδίδεται υπηρεσιακή μετακίνηση τους από τον Περ/κό Δ/ντή.

Το ποσό της συμμετοχής του οργανισμού στη δαπάνη αυτή θα καταβάλλεται από την αρμόδια Υπηρεσία του ΟΑΕΔ με χρέωση του λογαριασμού 0893α (Λοιπές παροχές - Πρόνοιας - Ανάπηrou) και αφού θα έχει γίνει έλεγχος ότι έγινε καλώς η εργονομική διευθέτηση και συνταχθεί η ανάλογος έκθεση.

27. — Η καταβολή στον εργοδότη του ποσού επιχορήγησης θα γίνεται με τη προσκόμιση των εξής δικαιολογητικών:

α' — Αντίγραφο της απόφασης πρόσληψης του ατόμου.

β' — Κοινή έκθεση του Επαγ/κού Συμβούλου και του Τοποθετητή ή όπου δεν υπάρχει Επαγ/κός Σύμβουλος μόνο του τοποθετητή, ή του εξειδικευμένου ατόμου που έχει οριστεί από το Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, για το ορθό της εργονομικής διευθέτησης.

γ' — Αποδείξεις, τιμολόγια κλπ. νόμιμα δικαιολογητικά των δαπανών που έγιναν για τη συγκεκριμένη διευθέτηση.

28. — Αξιώσεις εργοδοτών για είσπραξη του ποσού της εργονομικής διευθέτησης της θέσης εργασίας για άτομα που θα προσληφθούν μετά την 1.1.90, ασκούνται μέσα σε έξη (6) το αργότερο μήνες από την ημερομηνία πραγματοποίησης της πιο πάνω δαπάνης. Μετά τη παρέλευση της προθεσμίας αυτής, η αξίωση του εργοδότη παραγράφεται.

29. — Σχετικά με την τήρηση των στατιστικών στοιχείων για τα προγράμματα Βα' ΒΒ' ισχύουν τα αναφερόμενα στην παράγραφο 25 της παρούσης.

30. — Γνώση των ανωτέρω πρέπει να λάβουν με ευθύνη των προϊσταμένων, όλοι οι Υπάλληλοι των Υ.Ν. Τ.Υ. Γραφείων Εργασίας και Γραφ. Επαγ/κής Αποκατάστασης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες του Οργανισμού.

ΣΥΝ.: 1) Απόφαση Υπουργού Εργασίας
2) Απόφαση Υπ. Οικονομικών - Εργασίας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Υπουργείο Εργασίας

α' Γραφ. κ. Υπουργού

β' Γραφ. κ. Γεν. Γραμματέα

γ' Δ/ση Εργασίας (Δ3)

2. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς - Κέντρο Πληροφόρησης Νεότητας Ακαδημίας 8 - Αθήνα.

3. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού - Δημητρώσσα 4 - 11528 Αθήνα

4. Όλες τις Νομαρχίες του Κράτους (με τη παράκληση να ενημερώσουν τους Δήμους και Κοινότητες δικαιούσους τους).

5. Όλα τα Γρ. ανταποκριτών ΟΑΕΔ.

6. Υποκ/τα και Παρ/τα ΙΚΑ.

7. Γ.Σ.Ε.Ε. - Ενταύθα.

8. Σ.Ε.Β. - Ενταύθα.

9. Σ.Β.Ε. Ελλάδα - Θεσ/νίκης

10. Σ.Ε.Β.Β. Κεντρικής Ελλάδας - Λάρισα.

11. Εργατικά Κέντρα Αθήνας, Πειραιά, Θεσ/νίκης, Λάρισας, Ηρακλείου, Χανίων, Ρεθύμνου, Ιωαννίνων, Καβάλας, Πάτρας, Αλεξανδρούπολης, Βόλου, Λαμίας, Τρίπολης, Καλαμάτας.

12. Γρ. Παλλινγοστούντων Θεσ/νίκης - Αθήνας.

13. Όλα τα Γρ. Εργατικών Ακολουθών εξωτερικού και τα κλιμάκια του Υπ. Εργασίας.

14. Σύνδεσμο Βιομηχάνων Αττικής και Πειραιά - Λουδοβίκου 1 - 18531 Πειραιά.

Εξωτερική Διανομή:

1. Γραφ. κ. Διοικητή

2. Γρ. κ.κ. Αντιπροέδρου Δ.Σ.

3. Δ/ση Επιθεώρησης (10 αντίτυπα)

4. Δ/ση Β¹ (5 αντίτυπα)

5. Δ/ση Διεθνών Σχέσεων (3 αντίτυπα)

6. Λοιπές Δ/σεις και Υπ. της Διοίκησης

7. Γραφείο Τύπου (10 αντίτυπα)

8. Υπ. Επαγ/κής Αποκατάστασης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (500 αντίτυπα)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ: ΙΙ
Ταχ. Δ/ση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101.82
Πληροφορίες: Ελισ. Δανιήλ
Τηλέφωνο: 5244868

Αθήνα 26.1.90
Αριθ. πρωτ. 30040
ΑΠΟΦΑΣΗ
0
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ: Επιχορήγηση εργοδοτών για εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας ατόμων με ειδικές ανάγκες του Ν. 1648/88

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του Ν. 1648/88 «Προστασία πολεμιστών, αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μειονεκτούντων προσώπων», (ΦΕΚ 147/Α/2.10.86).
2. Την γνώμη του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ (αριθμ. συνεδρίασης 48/19.12.89) που μας υποβλήθηκε με το υπ' αριθμ. 100183/4.1.90 έγγραφό του.

Αποφασίζουμε

1. Καταρτίζουμε προγράμματα που αφορούν την συμμετοχή του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) στη δαπάνη του εργοδότη για τη στοιχειώδη εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας των απασχολουμένων σ' αυτόν ατόμων με ειδικές ανάγκες, που προστατεύονται από την παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 1648/88, ως εξής:

- α) Πρόγραμμα για την εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας για είκοσι (20) άτομα ηλικίας κάτω των 25 ετών και
- β) Πρόγραμμα για την εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας για πενήντα (50) άτομα ηλικίας άνω των 25 ετών.

Ειδικότερα, αν για την τοποθέτηση ατόμου με ειδικές ανάγκες κρίνεται απαραίτητο να γίνει κάποια στοιχειώδης εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας, προκειμένου να διευκολυνθεί η απασχόλησή του, τότε αυτή θα γίνεται από τον εργοδότη, μετά από υπόδειξη του Επαγγελματικού Συμβούλου και του τοποθετητή και όταν δεν υπάρχει Επαγγελματικός Σύμβουλος, μόνον από τον τοποθετητή, ή από άτομο εξειδικευμένο που έχει ορισθεί από το Δ.Σ. του ΟΑΕΔ.

2. Ο Οργανισμός συμμετέχει στην δαπάνη των εργοδοτών για την στοιχειώδη εργονομική διευθέτηση της θέσης εργασίας των απασχολουμένων σ' αυτούς ατόμων που προστατεύονται από το Ν. 1648/88 σε ποσοστό 90% επί της συνολικής δαπάνης κατά περίπτωση, χωρίς όμως να υπερβαίνει το ποσό των εκατό χιλιάδων (100.000) δρχ. και για εβδομήντα (70) κατ' ανώτατο όριο θέσεις απασχόλησης, (20) θέσεις για άτομα κάτω των 25 ετών και 50 θέσεις για άτομα των 25 ετών) με την προϋπόθεση, ότι ο εργοδότης θα χρησιμοποιήσει τη θέση αυτή, για την οποία επιχορηγήθηκε από τον Οργανισμό, μόνο για άτομα με ειδικές ανάγκες, προστατευόμενα του Ν. 1648/88.

Το ποσό της συμμετοχής του Οργανισμού στη δαπάνη για τη στοιχειώδη εργονομική διευθέτηση της θέσης εργασίας θα καταβάλλεται από την αρμόδια Υπηρεσία του ΟΑΕΔ με χρέωση του λογαριασμού 0639 α (λοιπές παροχές Πρόνοιας - Ανάπηροι).

3. Η καταβολή στον εργοδότη του ανωτέρω ποσού θα γίνεται με την προσκόμιση των εξής δικαιολογητικών.

- α) Αντίγραφο της απόφασης πρόσληψης του ατόμου με ειδικές ανάγκες.
- β) Κοινή έκθεση του Επαγγ/κού Συμβούλου και του τοποθετητή ή, όπου δεν υπάρχει Επαγγ/κός Σύμβουλος, μόνο του τοποθετητή, ή του εξειδικευμένου ατόμου που έχει ορισθεί από το Δ.Σ. του ΟΑΕΔ, για το ορθόν της εργονομικής διευθέτησης.
- γ) Αποδείξεις, τιμολόγια κ.λπ. νόμιμα δικαιολογητικά των δαπανών που έγιναν για τη συγκεκριμένη εργονομική διευθέτηση.

4. Αξιώσεις των εργοδοτών για εισπραξη του ποσού της εργονομικής διευθέτησης της θέσης εργασίας για άτομα που θα προσληφθούν μετά την 1.1.1990 ασκούνται μέσα σε έξι (6) το αργότερο μήνες από το μήνα της πραγματοποιήσεως της ανωτέρω σχετικής δαπάνης.

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αυτής η αξίωση του εργοδότη παραγράφεται.

5. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΠ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

ΟΑΕΔ - Διοίκηση

α) Γραφ. κ. Διοικητή

β) Υπηρεσία Επαγγελματικής αποκα-
τάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες

Εσωτ. διανομή

Δ/ση Δ4/ΙΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ II

Αθήνα 6 Μαρτίου 1990

Αριθ. Πρωτ.: 30138

Ταχ.Δ/ση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101.62

ΠΡΟΣ: ΚΟΙΝΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τηλεφωνικές: Ε. Καμάρα
Τηλέφωνο: 5244886

ΘΕΜΑ: Επιχορήγηση εργοδοτών για απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν.1548/86 «Προστασία πολεμιστών, αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μειονεκτούντων προσώπων» (ΦΕΚ 147/Α/2.10.86).
2. Την υπ' αριθ. 122/18.1.1990 γνώμη του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ (αριθ. συνεδρίασης 3/18.1.90) που μας υποβλήθηκε με το υπ' αριθ. 101129/22.1.90 έγγραφο του.

Αποφασίζουμε

Καταρτίζουμε προγράμματα επιχορήγησης ιδιωτικών επιχειρήσεων, Οργανισμών και Επιχειρήσεων Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κοινής ωφελείας, Συνεταιρισμών Επαγγελματικών Σωματείων και Ενώσεων αυτών, που προσλαμβάνουν άτομα με ειδικές ανάγκες με την διαδικασία της υποχρεωτικής πρόσληψης (άρθρο 2 του Ν.1648/86) και γενικά εργοδοτών για την πρόσληψη ατόμων με ειδικές ανάγκες ως εξής:

- Α. Πρόγραμμα επιχορήγησης εργοδοτών για την πρόσληψη τραπεζικών (300) ατόμων, με ειδικές ανάγκες κάτω των 25 ετών.
- Β. Πρόγραμμα επιχορήγησης εργοδοτών για την πρόσληψη τετρακοσίων εξήντα (460) ατόμων, με ειδικές ανάγκες ηλικίας άνω των 25 ετών.

Στο Α. πρόγραμμα επιχορηγούνται εργοδότες για άτομα με ειδικές ανάγκες που διανύουν το 16ο έτος της ηλικίας τους, έχουν δηλ. συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους, έως και το 25ο έτος, κατά την ημερομηνία πρόσληψής τους.

Άτομα που κατά τη διάρκεια της υπαγωγής τους στο πρόγραμμα συμπληρώνουν το 25ο έτος παραμένουν στο πρόγραμμα αυτό (Πρόγραμμα

Στο Β πρόγραμμα υπάγονται εργοδότες για άτομα 25 ετών συμπληρωμένων, διανύουν δηλ. το 26ο έτος έως 85ο έτος.

Άτομα που έχουν συμπληρώσει με βάση την ημερομηνία γέννησής τους το 85ο έτος της ηλικίας τους την ημέρα της πρόσληψής τους δεν μπορούν να υπαχθούν στο πρόγραμμα.

Άτομα που συμπληρώνουν το 85ο έτος της ηλικίας τους κατά τη διάρκεια της υπαγωγής τους στο πρόγραμμα παραμένουν σ' αυτό.

Στα παραπάνω προγράμματα δεν περιλαμβάνονται κρατικοί φορείς, ανεξάρτητα από το καθεστώς δημοσίου ή ιδιωτικού ή μικτού κλήρου που τους διέπει, όπως αναφέρονται στην παρ. 8 του άρθρου 1 του Ν.1258/82 δηλαδή:

α. Οι Κρατικές ή Δημόσιες Υπηρεσίες όπως εκπροσωπούνται από το νομικό πρόσωπο του Δημοσίου.

β. Οι Κρατικοί ή Δημόσιοι Οργανισμοί σαν Κρατικά Ν.Π.Δ.Δ.

γ. Οι Κρατικές ή Δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις, όπως η ΔΕΗ, ο ΟΤΕ, η Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση κ.λπ.

δ. Τα Κοινωνικά Ιδρύματα του Αστικού Κώδικα που περιήλθαν στο Δημόσιο, και χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από αυτό.

ε. Οι Τραπεζικές και άλλες ανώνυμες εταιρίες στις οποίες είτε τα κατά τις προηγούμενες περιπτώσεις νομικά πρόσωπα έχουν το πληρωμένο ή την πλειοψηφία των μετοχών του εταιρικού κεφαλαίου, είτε έχουν κρατικό προνόμιο ή κρατική επιχορήγηση, όπως η Τράπεζα Ελλάδος, η Αγροτική Τράπεζα, η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως, η Κτηματική Τράπεζα, η Εμπορική Τράπεζα κ.λπ.

στ. Τα κρατικά Νομικά Πρόσωπα που έχουν χαρακτηριστεί από το Νόμο ή τα δικαστήρια ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, όπως Ο.Σ.Ε., ο Αυτόνομος Στατιστικός Οργανισμός κ.α. που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από οποιαδήποτε από τα προαναφερόμενα νομικά πρόσωπα.

ζ. Οι θυγατρικές ανώνυμες εταιρίες των πιο πάνω νομικών προσώπων των εδωφ. α έως στ που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτά.

Επίσης στα παραπάνω προγράμματα δεν περιλαμβάνονται όλες γενικά οι Τράπεζες και πολιτικές Οργανώσεις και κόμματα και επιχειρήσεις Οργανισμών Χώρων.

Από τους παραπάνω φορείς εξαιρούνται και δύνανται να επιχορηγηθούν οι εταιρίες στις οποίες συμμετέχουν οι φορείς αυτοί και οι οποίες εταιρίες έχουν νομική μορφή ΑΕ, ΑΕΒΕ και ΕΠΕ λειτουργούν με τους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού και δεν έχουν ύψιστο κρατικό προνόμιο.

Προκειμένου να εγκριθεί η υπαγωγή των ανωτέρω εταιριών στο πρόγραμμα θα ζητείται και η γνώμη του φορέα που κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών.

Δ. Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο άτομο (εργότη ή υπόλληλο) καθορίζεται στις δύο χιλιάδες τριακόσιες δραχ. (2000) την ημέρα, χωρίς καμία άλλη παροχή από τον ΟΑΕΔ (ασφάλιση κ.λπ.).

Ε. Επίσης δύνανται να επιχορηγούνται επιχειρήσεις οι οποίες θα απασχολήσουν άτομα με ειδικές ανάγκες που έχουν περιορισμένες αναπηρίες για επαγγελματική απασχόληση από οποιαδήποτε χρόνια σωματική ή ψυχική πάθηση ή βλάβη (παρ. 4 άρθρο 1 του Ν. 1648/86) για ώρες εργασίας ίσες με το ήμισυ των ωρών της ημερήσιας υποχρεωτικής απασχόλησης.

Αυτές τις περιπτώσεις το ποσό της επιχορήγησης καθορίζεται στις χίλιες διακόσιες (1.200) δραχ. την ημέρα.

Συνάγουμε ότι σ' αυτές τις περιπτώσεις το ποσό της επιχορήγησης καθορίζεται στις ενιακόσιες πενήντα (950) δραχ. την ημέρα.

Α. Η διάρκεια της επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο άτομο ορίζεται σε δώδεκα (12) μήνες από την ημέρα της πρόσληψης. Η διάρκεια πρέπει να γίνεται μετά την ημερομηνία της εγκριτικής απόφασης του Δ/ντή της αρμόδιας Υπηρεσίας (Υ.Μ. ή Τ.Υ. ή του Γρ. Εργασίας) του ΟΑΕΔ υποχρεωμένου για την έκδοση της απόφασης το αργότερο μέσα σε είκοσι (20) εργάσιμες ημέρες, από της υποβολής της σχετικής αίτησης.

Β. Ο εργοδότης υποχρεούται να απασχολήσει τον νέο προσλαμβανόμενο για δέκα πέντε (15) τουλάχιστον μήνες, από τους οποίους τους πρώτους δώδεκα (12) με επιδότηση και τους τελευταίους τρεις (3) χωρίς επιδότηση.

Γ. Τα παραπάνω αποφάσεις θα εκδίδονται από τους προϊσταμένους των αντιστοίχων Γραφείων Εργασίας ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η αποφάσεις αυτές θα κοινοποιούνται για την καταβολή της επιχορήγησης στις αρμόδιες κατά τόπο Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ και στον οδότη.

Είναι δυνατή όμως κατ' εξαίρεση η υπαγωγή ατόμου με ειδικές ανάγκες στο πρόγραμμα, εφόσον η πρόσληψή του έγινε μέσα σε 20 εργάσιμες ημέρες, πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στο πρόγραμμα.

Η επιχορήγηση θα υπολογίζεται για κάθε εργάσιμη ημέρα και μέχρι είκοσι έξι (26) ημέρες κατ' ανώτατο όριο για κάθε μήνα, εφόσον για κάθε μήνα υπάρχουν τουλάχιστον δέκα οκτώ (18) ημερομίσθια. Ο εργοδότης θα επιχορηγείται κανονικά για τα ανάλογα αυτά ημερομίσθια. Αν μέσα στο 12μηνο της επιχορήγησης υπάρχουν έξι (6) κατ' ανώτατο όριο μήνες με ημερομίσθια μισθωτού από 1 έως 17 τότε η επιχορήγηση θα επιχορηγείται κανονικά ο εργοδότης για τα ημερομίσθια αυτά και σε περίπτωση που τα ημερομίσθια είναι κάτω των 18 κατά α και για επτά (7) μήνες και άνω, τότε δε θα επιχορηγείται ο εργοδότης.

Β. Οι Οργανισμοί και οι Επιχειρήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και οι Ξενοδοχειακές και Τουριστικές Επιχειρήσεις δίνονται επιχορηγούνται για την απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες και στην περίπτωση κατά την οποία τους παρέχουν εποχιακή απασχόληση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.

Η περίπτωση αυτή ο χρόνος της έναρξης επιχορήγησης θα είναι ο χρόνος έναρξης της ορισμένου χρόνου σύμβασης (εποχιακή απασχόληση) και χρόνος λήξης, η ημερομηνία λύσης της ορισμένου χρόνου σύμβασης.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την υπαγωγή στα προγράμματα αυτά είναι:

1) να μην έχει απολύσει άτομο με ειδικές ανάγκες κατά τη διάρκεια τριών (3) μηνών που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής στην αρμόδια Υπηρεσία της σχετικής αίτησης.

2) Τα άτομα που θα προσληφθούν να έχουν υποχθεί στις διατάξεις του Ν. 1648/88.

3) Να έχουν την Ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα κράτους - μέλους της ΕΟΚ ή την Κυπριακή υπηκοότητα ή να είναι Έλληνες γενείς που έχουν έλθει από την αλλοδαπή ή να εμπίπτουν στο άρθρο 11 του ΚΑΝ/ΕΟΚ/1812/88.

4) Ο εργοδότης να ευχέρεια να υποχθούν στο πρόγραμμα και εργοδότης που κατά την περίοδο αυτή των τριών (3) μηνών (προϋπόθεση α) λύσαν μεν άτομο με ειδικές ανάγκες, αλλά το αντικατέστησαν με άλλο. Επίσης και σ' εκείνους, που δεν αντικατέστησαν το άτομο με ειδικές ανάγκες που απολύθηκε κατά την ίδια χρονική περίοδο, επειδή έληξε η σύμβαση εργασίας του ή στρατεύθηκε ή συνταξιοδοτήθηκε. Στις περιπτώσεις που παρέχεται η ευχέρεια μη αντικατάστασης κατά το κρίσιμο τρίμηνο (λήξη χρόνου σύμβασης εργασίας, στρατεύση συνταξιοδότηση ατόμου με ειδικές ανάγκες) ο εργοδότης πρέπει κατά την ημέρα υποβολής των δικαιολογητικών του να καταθέσει τα ανάλογα δικαιολογητικά.

Σε περίπτωση απόλυσης ατόμου με ειδικές ανάγκες πριν από την λήξη των δέκα πέντε (15) μηνών ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να αντικαταστήσει με άλλο άτομο προστατευόμενο του Ν. 1648/88 το αργότερο μέσα σε σαράντα πέντε (45) εργάσιμες ημέρες από απόλυση. Στην περίπτωση αυτή η επιχορήγηση θα συνεχιστεί από την ημερομηνία της αντικατάστασης του απολυθέντος και μέχρι λήξη του προγράμματος.

5) Η αντίθετη περίπτωση είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το μισό του ποσού της επιχορήγησης που του καταβλήθηκε μέχρι την ημερομηνία απόλυσης του ατόμου αυτού.

Εξαιρείται της υποχρέωσης αυτής ο εργοδότης που δεν εξευρίσκει άλλο άτομο με ειδικές ανάγκες της αυτής ή παραπλήσιας ειδικότητας αιουμένου τούτου από την αρμόδια κατά τόπο Υπηρεσία του ΟΑΕΔ. Η βεβαίωση αυτή θα παραμένει στο φάκελο της επιχείρησης. Η αρμόδια κατά τόπο αρμόδια Υπηρεσία του ΟΑΕΔ.

6) Η εξαιρείται της παραπάνω υποχρέωσης, ο εργοδότης που κατά το διάστημα του 15μηνου ο εργαζόμενός του απεχώρησε οικειοθελώς ή στρατεύθηκε ή συνταξιοδοτήθηκε. Στην περίπτωση αυτή ο εργοδότης θα επιχορηγηθεί κανονικά μέχρι την προτεραιότητα της οικειοθελούς απεχώρησης ή στρατεύσης ή συνταξιοδότησης του ατόμου με ειδικές ανάγκες μη υποχρεούμενος στην αντικατάστασή του με άλλο άτομο με ειδικές ανάγκες προστατευόμενο του Ν. 1648/88 εκτός εάν ο ίδιος επιθυμεί.

Ατόμα με ειδικές ανάγκες που προσλαμβάνονται σε αντικατάσταση ατόμων με ειδικές ανάγκες που υπάγονται στο πρόγραμμα μπορούν να υποχθούν σ' αυτό για το υπόλοιπο χρονικό διάστημα του 15μηνου της επιχορήγησης έστω και αν ανήκουν σε άλλη ηλικία από τα απαιτούμενα.

α. Ειδικά για την περίπτωση απόλυσης ατόμου με ειδικές ανάγκες που απασχολείται σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζει η παράγραφος 1 της απόφασης πριν τη λήξη της ορισμένου χρόνου σύμβασης εργασίας) ο εργοδότης υποχρεούται να επιστρέψει το μισό του ποσού της επιχορήγησης και του καταβλήθηκε μέχρι την ημέρα της απόλυσης του ατόμου αυτού χωρίς να έχει σε περίπτωση αντικατάστασης δυνατότητα λήξης της επιχορήγησης.

β. Δεν επιχορηγούνται εργοδότες για εργαζόμενους οι οποίοι είναι σύζυγοι τους ή συνδέονται με Α' βαθμό συγγενείας ή είναι ετερόρρυθμοι ή μόρρυθμοι εταίροι της ίδιας επιχείρησης ή αποτελούν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, ανεξάρτητα από τα νομικά εσθώς της.

γ. Είναι δυνατόν να επιχορηγηθούν εταίροι Εταιρείας Περιορισμένες Ευθύνης (ΕΠΕ) και Ανώνυμης Εταιρείας (ΑΕ), όπως και οι σύζυγοι τα παιδιά τους εφόσον αυτοί θα είναι μισθωτοί της ΕΠΕ ή ΑΕ και δεν θα αποτελούν μέλη του Δ.Σ. αυτών.

δ. Για τους Συνεταιρισμούς οπωσδήποτε τα μέλη αυτών δεν είναι δυνατόν να επιχορηγηθούν εξαιρουμένων των αγροτοκτηνοτροφικών.

ε. Δεν είναι δυνατόν να επιχορηγηθούν εργοδότες για τα ίδια άτομα για τα οποία έχουν ήδη επιχορηγηθεί κατά τα προηγούμενα έτη 1987, 1988, 1989.

ζ. Η προθεσμία πλήρωσης των θέσεων που εγκρίνονται από τον Δ/ντή ή Προϊστάμενο των αρμοδίων ως ανωτέρω Υπηρεσιών είναι (2) μήνες το αργότερο από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής απόφασης.

η. Ειδικά για τις αποφάσεις που θα εκδοθούν μετά την 1 Νοεμβρίου 1990 η ανωτέρω προθεσμία περιορίζεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1990.

θ. Για να υποχθεί στα προγράμματα αυτά μια επιχείρηση ή εργοδότης πρέπει να υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία του ΟΑΕΔ (Υ.Π.Ε.Υ. Γ.ρ. Εργασίας ή Γραφείο Εργασίας ατόμων με ειδικές ανάγκες) τα εξής δικαιολογητικά:

1) Αίτηση που θα περιέχει την επωνυμία του εργοδότη, τα αντικείμενα της οικονομικής δραστηριότητας και τον αριθμό των ατόμων που θα προσλάβει σύμφωνα με το πρόγραμμα.

2) Αντίγραφο μισθοδοτικών καταστάσεων τριών (3) μηνών που προηγούνται από το μήνα υποβολής της αίτησης του εργοδότη για την υπαγωγή του στο πρόγραμμα ή κατάσταση απόδοσης ασφαλιστικών εισφορών των μηνών εκείνων που προηγούνται της κρίσιμης περιόδου.

3) Φακέλλοι από την υποχρέωση αυτή οι νεοσύστατες επιχειρήσεις, οι Δήμοι Κοινότητες, οι Δημοτικές και Κοινοτικές επιχειρήσεις, Υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ. 1599/86 ότι το τρίμηνο που προηγείται από το μήνα της πρόσληψης του ατόμου με ειδικές ανάγκες απέλυσσε άλλους προστατευόμενους του Ν. 1648/88 ή ότι τόσο αυτοί που απέλυσσε τους αντικατέστησε ή δεν αντικατέστησε εκείνους που δεν είχε υποχρέωση από το πρόγραμμα να αντικαταστήσει και ότι έλαβε γνώση και αποδέχεται τους όρους του προγράμματος.

4) Κατάσταση χωριστή για κάθε πρόγραμμα που θα περιλαμβάνει το πραγματικό ονομαστικό των προσληφθέντων βάσει του προγράμματος, τη

5) Κατάσταση χωριστή για κάθε πρόγραμμα που θα περιλαμβάνει το πραγματικό ονομαστικό των προσληφθέντων βάσει του προγράμματος, τη

6) Η πρώτη επιχορήγηση θα καταβάλλεται στον εργοδότη μετά από δίμηνη τουλάχιστον απασχόληση του εργαζόμενου. Στη συνέχεια μέχρι τη λήξη της 12μήνου της επιχορήγησης θα καταβάλλεται κάθε μήνα, με την επιφύλαξη της κωιτέρω παραγρ. 14.

7) Για την καταβολή της επιχορήγησης ο εργοδότης θα υποβάλλει στην Υπηρεσία του ΟΑΕΔ (Υ.Ν. ή Τ.Υ. κ.λπ.) τα εξής δικαιολογητικά:

1) Κατάσταση χωριστή για κάθε πρόγραμμα που θα περιλαμβάνει το πραγματικό ονομαστικό των προσληφθέντων βάσει του προγράμματος, τη

χρονολογία γέννησης, την ειδικότητα, το ποσό με το οποίο βαρύνεται ο ΟΑΕΔ σύμφωνα με το πρόγραμμα, το συνολικό ακαθάριστο ποσό που δικαιούται ο εργαζόμενος και στήλη υπεύθυνης δήλωσης στην οποία έχουν υπογράψει τα προσληφθέντα άτομα με ειδικές ανάγκες ότι απασχολήθηκαν και πληρώθηκαν για το χρονικό διάστημα για το χρονικό διάστημα για το οποίο ζητείται η επιχορήγηση. Φωτοτυπημένο αντίγραφο της αναγγελίας πρόσληψης του ατόμου με ειδικές ανάγκες ή βεβαίωση της αρμόδιας Υπηρεσίας του ΟΑΕΔ ότι το άτομο που έχει προσληφθεί είναι προστατευόμενο του Ν. 1648/88.

β) Βιβλιάριο αγοράς ενσήμων για το χρονικό διάστημα της επιχορήγησης. (Φωτοτυπία του βιβλιαρίου θα κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία μας).

Ειδικά για την πρώτη επιχορήγηση του διμήνου (παρ. 11), αρκεί υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ. 1599/88 του εργοδότη ότι θα καταβάλλει μέσα στις νόμιμες προθεσμίες τις ανάλογες εισφορές.

13. Εργοδότες που έχουν υποχθεί στα προγράμματα απασχόλησης του ΟΑΕΔ που καταρτίσθηκαν με την κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών 32852/7.2.89 θα επιχορηγούνται από 1.1.90 και μέχρι λήξεως του χρόνου της επιχορήγησης τους για απασχόληση ατόμων μετά την ημερομηνία αυτή με το αυξημένο ποσό της παρ. 3 της παρούσας, χωρίς να απαιτείται η έκδοση νέας απόφασης.

Η ανωτέρω αύξηση του ποσού επιχορήγησης αφορά μόνο εργοδότες που θα συνεχίσουν να απασχολούν προσωπικό μετά την 1.1.90 και που ήδη έχουν υποχθεί στα προγράμματα σύμφωνα με την 32852/7.2.89 κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών.

14. Αξιώσεις εργοδοτών για είσπραξη επιχορήγησης για άτομα που θα υποχθούν στα προγράμματα της απόφασης αυτής, σκοούνται μέσα σε έξι (6) το αργότερο μήνες από το μήνα της πραγματικής απασχόλησης των ατόμων αυτών. Μετά παρέλευση της προθεσμίας αυτής η αξίωση του εργοδότη παραγράφεται.

Ως ημερομηνία κατάθεσης δικαιολογητικών πληρωμής της επιχορήγησης λογίζεται πάντα η πρώτη του μηνός εκείνου μέσα στον οποίο κατατέθηκαν, ανεξάρτητα από την πραγματική ημέρα που πρωτοκολλήθηκαν τα σχετικά δικαιολογητικά.

15. Είναι δυνατή η επιμήκυνση του χρόνου επιχορήγησης εργοδότη (δωδεκαμήνου) κατά ένα (1) το πολύ μήνα για μη απόλυση προσωπικού, σε περίπτωση χορήγησης ομαδικής άδειας απουσίας προσωπικού, σοβαρής ασθένειας εργαζομένου, αδείας χωρίς αποδοχές, αδείας κηλίσεως και κηφερίας, κ.λπ. μετά από αίτηση του εργοδότη και απόφαση του Δ/ντή της αρμόδιας Υπηρεσίας του ΟΑΕΔ.

Επίσης σε περίπτωση αντικατάστασης ατόμου μέσα στην προθεσμία των σαράντα πέντε (45) ημερών ή εκμίσθωσης αντικατάστασης που βεβαιώθηκε από την αρμόδια Υπηρεσία του ΟΑΕΔ είναι δυνατή η επιμήκυνση του χρόνου επιχορήγησης κατά ένα το πολύ μήνα για κάθε άτομο που αντικαταστάθηκε μετά από αίτηση του εργοδότη και απόφαση του αρμόδιου Διευθυντή της Υπηρεσίας.

16. Κάθε διαφορά που τυχόν θα προκύπτει κατά την εφαρμογή της απόφασης αυτής μεταξύ εργοδότη και ΟΑΕΔ θα επιλύεται με απόφαση του Δ.Σ.

17. Η ισχύς της απόφασης αυτής αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1990 και λήγει την 31.12.1990, εκτός αν ο αριθμός των προβλεπομένων για κάθε πρόγραμμα θέσεων πληρωθεί ενωρίτερα.

18. Από την ισχύ της απόφασης αυτής παύει να ισχύει η 32852/7.2.89 απόφασή μας.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 εδαφ. γ' του άρθρου 1 του Ν. 301/76.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Γ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ

Ι. ΚΟΥΚΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ
ΟΑΕΔ - Διοίκηση
α) Γραφείο κ. Διοικητή
β) Υπηρεσία Επαγγελματικής
Αποκατάστασης Ατόμων με
Ειδικές Ανάγκες

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ
1. Δ/νση Απασχόλησης / Τμήμα Β
2. ΥΣΕΚ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
31 ΜΑΪΟΥ 1990

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
337

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

ή της εγγύησης του Δημοσίου προς την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για τη χορήγηση δανείου ποσού δρχ. 4.193.000.000 στον ΟΑΣ για την εξόφληση τοκοχρεωλυσιών.	1
και προϋποθέσεις έγκρισης από τον Ο.Α.Ε.Δ. εκπαιδευτικών οργανισμών Ιδ. Επιχειρήσεων κ.λ.π.	2
ή άσκηση σπουδαστών Τ.Ε.Ι. στο επάγγελμα.	3
ή άδειας κατοχής Β' θέσης στο Νικόλαο Παπαδόπουλο. . .	4
ή άδειας κατοχής Β' θέσης στο Μενέλαο Κουγιουμτζή. . .	5
ή άδειας κατοχής Β' θέσης στο Ευστράτιο Μαλιζό.	6
ή άδειας κατοχής Β' θέσης στο Ιωάννη Παπαναστασίου. . .	7
ή άδειας κατοχής Β' θέσης στο Ιωάννη Τριανταφύλλη. . .	8
ή άδειας κατοχής Β' θέσης στον Κων/νο Κασίνη.	9
ή άδειας κατοχής Β' θέσης στον Θεόδωρο Τριβέλλα. . . .	10
ή άδειας κατοχής Β' θέσης στον Νικόλαο Γκουρτσουάννη.	11

Διορθώσεις σφαλμάτων

ορθώσεις σφαλμάτων στις Β3/6777/89 και Β3/712/90 αποφάσεις Υπουργού Εθν. Παιδείας και Θρησκευμάτων.	12
---	----

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ & ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

2020861/5130/0025

(1)

ή της εγγύησης του Δημοσίου προς την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για τη χορήγηση δανείου ποσού δρχ. 4.193.000.000 στον ΟΑΣ για την εξόφληση τοκοχρεωλυσιών.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

τις διατάξεις των Α.Ν. 747/1945 και 9/1967 και του άρθρου 8 1266/82.

την πράξη του Διοικητή της Τ.Ε. αριθ. 1633/27.10.89 σχετικά με τη δανειοδότηση των ΔΕΚΟ.

το 457/1990 έγγραφο της Γεν. Γραμματείας ΔΕΚΟ στο οποίο περιέχεται ότι το εν λόγω δάνειο περιλαμβάνεται στο όριο δανεισμού του ΟΑΣ για το 1989.

την επιστολή 4649/26.1.90 της ΕΤΕ προς τον ΟΑΣ με την οποία εγκρίνεται η ανωτέρω δανειοδότησή του και καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αυτής.

την απόφαση του Δ.Σ. του ΟΑΣ 1104/29.1.90 με την οποία εγκρίνεται η σύναψη του ανωτέρω δανείου και γίνονται αποδεκτοί οι όροι και οι προϋποθέσεις αυτού.

6. Το έγγραφο του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών αριθμ. 6539/731/23.2.90 το οποίο εγκρίνει την προαναφερόμενη δανειοδότηση.

7. Το έγγραφο αριθμ. 613/13.2.90 του ΟΑΣ με το οποίο ζητεί την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου για την ανωτέρω δανειοδότηση, αποφασίζουμε:

Παρέχουμε την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος για τη χορήγηση δανείου προς τον Οργανισμό Αστικών Συγκοινωνιών (ΟΑΣ) ποσού δρχ. τεσσάρων δισεκατομμυρίων, εκατόν ενενήντα τριών εκατομμυρίων, (4.193.000.000) για την εξόφληση τοκοχρεωλυσιών λήξεως έτους 1989.

Το Ελληνικό Δημόσιο παραιτείται από την εφαρμογή και τις ενστάσεις των άρθρων 855 και 867 και διατηρεί τα δικαιώματα και τις ενστάσεις που απορρέουν από τα άρθρα 853, 858, 862 και 863 του Α.Κ.

Η χορήγηση και η εξυπηρέτηση του δανείου θα γίνει σύμφωνα με τους όρους, που αναφέρονται στη 1633/27.10.89 πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος και στην επιστολή της ΕΤΕ αριθ. 4649/26.1.90 πλην του όρου της παραίτησης από τα άρθρα 853 και 862 του Α.Κ.

Με την απόφαση αυτή αναλαμβάνουμε την υποχρέωση, σε περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης ληξιπρόθεσμης δόσης ή μέρους αυτής ενδιαμέσων τόκων ή τόκων υπερημερίας του δανείου αυτού, να καταβάλουμε στο δανειστή μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήξη της εκάστοτε οφειλής τα ποσά που προέρχονται από την ανωτέρω αιτία και μετά από προηγούμενη βεβαίωσή τους στην οικεία Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία στο λογαριασμό Νο 555 σύμφωνα με τη διάταξη του Π.Δ/τος αριθμ. 16/1989 (ΦΕΚ 6/1989 τ. Α) και τις οδηγίες της εγκυκλίου μας αριθμ. 98348/2945/8.8.79.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος παρακαλείται να μας στείλει αντίγραφο της σύμβασης που θα υπογράψει με τον ΟΑΣ, πίνακα τοκοχρεωλυτικής εξόφλησής του εν λόγω δανείου και να μας ενημερώσει για την εξόφληση του δανείου.

Ο ΟΑΣ παρακαλείται να φροντίσει για την εμπρόθεσμη εξόφληση του εν λόγω δανείου.

Καθορίζουμε προμήθεια υπέρ του Δημοσίου 0,50% για την παρεχόμενη εγγύησή του, την οποία θα εισπράττει η δανειοδότη Τράπεζα και θα την αποδίδει στο Δημόσιο σύμφωνα με τα έγγραφά μας 98346/2944/8.8.79, 98348/2945/8.8.79 και 121545/1786/6.11.79.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 14 Μαΐου 1990

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΙΩΑΝ. ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑΣ

Αριθ. οικ. 401199

(2)

Όροι και προϋποθέσεις έγκρισης από τον Ο.Α.Ε.Δ. εκπαιδευτικών Προγραμμάτων 16. Επιχειρήσεων κ.λ.π.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

α) Τις διατάξεις των άρθρων 1 και 11 του Ν.Δ. 212/69 «Περί Οργανώσεως και Διοικήσεως του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού».

β) Τις διατάξεις του άρθρου 26 του Β.Δ./τος 405/71 «Περί Οργανώσεως Συγκροτήσεως και λειτουργίας των Υπηρεσιών του Ο.Α.Ε.Δ.».

γ) Τις διατάξεις των άρθρων 9 και 11 του Ν. 709/77 «Περί καθιέρωσης κινητρών Επαγγελματικής Κατάρτισεως εργατικού δυναμικού και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων».

δ) Τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 1116/1981 «Για την προώξη κινήσεων ενισχύσεως της Περιφερειακής και οικονομικής αναπτύξεως της Χώρας και τη ρύθμιση συναφών θεμάτων» που διατηρήθηκε σε ισχύ με τη διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 25 του Ν. 1262/1982 όπως τροποποιήθηκε με τη διάταξη του άρθρου 32 του Ν. 1360/1983 για προώθηση των επενδύσεων, οργάνωση των Υπηρεσιών Κρατικών Προμηθειών και άλλες διατάξεις» και συμπληρώσεως με το άρθρο 10 του Ν. 1836/89 «για προώθηση της απασχόλησης κ.λ.π.».

ε) Τη σχετική γνώμη του Δ.Σ. του ΟΑΕΔ (Αποφάσεις αρ. 902/27.3.90, 1079/19.4.90 και 1257/8.5.90).

στ) Τους κανονισμούς ΕΟΚ αρ. 2052/1988 και αρ. 4255/1988, αποφασίζουμε:

Καθορίζουμε τους όρους και τις προϋποθέσεις έγκρισης από τον ΟΑΕΔ προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης των επιχειρήσεων ως εξής:

Α. Γενικά

Το πρόγραμμα αυτό έχει σαν στόχο την ενθάρρυνση της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης για την αύξηση της παραγωγικότητας και την προώθηση της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας. Η αναγκαίοτητα θέσεως κριτηρίων προκύπτει κυρίως από τους τρεις παρακάτω λόγους:

α) Σύμφωνα με τις διατάξεις των νέων κανόνων διαχείρισης του ΕΚΤ η ευθύνη της επιλογής των χρηματοδοτούμενων μέτρων και γενικότερα η διαχείριση των ενεργειών αποτελεί πλέον έργο αποκλειστικής αρμοδιότητας του ΟΑΕΔ.

β) Η Κοινότητα μετά την αναδιάρθρωση των κοινοτικών ταμείων δεν υιοθετεί την γραμμική μείωση σαν μέθοδο περιορισμού του κόστους των προγραμμάτων.

γ) τέλος ο όγκος των υποβαλλομένων αιτήσεων σε σχέση με τους διαθέσιμους για το πρόγραμμα πόρους καθιστά αναγκαία την καθιέρωση κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής αιτήσεων για την υποστήριξη κατά προτεραιότητα των επιχειρήσεων που επιτελούν ουσιαστικό έργο στον τομέα της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού τους και μπορούν να συμβάλουν στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας.

Β. Τα κριτήρια επιλογής των αιτήσεων

Τα κριτήρια επιλογής σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να πληρούν τις παρακάτω απαιτήσεις:

α) Σαφήνεια: Τα κριτήρια μπορούν να αποτιμούνται και να αποδεικνύονται εύκολα ώστε να μην αφήνουν περιθώρια για υποκειμενικές εκτιμήσεις ή αμφισβητήσεις και να διευκολύνεται τόσο η διαδικασία επιλογής όσο και ο έλεγχος των ενεργειών.

β) Διαθεσιμότητα στοιχείων: Τα κριτήρια βασίζονται σε στοιχεία που περιλαμβάνονται σε ειδικό έντυπο αίτησης σχεδιασμένο έτσι ώστε να είναι δυνατή η μηχανογραφική επεξεργασία του από τον ΟΑΕΔ. Παράλληλα, ο αιτών θα πρέπει να προσκομίζει μια σειρά δικαιολογητικά που ερίζονται στο παράρτημα της αίτησης. Ορισμένα πρόσθετα δικαιολογητικά θα απαιτούνται στη φάση πιστοποίησης της έναρξης του προγράμματος και στη φάση αποπληρωμής τα οποία θα πρέπει να τηρούνται στο χώρο υλοποίησης του προγράμματος ώστε να είναι στην άμεση διάθεση του ΟΑΕΔ σε περίπτωση ελέγχου.

γ) Αναπτυξιακός προσανατολισμός: Τα κριτήρια στοχεύουν στην αναβάθμιση και την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού α πλαίσια της γενικότερης αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας.

δ) Δυνατότητα αποτελεσματικού ελέγχου: Το γεγονός ότι τα κριτήρια που επελέγησαν μπορούν να αποτιμούνται και να αποδεικνύονται με βεβαιότητα διευκολύνει την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου.

Τέλος, σαν πρώτο μέτρο για την αποκέντρωση του προγράμματος αυτού, δίνεται η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να καταθέτουν τις αιτή-

σεις τους εναλλακτικά, είτε στη Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων (Διοίκηση) είτε στις έδρες των περιφερειακών διευθύνσεων του ΟΑΕΔ όπου ανήκουν. Ειδικά για τις αιτήσεις που θα υποβληθούν το 1990, αυτές θα υποβάλλονται από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις στη Διοίκηση - Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων.

Γ. Η διαδικασία ελέγχου των ενεργειών κατάρτισης
Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της επιχειρούμενης αναθεώρησης του προγράμματος αποτελεί δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος ελέγχου.

Το προτεινόμενο σύστημα ελέγχου προβλέπει έλεγχο των ενεργειών κατάρτισης στα παρακάτω τρία επίπεδα.

α) Η τοπική υπηρεσία με επιτόπιες επισκέψεις - ελέγχους βεβαιώνει στην κεντρική υπηρεσία τουλάχιστον την έναρξη και το τέλος της ενέργειας κατάρτισης. Οι επισκέψεις αυτές είναι απαραίτητες για να κινηθούν οι διαδικασίες καταβολής της προκαταβολής και της αποπληρωμής αντίστοιχα. Σε περίπτωση αδυναμίας, ο ανωτέρω έλεγχος καλύπτεται από την Περι/κή Υπηρεσία.

β) Οι περιφερειακές υπηρεσίες του ΟΑΕΔ θα διενεργούν ελέγχους τυχαίας δειγματοληψίας τουλάχιστον στο 30% του συνόλου των επιδοτούμενων ενεργειών στην περιφέρεια κατά τη διάρκεια της υλοποίησής τους. Ο έλεγχος αυτός θα είναι διοικητικός και εκπαιδευτικός και γιαυτό θα πρέπει να διενεργείται ταυτόχρονα τουλάχιστον από ένα εκπαιδευτικό και ένα διοικητικό υπάλληλο. Κατά τον έλεγχο αυτό εξετάζεται η πιστή εφαρμογή των κριτηρίων, το εκπαιδευτικό περιεχόμενο και η διαχείριση της υλοποιούμενης ενέργειας κατάρτισης. Για κάθε έλεγχο υποβάλλεται ενυπόγραφη έγγραφη αναφορά στην αρμόδια κεντρική υπηρεσία.

γ) Η Διοίκηση του ΟΑΕΔ με την αρμόδια Κεντρ. Δ/ση και με τη Δ/ση Επιθεώρησης δημιουργεί ομάδα ελέγχου προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης. Η ομάδα αυτή διενεργεί δειγματοληπτικούς (στη διάρκεια υλοποίησης) ή απολογιστικούς ελέγχους σε όλη την Ελλάδα. Οι έλεγχοι αυτοί θα διενεργούνται πάντα από τουλάχιστον δύο υπαλλήλους με ειδικότητες ανάλογες με τη φύση του ελέγχου.

Κατά την αρχική μεταβατική φάση εφαρμογής της νέας διαδικασίας ελέγχου, ο δειγματοληπτικός έλεγχος που αναφέρεται στο σημείο β' μπορεί να καλυφθεί από την κεντρική υπηρεσία του ΟΑΕΔ.

Οι δαπάνες για την εκπαιδευτική των ελεγκτών και τα λειτουργικά έξοδα των ελέγχων θα καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του προγράμματος.

Το πιο πάνω σύστημα ελέγχου είναι ανεξάρτητο από ελέγχους που τυχόν θα πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία του Υπουργείου Εργασίας και των Κοινοτικών Υπηρεσιών.

δ. Η Αξιολόγηση - Παρακολούθηση

Η αξιολόγηση (en ante) γίνεται με τη βοήθεια των ανωτέρω κριτηρίων και τη σχετική βεβαίωση της τοπικής υπηρεσίας του ΟΑΕΔ.

Η αξιολόγηση (ex post) θα διενεργείται από ανεξάρτητους μελετητές με ανάθεση έργου κατ' έτος και λαμβάνεται υπόψη για την τυχόν προσπάθεια βελτίωσης του συστήματος στο μέλλον.

Υπεύθυνη για την παρακολούθηση είναι η περιφερειακή και κεντρική υπηρεσία του ΟΑΕΔ. Για τη διευκόλυνση της αξιολόγησης η επιχείρηση υποχρεούται να συμπληρώσει ειδικό έντυπο αξιολόγησης, το οποίο θα υποβάλλεται στον ΟΑΕΔ, μαζί με την αίτηση αποπληρωμής.

Ε. Μηχανογράφηση

Δεδομένου του μεγάλου αριθμού των υποβαλλομένων αιτήσεων, της πληθώρας των απαιτούμενων πληροφοριών και της παρατηρούμενης έλλειψης προσωπικού, η διαχείριση του προγράμματος είναι δυνατή μόνο με τη χρησιμοποίηση ενός μηχανογραφικού συστήματος παρακολούθησης το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει πλήρως ενημερωμένο αρχείο όλων των αιτήσεων που υποβλήθηκαν (τόσο αυτών που εγκρίθηκαν όσο και αυτών που απορρίφθηκαν). Το αρχείο αυτό θα λαμβάνει επίσης υπόψη τα αποτελέσματα των τυχόν ελέγχων καθώς και την παρακολούθηση του προγράμματος μέχρι τη φάση της ολοκλήρωσης της ενέργειας και της αποπληρωμής. Για το σκοπό αυτό σε πρώτη φάση η αρμόδια κεντρική υπηρεσία και αργότερα οι αντίστοιχες περιφερειακές θα πρέπει να εξοπλιστούν με τον απαραίτητο μηχανογραφικό εξοπλισμό ώστε να βελτιωθεί η παρακολούθηση και η διαχείριση του προγράμματος.

Ι. ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΝΔΟΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΥΣ ΑΠΟ 20 ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ

Α. Τα κριτήρια

Τα κριτήρια επιλογής για την κατηγορία αυτή των επιχειρήσεων,

κατατάσσονται στις παρακάτω τρεις βασικές κατηγορίες.

- α) Τις υποχρεωτικές προϋποθέσεις που θα πρέπει να ικανοποιούνται σε όλες ανεξαιρέτως τις αιτήσεις και των οποίων η μη τήρηση (έστω και μιας από αυτές) συνεπάγεται συνολική απόρριψη της αίτησης.
β) Τα κριτήρια επιλεξιμότητας τα οποία αναφέρονται στις δαπάνες και γενικότερα στις προδιαγραφές των προγραμμάτων και
γ) Τα κριτήρια προτεραιότητας με βάση τα οποία θα επιχειρείται η ιεράρχηση των αιτήσεων ώστε να κλιμακώνονται τα ποσοστά χρηματοδότης τους ανάλογα με τη βαθμολογία τους στα παρακάτω κλίμακα:

1ο κλίμακιο	
Ιδιωτ. συνεισφορά:	30,0%
Ο.Α.Ε.Δ.:	28,0%
ΕΚΤ.:	42,0%
2ο κλίμακιο	
Ιδιωτ. συνεισφορά:	40,0%
Ο.Α.Ε.Δ.:	24,0%
ΕΚΤ.:	36,0%
3ο κλίμακιο	
Ιδιωτ. συνεισφορά:	50,0%
Ο.Α.Ε.Δ.:	20,0%
ΕΚΤ.:	30,0%

Ο Ο.Α.Ε.Δ. απορρίπτει ή διακόπτει τη χρηματοδότηση σε περιπτώσεις όπου έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις που σχετίζονται με χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα ή χρησιμοποίηση των πόρων του προγράμματος για δραστηριότητες κατάρτισης που είναι ξένες προς το περιεχόμενο του προγράμματος ή δήλωση ανακριβών στοιχείων κατά την τριχουσα ή προηγούμενες χρήσεις.

1. Γενικές προϋποθέσεις

1. Οι ενέργειες κατάρτισης του προγράμματος αυτού αφορούν επιχειρήσεις με περισσότερα από 20 απασχολούμενα άτομα. Κατ' εξαίρεση για τη χρήση του 1991, οι ενέργειες κατάρτισης θα αφορούν επιχειρήσεις μελάχιστο μέγεθος απασχόλησης τα 14 άτομα.

Μικρότερες επιχειρήσεις μπορούν να υπαχθούν στο Β' υποπρόγραμμα στο οποίο προβλέπεται η δυνατότητα χρηματοδότησης προγραμμάτων οργανωμένων από κοινού για περισσότερες από μία επιχειρήσεις.

Ο αριθμός των απασχολούμενων στην επιχείρηση αποδεικνύεται με αντίγραφο της τελευταίας θεωρημένης από την Τοπική Επιθεώρηση Εργασίας κατάστασης προσωπικού.

2. Σαν κατώτατο όριο διάρκειας ορίζεται θεωρητική κατάρτιση τουλάχιστον 70 ωρών και πρακτική τουλάχιστον 30 ωρών.

3. Ο αριθμός των καταρτιζομένων κατά επιχείρηση στη διάρκεια ενός έτους δεν θα πρέπει να ξεπερνά το 50% του συνόλου των απασχολούμενων και κατ' ανώτατο όριο τα 250 άτομα, εκτός αν πρόκειται για καινούργια επιχείρηση (μέχρι 4 ετών) ή για επιχείρηση που έχει κάνει αναδιάρθρωση της παραγωγής της. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις επαρκώς αιτιολογημένες και κατόπιν σχετικής απόφασης του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ. είναι δυνατό να εγκριθεί πρόγραμμα καταρτιζομένων μέχρι αι 500 ατόμων για μία επιχείρηση, με την απαραίτητη προϋπόθεση τι η επιχείρηση θα απασχολεί τουλάχιστον 1.000 άτομα.

Οι νέες επιχειρήσεις ή οι επιχειρήσεις σε αναδιάρθρωση που καταρτίζουν πάνω από το 50% του προσωπικού τους καταθέτουν μαζί με την αίτηση για χρηματοδότηση, το ιδρυτικό τους καταστατικό (για τις ες), τις σχετικές τροποποιήσεις ή τα σχετικά αποδεικτικά παραστατικά.

Για επιχειρήσεις που απασχολούν κάτω των 20 ατόμων και για το 1991 κάτω των 14 ατόμων είναι δυνατή η υποβολή αίτησης στομικά, μόνο στις περιπτώσεις που αποδεικνύεται η μοναδικότητά τους στον άδσο και στην γεωγραφική ενότητα (νομός). (Απαιτείται σχετική χρήση του Δ.Σ. του Ο.Α.Ε.Δ.).

4. Ο υπεύθυνος του προγράμματος, εφόσον διδάσκει, και οι εκπαιδείς θα πρέπει για το σκέλος των θεωρητικών μεθρημάτων να έχουν την αντικείμενο που διδάσκουν, αναγνωρισμένο τίτλο σπουδών ανώτατης ή ανώτερης σχολής στις ειδικότητες στις οποίες υπάρχει η αναγνωρισμένη επαγγελματική σχολή για τις ειδικότητες που δεν υπάρχει άλλος τίτλος με τρίτη επαγγελματική κλίμακα. Για τους εκπαιδευτές πρακτικού σκέλους απαιτείται τουλάχιστον πενταετής επαγγελματική πείρα.

Η εκπλήρωση της προϋπόθεσης αυτής εξετάζεται κατά τον έλεγχο, ύναρξη των μαθημάτων για τη λήψη της πρώτης προκαταβολής, υποβολή των σχετικών πιστοποιητικών σπουδών και προϋπηρεσίας

των εκπαιδευτών.

5. Οι εκπαιδευόμενοι δεν μπορούν ταυτόχρονα να συμμετέχουν σε περισσότερα από ένα χρηματοδοτούμενα προγράμματα του Ο.Α.Ε.Δ. ή άλλου φορέα κατάρτισης.

6. Οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να είναι απασχολούμενοι στην επιχείρηση με σχέση αορίστου χρόνου εκτός από τις εποχιακού χαρακτήρα επιχειρήσεις για τις οποίες τουλάχιστον το 50% των εκπαιδευομένων θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι χρησιμοποιείται σταθερά στη διάρκεια των τελευταίων 2 περιόδων απασχόλησης (υποβάλλεται σχετική υπεύθυνη δήλωση).

Για τον έλεγχο της προϋπόθεσης αυτής χρησιμοποιείται η θεωρημένη κατάσταση προσωπικού που αναφέρθηκε στο σημείο 1.1. Η επιχείρηση έχει επίσης την δυνατότητα εάν προτιμάται να προσλάβει άτομα στο διάστημα μεταξύ της υποβολής αίτησης και έναρξης υποβολής της ενέργειας κατάρτισης να προβλέψει στην αίτηση τα άτομα αυτά τα οποία θα μπορούν να συμπεριληφθούν στην ενέργεια εάν η επιχείρηση επιβεβαιώσει την πρόληψή τους με την υποβολή νεότερης θεωρημένης κατάστασης προσωπικού τουλάχιστον 1 μήνα πριν την έναρξη της ενέργειας κατάρτισης. Εάν η σχετική πρόβλεψη πρόσληψης δεν επιβεβαιωθεί με τον τρόπο που προαναφέρθηκε, η χρηματοδότηση θα περικυπτεται αναλογικά.

Για τις εποχιακού χαρακτήρα επιχειρήσεις απαιτούνται καταστάσεις προσωπικού των δύο τελευταίων περιόδων λειτουργίας.

7. Η επιχείρηση θα πρέπει να διαθέτει κατάλληλη αίθουσα για τη θεωρητική διδασκαλία με επαρκή εξοπλισμό σε θρανία ή ειδικές τραπεζοκαρέκλες, πίνακα, φωτισμό και το απαραίτητο για κάθε αντικείμενο κατάρτισης εποπτικό υλικό.

Τα παραπάνω πιστοποιούνται από τον αρμόδιο υπάλληλο του Ο.Α.Ε.Δ. που συνοδεύει τον έλεγχο κατά την έναρξη των μαθημάτων.

8. Το πρόγραμμα κατάρτισης δεν θα πρέπει να γίνεται σε υπερωριακή βάση που υπερβαίνει τις 2 ώρες πέραν του ημερήσιου εργασιμου ωραρίου.

9. Κατά την υποβολή της αίτησης, ο επιχειρηματίας υποχρεούται να υποβάλει στην περίπτωση που υπάρχει στην επιχείρηση Συμβούλιο Εργαζομένων, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Νόμου 1767/88, βεβαίωση της σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου για τη σχεδιαζόμενη ενέργεια κατάρτισης ή όταν δεν υπάρχει να ζητήσει την άποψη των εργαζομένων σχετικά με την διαμόρφωση του προγράμματος κατάρτισης και να γνωστοποιήσει με ανακοίνωση προς το προσωπικό πριν από την έναρξη της ενέργειας κατάρτισης, το αναλυτικό πρόγραμμα και τα ονόματα των συμμετεχόντων.

Στις περιπτώσεις μη ύπαρξης Συμβουλίου Εργαζομένων, το στοιχείο αυτό επιβεβαιώνεται κατά τον έλεγχο πριν από την έναρξη του προγράμματος.

II. Κριτήρια επιλεξιμότητας

1. Οι ενέργειες κατάρτισης του προγράμματος αυτού αφορούν ήδη απασχολούμενο προσωπικό της επιχείρησης κατά τη στιγμή έναρξης των προγραμμάτων με σχέση αορίστου χρόνου ή αν πρόκειται για εποχιακού χαρακτήρα επιχείρηση (τουριστικής ή αγροτικής φύσης κ.λπ.) σταθερά απασχολούμενους την προηγούμενη περίοδο.

Ο αριθμός των καταρτιζομένων που ικανοποιούν το κριτήριο αυτό πιστοποιείται με υποβολή τουλάχιστον 1 μήνα πριν από την έναρξη της ενέργειας, θεωρημένης κατάστασης προσωπικού.

Για τις εποχιακού χαρακτήρα επιχειρήσεις απαιτούνται καταστάσεις προσωπικού της προηγούμενης περιόδου.

2. Το ποσοστό μισθών των καταρτιζομένων στο συνολικό κόστος του προγράμματος που αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη θα πρέπει να είναι μικρότερο από 55%.

Για τις επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών, τα ανώτερα όρια μισθών καταρτιζομένων καθορίζεται στο 65%.

3. Το παραγώμενο προϊόν (ωφέλεια) από την ενέργεια κατάρτισης αφαιρείται από το επιλέξιμο κόστος του προγράμματος. Ωφέλεια θεωρείται ότι υπάρχει πάντα όταν το άθροισμα των δαπανών για εισοδήματα εκπαιδευομένων στη φάση πρακτικής άσκησης και για πρώτες ύλες ξεπερνά το 50% του κόστους της συνολικής ενέργειας.

Από το συνολικό κόστος αφαιρείται σαν ωφέλεια το ήμισυ του παραπάνω αθροίσματος για το ποσό που υπερβαίνει το 50% του κόστους της συνολικής ενέργειας.

4. Σχετικά με τις ενέργειες επαγγελματικής κατάρτισης επιχειρήσεων που ανήκουν σε κλάδους που έχουν χαρακτηριστεί σαν ευαίσθητοι ή οι οποίοι χρησιμοποιούνται από την Κοινότητα (Γρανουργεία, Ύφανση, Υπόδηση, Συνθετικές Ύνες, Ναυπηγικές εργασίες, Ανθρακορυχεία, Χαλυβουργεία) είναι επιλέξιμες εκείνες οι ενέργειες που επιδιώκουν την αναδιάρθρωση,

την βελτίωση ή εξειδίκευση των παραγόμενων προϊόντων και όχι την επέκταση της παραγωγικής δυναμικότητας.

Το μέγ. ωραιο κόστος κατάρτισης ανά εκπαιδευόμενο (συνολικό κόστος δια του αριθμού καταρτιζομένων δια του αριθμού ωρών κατάρτισης) δεν θα πρέπει να είναι μεγαλύτερο σε καμμία περίπτωση από 3.000 δρχ. (σε τιμές 1990) για ενέργειες κατάρτισης που έχουν το χαρακτήρα εξειδίκευσης όπως ορίζεται πιο κάτω στο σημείο 1.1. γ1, και από 2.000 δρχ. σε περίπτωση βασικής ή συμπληρωματικής κατάρτισης. Για τον καθορισμό των ανωτάτων ορίων κατά κλάδο θα λαμβάνεται υπόψη το μέσο κόστος κατά κλάδο και το επίπεδο κατάρτισης.

6. Επιλέξιμες δαπάνες θεωρούνται:
α) Τα εισοδήματα των καταρτιζομένων κατά τη διάρκεια του προγράμματος κατάρτισης συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών.

β) Τα τυχόν έξοδα παραμονής και μετακίνησης καταρτιζομένων.
γ) Οι δαπάνες για το διδακτικό ή το διοικητικό προσωπικό.
δ) Οι δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την προετοιμασία και υλοποίηση του διδακτικού προγράμματος συμπεριλαμβανομένης και της εκπαίδευσης εκπαιδευτών.

ε) Μισθώματα, αποσβέσεις ή χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), εφόσον αφορούν εξοπλισμό.

Τεκμαρτές δαπάνες κατά την υλοποίηση του προγράμματος δεν λαμβάνονται υπόψη.

Τίλος, μη επιλέξιμες δαπάνες είναι για γενικά έξοδα (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΥΔΑΠ κ.λπ., ασφάλιστρα, συντήρηση μηχανημάτων, ανταλλακτικά κλπ.) καθαριστικά, οι υπερωριακές προσαυξήσεις, τα τυχόν τραπεζικά έξοδα, οι τόκοι δανεισμού καθώς επίσης οι τυχόν πέραν των νομίμων μισθών και αποζημιώσεων προς το προσωπικό ή προς τρίτους. Επίσης είναι επιλέξιμες δαπάνες τα μισθώματα, οι αποσβέσεις ή οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κτιριακών εγκαταστάσεων.

7. Η συνολική διάρκεια του προγράμματος κατάρτισης δεν θα πρέπει ξεπερνά τις 500 ώρες ανά άτομο για την βασική και συμπληρωματική κατάρτιση και τις 400 ώρες για την εξειδίκευση.

Η τυχόν πέραν των ορίων αυτών διάρκεια θα χρηματοδοτείται από τον ίδιο την επιχείρηση.

8. Η πρακτική άσκηση δεν μπορεί να ξεπερνά σε διάρκεια το τριπλάσιο της θεωρίας στον Πρωτογενή και Δευτερογενή τομέα και το διπλάσιο της θεωρίας στις Υπηρεσίες.

Το στοιχείο αυτό θα αναφέρεται στην αίτηση χρηματοδότησης.

9. Δεν χρηματοδοτούνται μαθήματα που δεν έχουν σχέση με την ειδικότητα κατάρτισης. Κατεξίριση μπορούν να συμπεριληφθούν σε ποσοστό μέχρι 15% συνολικά, μαθήματα υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας, θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, εργασιακές σχέσεις και σχέσεις αρχής λειτουργίας των επιχειρήσεων.

Ο πρόγραμμα κατάρτισης πρέπει να αναλύεται στην αίτηση χρηματοδότησης.

10. Οι εκπαιδευόμενοι δεν πρέπει να εκπαιδεύονται για περισσότερο από 2 συνεχείς περιόδους και σε καμμία περίπτωση δεν θα επαναλαμβάνουν το ίδιο αντικείμενο κατάρτισης.

Αν ορισμένες αιτήσεις, στην αρχική τους μορφή, δεν ικανοποιούν τα ανωτέρω κριτήρια επιλεξιμότητας, θα πρέπει να προσαρμοστούν σύμφωνα με τον περιορισμό της χρηματοδότησης στο επιλέξιμο τμήμα του προγράμματος. Όπου οι περιορισμοί δεν αφορούν άμεσα δαπάνες θα υπολογισθούν αναλογικά με βάση τα ποσοστά του μη επιλέξιμου τμήματος (π.χ. περίπτωση (μη επιλέξιμα άτομα, ώρες μαθημάτων, διάρκεια προγράμματος κ.λπ.).

Κριτήρια προτεραιότητας
Αναπτυξιακά

Αναδιάρθρωση ή επέκταση της επιχείρησης που συνδυάζεται με επενδύσεις στη περίοδο των 4 τελευταίων ετών ή επαγγελματική απασχόληση προσωπικού που αναφέρεται σε νέα επένδυση για την οποία εισηγείται επίσης χρηματοδότηση στα πλαίσια του αναπτυξιακού Νόμου. Στην τελευταία αυτή περίπτωση η έγκριση της αίτησης συνδέεται με την έγκριση ή μη της αίτησης επένδυσης. Η χρονική στιγμή της υλοποίησης του προγράμματος κατάρτισης θα πρέπει να αναφέρεται στο πρόγραμμα επενδυτικό πρόγραμμα. Στη περίπτωση αυτή ο Ο.Α.Ε.Δ. θα πρέπει να αναφέρει για την κατά προτεραιότητα έγκριση της χρηματοδότησης του προγράμματος αυτού στην προβλεπόμενη χρονική περίοδο.

Βαθμολογία
η επιχείρηση
ισολογισμού ή σε περίπτωση μη ύπαρξης ισολογισμού βάσει λογιστικών εγγράφων)

έχει κάνει (ή προβλέπεται να κάνει βάσει εγκεκριμένου προγράμματος)

επένδυση 1-3% του συνολικού της επενδυμένου κεφαλαίου και κατελάχιστον ύψους 1 εκατ. δρχ. (σε σταθερές τιμές 1990)	2
έχει κάνει επένδυση 3-6% (ελάχιστο 2 εκατ. δρχ.)	3
έχει κάνει επένδυση 6-10% (ελάχιστο 3 εκατ. δρχ.)	5
έχει κάνει επένδυση 10-15% (ελάχιστο 4 εκατ. δρχ.)	7
έχει κάνει επένδυση 15-20% (ελάχιστο 3 εκατ. δρχ.)	9
έχει κάνει επένδυση 20-25% (ελάχιστο 7 εκατ. δρχ.)	11
έχει κάνει επένδυση 25% (ελάχιστο 8 εκατ. δρχ.)	12

Το κριτήριο αυτό ισχύει μόνο για τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα και τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών θα λαμβάνουν 5 βαθμούς ανεξάρτητα από επενδύσεις εκτός αν έχουν προβεί σε επένδυση μεγαλύτερη από 10% οπότε ακολουθούν κανονικά τη βαθμολογία των υπολοίπων επιχειρήσεων.

2. Ζώνη εγκατάστασης της επιχείρησης σύμφωνα με τα κριτήρια του νόμου 1262/82.

Περιοχή Α'	}	1
Περιοχή Β'		
Περιοχή Γ		2
Περιοχή Δ		3
Ειδικές ζώνες και περιπτώσεις του άρθρ. 3§3		4
Νομοί Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου		5

(Το κριτήριο αυτό θα πρέπει να επανεξεταστεί στο μέλλον με βάση τις περιφερειακές προτεραιότητες που θα τεθούν από την αναθεώρηση του Ν. 1262/82 και τις ταμειακές και περιφερειακές μελέτες που θα εκπονήσει ο Ο.Α.Ε.Δ. ή το Υπουργείο Εργασίας για την διαπίστωση των αναγκών και τον καθαρισμό προτεραιοτήτων).

Το στοιχείο αυτό αποδεικνύεται με την υποβολή σχετικού πιστοποιητικού που εκδίδεται από την οικεία νομαρχία.

Σε περίπτωση ενεργειών κατάρτισης του ίδιου φορέα που αφορούν δύο ή περισσότερες περιοχές υποβάλλονται ξεχωριστές αιτήσεις για κάθε περιοχή.

3. Φύση της παραγωγικής δραστηριότητας

Εάν η παραγωγική δραστηριότητα στην οποία αναφέρεται η κατάρτιση ανήκει σε (διψήφιο) κλάδο που είναι σε άνοδο από άποψη συμβολής στο ΑΕΠ σύμφωνα με τις τελευταίες ετήσιες διαθέσιμες στατιστικές. Το ανώτερο κριτήριο θα ισχύει εφόσον εκπονηθούν μελέτες σε περ/κό επίπεδο, στο μέλλον.

Υψηλή ενίσχυση	}	6
Υπόλοιποι κλάδοι		
β. Προώθησης της απασχόλησης		3

1. Καθαρή αύξηση απασχολούμενων με σχέση αορίστου χρόνου τα 2 τελευταία χρόνια ή για επιχειρήσεις εποχιακού χαρακτήρα η αύξηση των σταθερά απασχολούμενων τα 2 τελευταία χρόνια.

Για επιχειρήσεις μέχρι 50 απασχολούμενων

5-10% του προσωπικού	}	2
10-15%		
15-20%		
20%		
6		8

Για επιχειρήσεις μέχρι 50-100 απασχολούμενους

4-8% του προσωπικού	}	2
8-12%		
12-16%		
16%		
6		8

Για επιχειρήσεις με περισσότερα από 100 άτομα

3-6% του προσωπικού	}	2
6-9%		
9-12%		
12%		
6		8

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 24ης Ιουνίου 1988

για την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων, την αποτελεσματικότητά τους και το συντονισμό των παρεμβάσεών τους μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ:

Εχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130Δ,

την πρόταση της Επιτροπής (1),

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι το άρθρο 130Α της συνθήκης προβλέπει ότι η Κοινότητα αναπτύσσει και συνεχίζει τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής και ότι, συγκεκριμένα, έχει στόχο να μειώσει τις διαφορές ανάμεσα στις διάφορες περιοχές της και την καθυστέρηση των πλέον μειονεκτικών περιοχών

ότι το άρθρο 130Γ προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (στο εξής ΕΤΠΑ) προορίζεται να συμβάλει στη διόρθωση των κυριότερων περιφερειακών ανισοτήτων στην Κοινότητα μέσω της συμμετοχής στην ανάπτυξη, και στη διαρθρωτική αναπροσαρμογή των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξή τους, καθώς και στην ανασυγκρότηση των βιομηχανικών περιφερειών που βρισκονται σε παρακμή

ότι, για το σκοπό αυτό, το άρθρο 130Δ της συνθήκης προβλέπει την υποβολή γενικής πρότασης η οποία θα επιφέρει στη δομή και τους κανόνες λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων — τμήμα Προσανατολισμού (στο εξής ΕΓΓΠΕ — τμήμα Προσανατολισμού), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (στο εξής ΕΚΤ) και του ΕΤΠΑ τις αναγκαίες τροποποιήσεις για τη διευκρίνιση και την ορθολογική οργάνωση της αποστολής τους, ούτως ώστε να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 130Α και 130Γ της συνθήκης, καθώς και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητά τους και να συντονίσει τις παρεμβάσεις τους μεταξύ τους και με τις παρεμβάσεις που προέρχονται από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα

ότι η πολιτική που ακολουθεί η Κοινότητα μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (στο εξής ΕΤΕ) και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων, πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 130Α και 130Γ

ότι η δράση που διεξάγεται μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών

οργάνων, ο συντονισμός των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών των κρατών μελών, ο συντονισμός των εθνικών περιφερειακών πολιτικών, ο συντονισμός των εθνικών καθεστώτων ενισχύσεων καθώς και άλλων μέτρων που συνδέονται με την εφαρμογή των κοινών πολιτικών και της εσωτερικής αγοράς, εντάσσονται, σύμφωνα με το άρθρο 130Β της συνθήκης, σε ένα σύνολο πολιτικών και δράσεων που απασχολούν στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, και ότι εναπόκειται στην Επιτροπή να υποβάλει τις κατάλληλες προτάσεις για το θέμα αυτό

ότι, για να επιτευχθεί ο σκοπός που καθορίζεται στο άρθρο 130Δ της συνθήκης, πρέπει το σύνολο της κοινοτικής δράσης στον τομέα αυτό να προσανατολιστεί προς ορισμένους κατά προτεραιότητα στόχους, που θα έχουν σαφώς καθοριστεί σε συνάρτηση με τον εν λόγω σκοπό

ότι, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της διαρθρωτικής δράσης της Κοινότητας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε, στις 11 και 12 Φεβρουαρίου 1988, να διπλασιάσει, σε πραγματικές τιμές, έως το 1993, σε σχέση με το επίπεδο του 1987, τις πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων των διαρθρωτικών ταμείων: ότι καθόρισε, επίσης, τις αυξήσεις που θα γίνουν μέχρι το 1992: ότι, στο πλαίσιο αυτό, οι ενισχύσεις των διαρθρωτικών ταμείων προς τις περιοχές που εμπιπτουν στον υπ' αριθ. 1 στόχο θα διπλασιαστούν, σε πραγματικές τιμές, μέχρι το 1992 και ότι η Επιτροπή φροντίζει, εν προκειμένω, να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια για τις λιγότερο ευημερούσες περιοχές, στο πλαίσιο των επιπλέον πόρων για τις περιοχές που εμπιπτουν στον υπ' αριθ. 1 στόχο

ότι πρέπει να προσδιοριστεί ποια ταμεία, σε ποιο βαθμό και με ποιους όρους πρέπει να συμβάλουν στην υλοποίηση καθενός από τους πρωταρχικούς στόχους, καθώς και να καθοριστούν οι όροι με τους οποίους είναι δυνατό να παρασχεθεί συνδρομή εκ μέρους της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων, ιδίως σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις των ταμείων

ότι, από τα τρία διαρθρωτικά ταμεία, το ΕΤΠΑ αποτελεί το σημαντικότερο μέσο υλοποίησης του στόχου της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση, και ότι διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στην ανασυγκρότηση των περιφερειών, των παραμεθόρων περιοχών ή τμημάτων περιοχών (περιλαμβανομένων των περιοχών αγοράς εργασίας και των αστικών Κοινοτήτων) που πλήττονται έντονα από την παρακμή της βιομηχανίας τους

ότι πρωταρχικό καθήκον του ΕΚΤ είναι η καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας και η επαγγελματική ένταξη των νέων: ότι συμβάλει στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής και αποτελεί μέσο αποφασιστικής σημασίας για την προώθηση μιας συνεκτικής πολιτικής απασχόλησης στα κράτη μέλη και την Κοινότητα

(1) ΕΕ αριθ. C 151 της 9. 6. 1988, σ. 4.

(2) ΕΕ αριθ. C 167 της 27. 6. 1988.

(3) ΕΕ αριθ. C 175 της 4. 7. 1988.

ότι το ΕΓΤΠΕ — ζήτημα Προσανατολισμού αποτελεί, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, το κυριότερο μέσο για τη χρηματοδότηση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων και της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών στην προσοική της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής·

ότι η δράση των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων πρέπει να στηρίζει την εφαρμογή μιας πολιτικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών·

ότι πρέπει να καθοριστούν τα καθήκοντα των διαρθρωτικών ταμείων, ώστε να διευκρινιστούν οι κύριες κατηγορίες των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται σε καθένα απ' αυτά στο πλαίσιο της υλοποίησης των πρωταρχικών στόχων· ότι οι δράσεις των διαρθρωτικών ταμείων πρέπει να ανταποκρίνονται στους στόχους των άλλων κοινοτικών πολιτικών, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ανταγωνισμού, της απασφάλωσης δημόσιων συμβάσεων και της προστασίας του περιβάλλοντος·

ότι η υλοποίηση του πρωταρχικού στόχου της εξασφάλισης της διαρθρωτικής προσαρμογής των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση, συνεπάγεται σημαντική συγκέντρωση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων της Κοινότητας υπέρ του σκοπού αυτού·

ότι προβλέπονται διατάξεις σχετικά με την ενδεικτική κατανομή των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων, στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ, μεταξύ των κρατών μελών, προκειμένου να διευκολυνθούν τα κράτη μέλη κατά τον προγραμματισμό των μέτρων που εμπίπτουν στο πεδίο του ΕΤΠΑ·

ότι πρέπει να προσδιοριστούν οι περιοχές και τα πρόσωπα στην Κοινότητα που είναι δυνατό να επωφεληθούν από τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στα πλαίσια των διαφόρων πρωταρχικών στόχων·

ότι πρέπει να καταρτιστεί ο κατάλογος των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση ανάπτυξης· ότι πρέπει να προαριζιστούν, για το σκοπό αυτό, οι περιοχές του διοικητικού επιπέδου NUTS II (1), το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) των οποίων, υπολογιζόμενο σε ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης ανά κάτοικο, είναι κατώτερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου, καθώς και άλλες περιοχές, το ΑΕΠ των οποίων πλησιάζει πολύ από το όριο αυτό και που για ειδικούς λόγους πρέπει να συμπεριληφθούν στον κατάλογο αυτό·

ότι πρέπει να καθοριστούν τα κριτήρια προσδιορισμού των βιομηχανικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή· ότι, επιπλέον, προκειμένου να εξασφαλιστεί αποτελεσματική συγκέντρωση των παρεμβάσεων, η κοινοτική δράση θα μπορούσε να καλύπτει πληθυσμό που θα φτάνει μέχρι και το 15% του πληθυσμού της Κοινότητας, εκτός των περιφερειών που παρουσιάζουν αναπτυξιακή καθυστέρηση·

ότι πρέπει να καθοριστούν τα κριτήρια επιλογής των αγροτικών περιοχών·

ότι η κοινοτική δράση πρέπει να συμπληρώνει τις ενέργειες των κρατών μελών· ότι, για τη συμπλήρωση και ενίσχυση των πρωτοβουλιών τους στο κατάλληλο περιφερειακό επίπεδο, πρέπει να καθιερωθεί στενή συνεργασία ανάμεσα στην Επι-

τροπή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και τις αρμόδιες εθνικές, περιφερειακές, τοπικές ή άλλες αρχές που ορίζονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, και ότι όλα τα προαναφερόμενα μέρη ενεργούν ως εταίροι, στα πλαίσια των ευθυνών και αρμοδιοτήτων τους, για την επίτευξη ενός κοινού στόχου·

ότι πρέπει να αποσαφηνιστούν οι βασικές μορφές των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Κοινότητας προς επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 130Α και 130Γ της συνθήκης, και ότι αυτές οι μορφές παρέμβασης πρέπει να ενισχύουν την αποτελεσματικότητα της δράσης της και, συγχρόνως, να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των διαφόρων καταστάσεων που είναι δυνατό να προκύψουν, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της αναλογικότητας·

ότι πρέπει να δοθεί πρωτεύουσα σημασία στις παρεμβάσεις με μορφή πολυετών λειτουργικών προγραμμάτων·

ότι, για τη διασφάλιση της κοινής δράσης ενός ή περισσότερων ταμείων, της ΕΤΕ και ενός ή περισσότερων από τα άλλο υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα, τα προγράμματα αυτά είναι δυνατό να εκπονούνται και να υλοποιούνται με βάση την ολοκληρωμένη προσέγγιση των επιμέρους ενεργειών που περιλαμβάνουν·

ότι πρέπει να δημιουργηθούν μηχανισμοί που να επιτρέπουν την κλιμάκωση των παρεμβάσεων της Κοινότητας ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των ενεργειών που πρέπει να υποστηριχθούν, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται και τη χρηματοοικονομική ικανότητα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τη σχετική ευημερία αυτού του κράτους·

ότι, κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, πρέπει να καθοριστούν οι διαδικασίες που θα διασφαλίζουν τη στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών που αυτά ορίζουν·

ότι πρέπει να καθοριστούν, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, αποτελεσματικές μέθοδοι παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου των διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Κοινότητας, που να είναι προσαρμοσμένες κυρίως στα ειδικά καθήκοντα κάθε διαρθρωτικού ταμείου, όπως καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό·

ότι πρέπει να καθοριστούν οι αρχές για τις αναγκαίες μεταβατικές διατάξεις, καθώς και για τη σωρευση και την αλληλεπικάλυψη των κοινοτικών δράσεων ή μέτρων·

ότι πρέπει να προβλεφθεί ρήτρα επανεξέτασης·

ότι πρέπει να θεσπιστούν, σε μεταγενέστερες εκτελεστικές διατάξεις, οι λεπτομερείς κανόνες που θα διέπουν κάθε διαρθρωτικό ταμείο, καθώς και οι διαδικασίες συντονισμού και από κοινού αξιοποίησης των διαφόρων διαρθρωτικών ταμείων και μέσων της Κοινότητας·

ότι η ΕΤΕ εκπληρώνει την αποστολή που της αναθέτουν τα άρθρα 129 και 130 της συνθήκης και παρέχει τη συμβολή της για την υλοποίηση των στόχων του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού της,

(1) Ονομασία για εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS). Βλέπε EUROSTAT «Συνοπτικές στατιστικές των περιφερειών» της 25. 8. 1986.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

1. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Άρθρο 1

Στόχοι

Η δράση της Κοινότητας μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων, αφοσιώνει στην επίτευξη των γενικών στόχων που αναφέρονται στα άρθρα 130Α και 130Γ της συνθήκης, συμβάλλοντας στην επίτευξη κέντε πρωταρχικών στόχων:

1. Προώθηση της ανάπτυξης και διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών (εφεξής «στόχος αριθ. 1»).
2. Μετατροπή των περιφερικών, παραμεθόριων περιοχών ή τμημάτων περιοχών (περιλαμβανομένων των περιοχών αγοράς εργασίας και των αστικών κοινοτήτων) που πλήττονται σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή (εφεξής «στόχος αριθ. 2»).
3. Καταπολέμηση της ανεργίας μακράς διάρκειας (εφεξής «στόχος αριθ. 3»).
4. Διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης των νέων (εφεξής «στόχος αριθ. 4»).
5. Με την προοπτική της αναμόρφωσης της κοινής γεωργικής πολιτικής,
 - α) επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων και,
 - β) προώθηση της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών (εφεξής «στόχοι αριθ. 5α και αριθ. 5β»).

Άρθρο 2

Μέσα

1. Τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΓΤΠΕ—τμήμα Προσανατολισμού, ΕΚΤ και ΕΤΠΑ), συμβάλλουν, καθένα σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που το διέπουν, στην υλοποίηση των στόχων αριθ. 1 έως αριθ. 5, με βάση την ακόλουθη κατανομή:

- στόχος αριθ. 1 : ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΠΕ—τμήμα Προσανατολισμού
- στόχος αριθ. 2 : ΕΤΠΑ, ΕΚΤ
- στόχος αριθ. 3 : ΕΚΤ,
- στόχος αριθ. 4 : ΕΚΤ,
- στόχος αριθ. 5α: ΕΓΤΠΕ—τμήμα Προσανατολισμού,
- στόχος αριθ. 5β: ΕΓΤΠΕ—τμήμα Προσανατολισμού, ΕΚΤ, ΕΤΠΑ.

2. Η ΕΤΕ, παράλληλα με την αποστολή που της ανατίθεται βάσει των άρθρων 129 και 130 της συνθήκης, συνεργάζεται για την υλοποίηση των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 1, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού της.

3. Τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά όργανα είναι δυνατό να συμβάλλουν, καθένα σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που το διέπουν, σε κάθε ενέργεια που υποστηρίζεται από ένα ή περισσότερα διαρθρωτικά ταμεία, βάσει των στόχων αριθ. 1 έως 5. Η Επιτροπή λαμβάνει, ενδεχομένως, μέτρα προκειμένου τα μέσα αυτά να μπορούν να συμβάλλουν καλύτερα στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 1.

Άρθρο 3

Αποστολή των Ταμείων

1. Σύμφωνα με το άρθρο 130Γ της συνθήκης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης:

- έχει ως κύρια αποστολή την υποστήριξη των στόχων αριθ. 1 και 2 στις οικείες περιφέρειες,
- συμμετέχει, επιπλέον, στις δράσεις του στόχου 5β.

Ειδικότερα, συμβάλλει στην ενίσχυση:

- α) παραγωγικών επενδύσεων·
- β) της δημιουργίας ή του εκσυγχρονισμού υποδομών που συμβάλλουν στην ανάπτυξη ή μετατροπή των οικείων περιφερειών·
- γ) δράσεων με στόχο την ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των οικείων περιφερειών.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης συμβάλλει, επίσης, στην υποστήριξη μελετών ή πρότυπων πειραματικών ενεργειών περιφερειακής ανάπτυξης σε κοινοτικό επίπεδο και, ειδικότερα, στις περιπτώσεις των παραμεθόριων περιοχών των κρατών μελών.

2. Στα πλαίσια του άρθρου 123 της συνθήκης και βάσει των αποφάσεων που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν δυνάμει του άρθρου 126 της συνθήκης, το ΕΚΤ:

- έχει ως πρωταρχική αποστολή τη στήριξη σε όλη την Κοινότητα των δράσεων επαγγελματικής εκπαίδευσης και των ενισχύσεων για την πρόσληψη προσωπικού και τη δημιουργία δραστηριοτήτων ελευθέρων επαγγελματιών, με σκοπό την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας (στόχος αριθ. 3) και την επαγγελματική ένταξη των νέων (στόχος αριθ. 4),
- επιπλέον στηρίζει τις δράσεις των στόχων αριθ. 1, 2 και 5β.

Οι κατηγορίες ατόμων τις οποίες αφορά η στήριξη του ΕΚΤ είναι οι εξής:

- α) άνεργοι μακράς διάρκειας (στόχος αριθ. 3)
- β) νέοι μετά την περίοδο της υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης πλήρους ωραρίου (στόχος αριθ. 4)
- γ) εκτός από τις κατηγορίες ατόμων που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), όταν το ΕΚΤ συμμετέχει στη χρηματοδότηση μέτρων αναγκαίων για την υλοποίηση των στόχων αριθ. 1, 2 και 5β, οι δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης ή ενισχύσεων για την πρόσληψη προσωπικού και τη δημιουργία δραστηριοτήτων ελευθέρων επαγγελματιών αφορούν, κυρίως, τους άνεργους ή τους απειλού-

μένους με ανεργία, προκειμένου να αποκτήσουν οι ενδιαφερόμενοι τα αναγκαία επαγγελματικά προσόντα είτε για να εξασφαλίσουν τη σταθερότητα της απασχόλησής τους είτε για να αποκτήσουν νέες δυνατότητες απασχόλησης. Εκτός από τους ανέργους ή τους απειλούμενους με ανεργία, στα μέτρα αυτά μπορούν να περιληφθούν και άλλες κατηγορίες ατόμων, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 4.

Η υποστήριξη αυτή λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες που εκφράζονται στις αγορές εργασίας και τις προτεραιότητες των πολιτικών απασχόλησης στην Κοινότητα.

3. Οι παρεμβάσεις του ΕΓΤΠΕ — τμήμα Προσανατολισμού αποβλέπουν, ιδίως, σύμφωνα με τις αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 39 της συνθήκης, στους ακόλουθους στόχους:

- a) στην ενίσχυση και στην αναδιοργάνωση των γεωργικών διαρθρώσεων, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας και της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων, των προϊόντων αλιείας και των προϊόντων δασοκομίας, με την προοπτική, ιδίως, της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής·
- β) στην εξασφάλιση της μετατροπής της γεωργικής παραγωγής και στην ανάπτυξη συμπληρωματικών δραστηριοτήτων για τους γεωργούς·
- γ) στην εξασφάλιση ενός δικαίου βιοτικού επιπέδου στους αγρότες·
- δ) στη συμβολή της κοινωνικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών, στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διατήρηση του αγροτικού χώρου (περιλαμβανομένης της διατήρησης των φυσικών πόρων της γεωργίας), καθώς και στην αντιστάθμιση των αρνητικών επιπτώσεων που έχουν στη γεωργία τυχόν φυσικά μειονεκτήματα.

4. Οι ειδικές διατάξεις όσον αφορά τη δράση κάθε διαρθρωτικού ταμείου, καθορίζονται από τις εκτελεστικές αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 130Ε της συνθήκης. Καθορίζουν, ιδίως, τους τρόπους παρέμβασης του Ταμείου με μία από τις μορφές που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2, τους όρους επιλεξιμότητας και τα ποσοστά συνδρομής. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, καθορίζουν επίσης τις διαδικασίες παρακολούθησης, αξιολόγησης, χρηματοοικονομικής διαχείρισης και ελέγχου των εντυχιών, καθώς και τις, ενδεχομένως, απαραίτητες μεταβατικές διατάξεις σε σχέση με τις ισχύουσες ρυθμίσεις.

5. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με βάση το άρθρο 130Ε της συνθήκης, θεσπίζει τις απαραίτητες διατάξεις για τον συντονισμό των παρεμβάσεων των διαφόρων ταμείων μεταξύ τους αφενός, και των παρεμβάσεων των ταμείων με τις παρεμβάσεις της ΕΤΕ και των λοιπών υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων, αφετέρου. Η Επιτροπή και η ΕΤΕ καθορίζουν, με κοινή συμφωνία, τις πρακτικές λεπτομέρειες συντονισμού των παρεμβάσεών τους.

Οι εκτελεστικές αποφάσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, καθορίζουν, επίσης, τις μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τις ολοκληρωμένες προσεγγίσεις που έχουν αποφασισθεί στο πλαίσιο των ισχυουσών ρυθμίσεων.

II. ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΡΩΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 4

Συμπληρωματικότητα, εταιρική σχέση, τεχνική βοήθεια

1. Η κοινοτική δράση θεωρείται ως συμπλήρωμα ή συμβολή στις αντίστοιχες δράσεις των κρατών μελών. Αυτό επιτυγχάνεται με τη στενή συνεργασία ανάμεσα στην Επιτροπή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και τις αρμόδιες αρχές που ορίζονται από αυτό το εθνικό, περιφερειακό, τοπικό ή άλλο επίπεδο· όλα τα μέρη αποτελούν εταίρους κατά την επιδίωξη ενός κοινού σκοπού. Η συνεργασία αυτή καλείται στο εξής «εταιρική σχέση». Η εταιρική σχέση καλύπτει την προετοιμασία, τη χρηματοδότηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των ενεργειών.

2. Με βάση τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού, καθώς και τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5, η Επιτροπή λαμβάνει τις πρωτοβουλίες και τα εκτελεστικά μέτρα που απαιτούνται για να εξασφαλιστεί ότι η κοινοτική δράση στηρίζει την υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 1 και ενισχύει τις εθνικές πρωτοβουλίες.

3. Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 4, να συμβάλει στην προετοιμασία, την εκτέλεση και την προσαρμογή των παρεμβάσεων με τη χρηματοδότηση προπαρασκευαστικών μελετών και ενεργειών τεχνικής βοήθειας επιτόπου, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και, ενδεχομένως, τις αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

4. Η κατανομή των αρμοδιοτήτων ανάμεσα στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού σταδίου των ενεργειών καθορίζεται για κάθε στόχο στα άρθρα 8 έως 11.

Άρθρο 5

Μορφές παρέμβασης

1. Η χρηματοδοτική παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων κοινοτικών χρηματοδοτικών οργάνων παρέχεται με διάφορες μορφές χρηματοδότησης, ανάλογα με τη φύση των ενεργειών.

2. Όσον αφορά τα διαρθρωτικά ταμεία, η χρηματοδοτική παρέμβασή τους παρέχεται με μία από τις ακόλουθες μορφές:

- a) συγχρηματοδότηση λειτουργικών προγραμμάτων·
- β) συγχρηματοδότηση εθνικού καθεστώτος ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών·
- γ) χορήγηση συνολικών επιχορηγήσεων, τις οποίες διαχειρίζεται, κατά κανόνα, ένας ενδιαμέσος φορέας που ορίζεται από το κράτος μέλος σε συμφωνία με την Επιτροπή, ο οποίος εξασφαλίζει την κατανομή σε επιμέρους επιχορηγήσεις προς τους τελικούς δικαιούχους·
- δ) συγχρηματοδότηση κατάλληλων σχεδίων, συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών·

ε) ενίσχυση σε τεχνική βοήθεια και προπαρασκευαστικές μελέτες για την εκπόνηση των δράσεων.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, με βάση πρόταση της Επιτροπής και σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να θεσπίσει άλλες μορφές παρέμβασης της αυτής φύσεως.

3. Η χρηματοδοτική παρέμβαση της ΕΤΕ και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που διέπουν το καθένα από αυτά, παρέχεται, ιδίως, με μία από τις ακόλουθες μορφές:

- δάνεια ή άλλες μορφές συγχρηματοδότησης συγκεκριμένων επενδύσεων,
- συνολικά δάνεια,
- συγχρηματοδότηση της τεχνικής βοήθειας ή των προπαρασκευαστικών μελετών για την εκπόνηση των δράσεων,
- εγγυήσεις.

4. Η κοινοτική συνδρομή συνδυάζεται με κατάλληλο τρόπο τις παρεμβάσεις με τη μορφή επιχορηγήσεων και δανείων που προαναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, προκειμένου να μεγιστοποιήσει τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα των χρησιμοποιούμενων πόρων του προϋπολογισμού με τη βοήθεια των υφιστάμενων μορφών χρηματοοικονομικής τεχνικής.

5. Λειτουργικό πρόγραμμα κατά την έννοια της παραγράφου 2 στοιχείο α) είναι ένα συνεκτικό σύνολο πολιτικών ενεργειών, για την υλοποίηση του οποίου είναι δυνατό να ζητηθεί η συνδρομή ενός ή περισσότερων ταμείων και ενός ή περισσότερων από τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και της ΕΤΕ.

Όταν για την εφαρμογή ενός λειτουργικού προγράμματος απαιτείται η παρέμβαση περισσότερων ταμείων ή/και περισσότερων άλλων χρηματοδοτικών μέσων, είναι δυνατό να εφαρμοστεί ολοκληρωμένη προσέγγιση, της οποίας οι λεπτομέρειες καθορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 5.

Τα λειτουργικά προγράμματα αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία των κρατών μελών ή της Επιτροπής, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Άρθρο 6

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

1. Η κοινοτική δράση αποτελεί αντικείμενο παρακολούθησης για να εξασφαλίζεται η πραγματική εκπλήρωση των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο των στόχων που καθορίζονται στα άρθρα 130Α και 130Γ της συνθήκης. Η παρακολούθηση αυτή επιτρέπει, αν χρειαστεί, τον αναπροσανατολισμό της δράσης με βάση τις ανάγκες που προκύπτουν κατά την εκτέλεσή της.

Η Επιτροπή υποβάλλει τακτικά στις επιτροπές του άρθρου 17 εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή των δράσεων.

2. Για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των διαρθρωτικών παρεμβάσεων, πραγματοποιείται εκ των προτέρων

και εκ των υστέρων αξιολόγηση της κοινοτικής δράσης, ώστε να εκτιμηθούν οι επιδράσεις της σε σχέση με τους στόχους του άρθρου 1 και να αναλυθούν οι επιπτώσεις της σε συγκεκριμένα διαρθρωτικά προβλήματα.

3. Οι μέθοδοι παρακολούθησης και αξιολόγησης της κοινοτικής δράσης καθορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5, και όσον αφορά την ΕΤΕ, από τις διατάξεις του καταστατικού της.

Άρθρο 7

Συμβατότητα και έλεγχος

1. Οι ενέργειες που αποτελούν αντικείμενο χρηματοδότησης από τα διαρθρωτικά ταμεία, από την ΕΤΕ ή από άλλο υφιστάμενο χρηματοδοτικό όργανο πρέπει να συμφωνούν με τις διατάξεις των συνθηκών και των πράξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτών, καθώς και με τις κοινοτικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένων όσων αφορούν τους κανόνες ανταγωνισμού, τη ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και την προστασία του περιβάλλοντος.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού, οι διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5 περιέχουν τους εναρμονισμένους κανόνες που αποκλούν στην ενίσχυση του ελέγχου των διαρθρωτικών παρεμβάσεων. Οι διατάξεις αυτές προσαρμόζονται στον ιδιαίτερο χαρακτήρα των σχετικών χρηματοδοτικών πράξεων. Οι διαδικασίες ελέγχου που αφορούν τις πράξεις της ΕΤΕ προβλέπονται στο καταστατικό της.

ΙΙΙ. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

Άρθρο 8

Στόχος αριθ. 1

1. Οι περιφέρειες τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 1 είναι οι περιφέρειες επιπέδου NUTS II, των οποίων το ΑΕΠ ανά κάτοικο είναι, με βάση τα στοιχεία των τριών τελευταίων ετών, κατώτερο του 75% του κοινοτικού μέσου όρου.

Ο στόχος αυτός αφορά, επίσης, τη Βόρεια Ιρλανδία, τα Υπερπόντια Γαλλικά Διαμερίσματα και άλλες περιφέρειες, των οποίων το ΑΕΠ ανά κάτοικο πλησιάζει εκείνο των προαναφερόμενων περιφερειών και οι οποίες, για ειδικούς λόγους, πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο του στόχου αριθ. 1.

2. Στο παράρτημα παρατίθεται πίνακας των περιφερειών που εμπlicitουν στο στόχο αριθ. 1.

3. Ο πίνακας των περιφερειών ισχύει για πέντε χρόνια από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού. Επανεξετάζεται δε από την Επιτροπή, σε εύθετο χρόνο και πριν από τη λήξη της πενταετίας, προκειμένου το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να καταρτίσει, με ειδική πλειοψηφία, νέο πίνακα για την περίοδο μετά τη λήξη των πέντε ετών.

4. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα προγράμματα τους περιφερειακής ανάπτυξης. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως:

- περιγραφή των βασικών αξόνων που έχουν επιλεγεί για την περιφερειακή ανάπτυξη, καθώς και των αντίστοιχων ενεργειών,
- ενδείξεις ως προς τον τρόπο χρησιμοποίησης των συνδρομών των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων για την υλοποίηση των σχεδίων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν συνολικό πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης για όλες τις περιφέρειες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της παραγράφου 2, με την προϋπόθεση ότι το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν επίσης τα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 2 και τις ενέργειες που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 για τις αντίστοιχες περιφέρειες, συμπεριλαμβανομένων και των στοιχείων που αφορούν τις ενέργειες βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 1, που συνιστούν, σύμφωνα με τους ισχύοντες κοινοτικούς κανόνες, δικαιώματα για τους δικαιούχους.

Προκειμένου να επιταχυνθεί η εξέταση των αιτήσεων και να επισπευδεται η υλοποίηση των παρεμβάσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν, συγχρόνως με τα προγράμματα, αιτήσεις λειτουργικών προγραμμάτων που καλύπτονται από αυτά.

5. Η Επιτροπή εξετάζει τα προτεινόμενα προγράμματα και ενέργειες καθώς και τα άλλα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 4, για να διαπιστωθεί αν συμβιβάζονται με τους στόχους του παρόντος κανονισμού και τις διατάξεις και πολιτικές που αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7. Καθορίζει, με βάση όλα τα προγράμματα και τις ενέργειες που προβλέπεται στην παράγραφο 4, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης των κοινοτικών διαρθρωτικών παρεμβάσεων, σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 17.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης περιλαμβάνει ιδίως:

- τους επιλεγόμενους άξονες προτεραιότητας της κοινοτικής παρέμβασης,
- τις μορφές παρέμβασης,
- το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο καθορίζεται το ύψος των παρεμβάσεων και τις πηγές τους,
- τη διάρκεια των παρεμβάσεων αυτών.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης εξασφαλίζει το συντονισμό της κοινοτικής διαρθρωτικής βοήθειας για την επίτευξη των διαφόρων στόχων του άρθρου 1, που μπορούν να επιδιωχθούν σε μια ορισμένη περιφέρεια.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης είναι δυνατόν, ενδεχομένως, να αναθεωρείται και να προσαρμόζεται με πρωτοβουλία του κράτους μέλους ή της Επιτροπής σε συμφωνία με το κράτος μέλος, ανάλογα με κατάλληλα νέα στοιχεία και τα στοιχεία που σημειώνονται κατά την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών.

Κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αιτήσεως του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, η Επιτροπή εγκρίνει τα ειδικά κοινοτικά πλαίσια στήριξης για ένα ή περισσότερα από τα προγράμματα που αναφέρονται στην παράγραφο 4.

6. Οι παρεμβάσεις βάσει του στόχου αριθ. 1 πραγματοποιούνται, κατά κύριο λόγο, με τη μορφή λειτουργικών προγραμμάτων.

7. Οι διατάξεις εφαρμογής του παρόντος άρθρου διευκρινίζονται στις διατάξεις που προβλέπει το άρθρο 3 παράγραφος 4 και 5.

Άρθρο 9

Στόχος αριθ. 2

1. Οι βιομηχανικές περιοχές σε παρακμή τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 2 καλύπτουν περιφέρειες, παραμεθόριες περιοχές ή τμήματα περιοχών (περιλαμβανομένων των περιοχών αγοράς εργασίας και των αστικών κοινοτήτων).

2. Οι περιοχές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρέπει να αντιστοιχούν ή να ανήκουν σε εδαφική μονάδα του επιπέδου NUTS III, ανταποκρινόμενη στο σύνολο των κατωτέρω κριτηρίων:

- α) μέσο ποσοστό ανεργίας μεγαλύτερο από τον κοινοτικό μέσο όρο των τελευταίων τριών ετών·
- β) ποσοστό απασχόλησης στη βιομηχανία σε σχέση με το ποσοστό συνολικής απασχόλησης ίσο ή ανώτερο από τον κοινοτικό μέσο όρο για κάθε έτος αναφοράς από το 1975·
- γ) διαπιστωμένη μείωση της απασχόλησης στη βιομηχανία σε σχέση με το έτος αναφοράς που χρησιμοποιείται στο στοιχείο β).

Με την επιφύλαξη των διατάξεων της κατωτέρω παραγράφου 4, η κοινοτική παρέμβαση μπορεί, επίσης, να εκτείνεται:

- σε όμορφες περιοχές που ανταποκρίνονται στα προαναφερόμενα κριτήρια α, β και γ,
- σε αστικές κοινότητες με ποσοστό ανεργίας άνω του 50% του κοινοτικού μέσου όρου, στις οποίες η βιομηχανική απασχόληση έχει μειωθεί σημαντικά,
- σε άλλες περιοχές στις οποίες τα τρία τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί, σημειώνονται ήδη ή επαπειλούνται σημαντικές απώλειες θέσεων απασχόλησης σε βιομηχανικούς τομείς καθοριστικούς για την οικονομική τους ανάπτυξη, με συνέπεια τη σοβαρή επιδείνωση της ανεργίας στις περιοχές αυτές.

3. Αμέσως μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή εγκρίνει έναν πρώτο κατάλογο των περιοχών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στο άρθρο 17 και με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 ανωτέρω.

4. Κατά την κατάρτιση του καταλόγου και τον καθορισμό του κοινοτικού πλαισίου στήριξης που αναφέρεται στην παράγραφο 9 κατωτέρω, η Επιτροπή μεριμνά ώστε να εξασφαλίσει την πραγματική συγκέντρωση των παρεμβάσεων στις περιοχές που πληττονται σοβαρότερα και στο καταλληλότερο γεωγραφικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη την ειδική κατάσταση των εν λόγω περιοχών. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα στοιχεία που ενδέχεται να τη βοηθήσουν στο έργο της αυτό.

5. Το Βερολίνο είναι επιλέξιμο για ενίσχυση βάσει του στόχου αυτού.

6. Ο κατάλογος των επιλέξιμων περιοχών επανεξετάζεται περιοδικά από την Επιτροπή. Οι συνδρομές, ωστόσο, που παρέχει η Κοινότητα δυνάμει του στόχου αριθ. 2 στις διάφορες περιοχές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο, σχεδιάζονται και υλοποιούνται σε τριετή βάση.

7. Τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα κριτήρια που καθορίζονται στην παράγραφο 2 μπορούν να τροποποιηθούν από το Συμβούλιο, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

8. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή προγράμματα περιφερειακής και κοινωνικής μετατροπής. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως:

- την περιγραφή των βασικών αξόνων που έχουν επιλεγεί για την ανασυγκρότηση των εν λόγω περιοχών καθώς και των αντίστοιχων ενεργειών,
- στοιχεία για την προβλεπόμενη χρησιμοποίηση των ενσχύσεων των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Προκειμένου να επιταχύνεται η εξέταση των αιτήσεων και να επισπεύδεται η υλοποίηση των παρεμβάσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν, συγχρόνως με τα σχέδια, αιτήσεις λειτουργικών προγραμμάτων που καλύπτονται από αυτά.

9. Η Επιτροπή εξετάζει τα προτεινόμενα προγράμματα ανασυγκρότησης για να διαπιστώσει αν συμβιβάζονται με τους στόχους του παρόντος κανονισμού και με τις διατάξεις και τις πολιτικές που αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7. Καθορίζει, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης της μείωτρωσης για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο άρθρο 17.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης περιλαμβάνει ιδίως:

- τους άξονες προτεραιότητας που προβλέπονται για την κοινοτική παρέμβαση,
- τις μορφές παρέμβασης,
- το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο καθορίζεται το ύψος των παρεμβάσεων και η πηγή τους,
- τη διάρκεια των παρεμβάσεων αυτών.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης είναι δυνατό, ενδεχομένως, να αναθεωρείται και να προσαρμόζεται με πρωτοβουλία του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή της Επιτροπής και με τη σύμφωνη γνώμη του κράτους μέλους, ανάλογα με νέα κατάλληλα στοιχεία και τα αποτελέσματα που σημειώνονται κατά την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών.

10. Οι παρεμβάσεις για την επίτευξη του στόχου αριθ. 2 πραγματοποιούνται, κατά κύριο λόγο, με τη μορφή εταιρικών προγραμμάτων.

11. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου καθορίζονται στις διατάξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

Άρθρο 10

Στόχοι αριθ. 3 και 4

1. Η Επιτροπή καθορίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 και με βάση τον παρόντα κανονισμό και τις διατάξεις εφαρμογής του, τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές για πολυετή περίοδο, οι οποίες περιλαμβάνουν και συγκεκριμενοποιούν τις κοινοτικές επιλογές και τα κριτήρια σχετικά με την καταπολέμηση της ανεργίας μακράς διάρκειας (στόχος αριθ. 3) και την επαγγελματική ένταξη των νέων (στόχος αριθ. 4).

2. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή προγράμματα που περιλαμβάνουν μέτρα για την καταπολέμηση της ανεργίας μακράς διάρκειας (στόχος αριθ. 3) και για την επαγγελματική ένταξη των νέων (στόχος αριθ. 4) και για των οποίων ζητούν την κοινοτική υποστήριξη. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως:

- στοιχεία για την πολιτική απασχόλησης και αγοράς εργασίας που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο,
- μνεία των ενεργειών προτεραιότητας για τις οποίες ζητούν κοινοτική ενίσχυση και οι οποίες προβλέπεται να πραγματοποιηθούν κατ' αρχήν σε συγκεκριμένη πολυετή περίοδο υπέρ του πληθυσμού που αφορούν οι στόχοι αριθ. 3 και 4· οι ενέργειες αυτές είναι σύμφωνες με τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζει η Επιτροπή,
- στοιχεία για την προβλεπόμενη χρησιμοποίηση των ενσχύσεων του ΕΚΤ, σε συνδυασμό, ενδεχομένως, με τις παρεμβάσεις της ΕΤΕ ή άλλων ημερησίως λειτουργούντων χρηματοδοτικών μέσων για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Προκειμένου να επιταχύνεται η εξέταση των αιτήσεων και να επισπεύδεται η υλοποίηση των παρεμβάσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν, συγχρόνως με τα προγράμματα τους, αιτήσεις λειτουργικών προγραμμάτων που καλύπτονται από αυτά.

3. Η Επιτροπή εξετάζει τα προτεινόμενα προγράμματα για να διαπιστώσει αν συμβιβάζονται με τους στόχους του παρόντος κανονισμού, τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που έχει καθορίσει, καθώς και τις διατάξεις και τις πολιτικές που αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7. Καταρτίζει, για

κάθε κράτος μέλος και για τα επιμέρους προγράμματα που της υποβάλλονται, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης για την υλοποίηση των στόχων αριθ. 3 και αριθ. 4, σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 17.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης περιλαμβάνει ιδίως:

- τους βασικούς άξονες που επιλέγονται για την κοινοτική παρέμβαση υπέρ του πληθυσμού τον οποίο αφορούν οι στόχοι αριθ. 3 και 4,
- τις μορφές παρέμβασης,
- το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο καθορίζεται το ποσό των παρεμβάσεων και η πηγή τους,
- τη διάρκεια των παρεμβάσεων αυτών.

Το κοινοτικό πλαίσιο υποστήριξης μπορεί, ενδεχομένως, να αναθεωρείται και να προσαρμόζεται με πρωτοβουλία του κράτους μέλους ή της Επιτροπής, με τη σύμφωνη γνώμη του κράτους μέλους, ανάλογα με νέα κατάλληλα στοιχεία και τα αποτελέσματα που σημειώνονται κατά την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών.

4. Οι παρεμβάσεις για την επίτευξη των στόχων αριθ. 3 και 4 πραγματοποιούνται, κατά κύριο λόγο, με τη μορφή λειτουργικών προγραμμάτων.

5. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου καθορίζονται στις διατάξεις που μνημονεύονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

Άρθρο 11

Στόχος αριθ. 5

1. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής των ενεργειών που αφορούν την επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων (στόχος αριθ. 5 α) καθορίζονται στις διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5.

2. Οι περιοχές του στόχου αριθ. 5β επιλέγονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 17, λαμβανομένης υπόψη, ιδίως, του βαθμού κατά τον οποίο είναι αγροτικές, ανάλογα με τον αριθμό των ατόμων που απασχολούνται στη γεωργία, του επιπέδου της οικονομικής και γεωργικής ανάπτυξής τους, του περιφερειακού χαρακτήρα τους, καθώς και του κατά πόσον επηρεάζονται από την εξέλιξη του γεωργικού τομέα, ιδίως με την προοπτική της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Τα κριτήρια αυτά θα διευκρινιστούν στο πλαίσιο των διατάξεων που θα καθοριστούν δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5.

Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή προγράμματα για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν ιδίως:

— περιγραφή των βασικών αξόνων για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών καθώς και των αντίστοιχων ενεργειών,

— στοιχεία για την προβλεπόμενη χρησιμοποίηση των ενισχύσεων των ταμείων, της ΕΤΕ και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων για την υλοποίηση των προγραμμάτων,

— ενδεχομένως, τη σχέση τους με τις συνέπειες της μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Προκειμένου να επιταχύνεται η εξέταση των αιτήσεων και να επισπεύδεται η υλοποίηση των παρεμβάσεων, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν, ταυτόχρονα με τα προγράμματά τους, αιτήσεις λειτουργικών προγραμμάτων που καλύπτονται από αυτά.

Η Επιτροπή εξετάζει τα προτεινόμενα προγράμματα για να διαπιστώσει αν συμβιβάζονται με τους στόχους του παρόντος κανονισμού. Καθορίζει, στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 17.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης περιλαμβάνει ιδίως:

- τους αναπτυξιακούς άξονες προτεραιότητας που επιλέγονται για την κοινοτική παρέμβαση,
- τις μορφές παρέμβασης,
- το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο καθορίζεται το ποσό των παρεμβάσεων και η πηγή τους,
- τη διάρκεια των παρεμβάσεων.

Το κοινοτικό πλαίσιο στήριξης είναι, ενδεχομένως, δυνατό να αναθεωρείται και να προσαρμόζεται με πρωτοβουλία του κράτους μέλους ή της Επιτροπής σε συμφωνία με το κράτος μέλος, ανάλογα με νέα κατάλληλα στοιχεία και τα αποτελέσματα που σημειώνονται κατά την υλοποίηση των σχετικών ενεργειών.

Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου καθορίζονται στις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

4. Η συγχρηματοδότηση των κρατικών ενισχύσεων και των λειτουργικών προγραμμάτων αποτελούν τις πλέον συνήθεις μορφές παρέμβασης.

5. Οι επιλέξιμες ενέργειες για χορήγηση από τα διάφορα ταμεία που συμβάλλουν στην υλοποίηση του στόχου αριθ. 5, καθορίζονται στις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5. Όσον αφορά το ΕΓΤΠΕ — τμήμα Προσανατολισμού, οι διατάξεις αυτές κάνουν διάκριση ανάμεσα στα μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων (στόχος 5α) αφενός, και στο πλαίσιο της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών (στόχος 5β) αφετέρου.

IV. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 12

Πόροι των Ταμείων και συγκέντρωση

12. Στο πλαίσιο των πολυετών δημοσιονομικών προβλέψεων η Επιτροπή καταρτίζει, κάθε χρόνο, πενταετή πρόβλεψη των αναγκαίων πιστώσεων για το σύνολο των τριών διαρθρωτικών ταμείων. Η πρόβλεψη αυτή συνοδεύεται από ενδεικτική κατανομή των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων ανά στόχο. Κατά την κατάρτιση των προσχεδίων προϋπολογισμού, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη, για την επιχορήγηση των διαρθρωτικών ταμείων, την ενδεικτική κατανομή ανά στόχο.

2. Οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων για τα διαρθρωτικά ταμεία θα διπλασιαστούν σε πραγματικές τιμές το 1993 σε σύγκριση με το 1987. Επιπλέον των όσων προβλέπονται για το οικονομικό έτος 1988 (7,7 δισεκατομμύρια ECU), οι ετήσιες αυξήσεις των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων για το σκοπό αυτό, θα ανέρχονται σε 1,3 δισεκατομμύρια ECU κάθε χρόνο από το 1989 ως το 1992, ώστε να φθάσουν το πύσω των 12,9 δισεκατομμυρίων ECU το 1992 (σε τιμές 1988). Η προσπάθεια θα συνεχιστεί το 1993, ώστε να επιτευχθεί ο διπλασιασμός.

Στα ποσά αυτά προστίθενται τα αναγκαία ποσά για τις προδηματικές ενισχύσεις των γεωργών και το «set-aside», με ανώτατο όριο τα 300 και 150 εκατομμύρια ECU αντίστοιχα κατά το 1992 (σε τιμές 1988).

3. Σημαντική προσπάθεια θα καταβληθεί για τη συγκέντρωση των πόρων του προϋπολογισμού υπέρ των περιφερειών που παρουσιάζουν καθυστέρηση ανάπτυξης και του εμπιπτουν στο στόχο αριθ. 1.

Οι ενισχύσεις των διαρθρωτικών ταμείων (πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων) υπέρ των περιφερειών αυτών θα διπλασιαστούν σε πραγματικές τιμές μέχρι το 1992. Για το σκοπό αυτό συνυπολογίζονται όλες οι δράσεις που αναλαμβάνονται υπέρ των περιοχών του στόχου αριθ. 1, δυνάμει των στόχων αριθ. 1 έως 5.

4. Η Επιτροπή θα μεριμνήσει ώστε να καταβληθεί ιδιαίτερη προσπάθεια, στο πλαίσιο των συμπληρωματικών πιστώσεων που χορηγούνται στις περιφέρειες τις οποίες αφορά ο στόχος αριθ. 1, υπέρ των λιγότερο εύπορων περιφερειών.

5. Το ΕΤΠΑ θα μπορεί να διαθέσει για την επίτευξη του στόχου αριθ. 1 κατά προσέγγιση το 80% των πιστώσεων του.

6. Προκειμένου να διευκολυνθεί ο προγραμματισμός των παρεμβάσεων στις εν λόγω περιοχές, η Επιτροπή καθορίζει για πενταετή περίοδο και ενδεικτικά την κατανομή ανά κράτος μέλος του 85% των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων του ΕΤΠΑ.

7. Η κατανομή αυτή βασίζεται στα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια που καθορίζουν την επιλεξιμότητα των περιφερειών

και ζωνών προκειμένου να τύχουν παρέμβασης του ΕΤΠΑ, σύμφωνα με τους στόχους αριθ. 1, 2 και 5B, παρέχεται δη. η εγγύηση ότι ο στόχος του διπλασιασμού των πιστώσεων που προορίζονται για τις περιοχές που εμπιπτουν στο στόχο αριθ. 1 θα λάβει τη μορφή μιας ουσιαστικής αύξησης της παρέμβασης στις περιοχές αυτές, ιδίως στις λιγότερο ευημερούσες.

Άρθρο 13

Κλιμάκωση των ποσοστών παρέμβασης

1. Τα ποσοστά της κοινοτικής συνδρομής στη χρηματοδότηση των ενεργειών κλιμακώνονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- τη σοβαρότητα των συγκεκριμένων προβλημάτων, ιδίως των περιφερειακών ή κοινωνικών που αφορούν οι ενέργειες,
- τη χρηματοδοτική ικανότητα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, λαμβανομένης υπόψη, ιδίως, της σχετικής ευημερίας του κράτους αυτού,
- το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι ενέργειες από κοινοτική άποψη,
- το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι ενέργειες από περιφερειακή άποψη,
- τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τύπου ενεργειών.

2. Η κλιμάκωση αυτή λαμβάνει υπόψη το συνδυασμό επιχορηγήσεων και δανείων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4.

3. Τα ποσοστά της κοινοτικής συνδρομής, που χορηγείται από τα ταμεία δυνάμει των διαφόρων στόχων του άρθρου 1, υπόκεινται στα ακόλουθα όρια:

- 75% κατ' ανώτατο όριο του συνολικού κόστους και, κατ' κανόνα, 50% τουλάχιστον των δημοσίων δαπανών για τα μέτρα που εφαρμόζονται στις περιφέρειες που μπορούν να λάβουν ενίσχυση δυνάμει του στόχου αριθ. 1,
- 50% κατ' ανώτατο όριο του συνολικού κόστους και, κατ' κανόνα, 25% τουλάχιστον των δημοσίων δαπανών για τα μέτρα που εφαρμόζονται στις άλλες περιφέρειες.

Τα ελάχιστα ποσοστά παρέμβασης που καθορίζονται στο πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζονται στις επενδύσεις που δημιουργούν έσοδα.

4. Οι προπαρασκευαστικές μελέτες και οι δράσεις τεχνικής βοήθειας που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα μέχρι ποσοστού 100% της συνολικής δαπάνης.

5. Οι λεπτομέρειες για την υλοποίηση των διατάξεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν την δημόσια συμμετοχή στις συγκεκριμένες

κρημένες δράσεις, καθώς και τα ποσοστά που εφαρμόζονται στις επιλύσεις που δημιουργούν έσοδα, διευκρινίζονται στις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

V. ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 14

Σώρευση και επικάλυψη

1. Σε κάθε μεμονωμένο μέτρο ή ενέργεια είναι δυνατό να χορηγείται, για μια δεδομένη χρονική περίοδο, συνδρομή εκ μέρους ενός μόνο διαρθρωτικού ταμείου κάθε φορά.

2. Σε κάθε μεμονωμένο μέτρο ή ενέργεια είναι δυνατό να χορηγείται συνδρομή εκ μέρους ενός διαρθρωτικού ταμείου ή ενός άλλου χρηματοδοτικού μέσου μόνο για έναν από τους στόχους του άρθρου 1 κάθε φορά.

3. Οι λεπτομέρειες σχετικά με τη σώρευση και επικάλυψη των ενισχύσεων καθορίζονται στις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

Άρθρο 15

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο κανονισμός αυτός δεν επηρεάζει τη συνέχιση των πολυετών ενεργειών που έχει εγκρίνει το Συμβούλιο ή η Επιτροπή με βάση τις ρυθμίσεις για τα διαρθρωτικά ταμεία που ισχύουν πριν από την έκδοση του κανονισμού αυτού.

2. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση συνδρομής από τα ταμεία για πολυετείς ενέργειες οι οποίες υποβάλλονται πριν από την έκδοση του παρόντος κανονισμού, εξετάζονται και εγκρίνονται από την Επιτροπή με βάση τις ρυθμίσεις για τα διαρθρωτικά ταμεία που ισχύουν πριν από την έκδοση του παρόντος κανονισμού.

3. Οι νέες αιτήσεις για τη χορήγηση συνδρομής από τα διαρθρωτικά ταμεία για πολυετείς ενέργειες οι οποίες υποβάλλονται μετά την έκδοση του παρόντος κανονισμού και πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5, εξετάζονται υπό το φως των διατάξεων του κανονισμού αυτού. Η ενδεχόμενη έγκριση για την παροχή κοινοτικής συνδρομής πραγματοποιείται σύμφωνα με τις μορφές και τις διαδικασίες που προβλέπουν οι ρυθμίσεις που ισχύουν τη στιγμή της έγκρισης της αίτησης.

4. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση συνδρομής από τα διαρθρωτικά ταμεία για μη πολυετείς ενέργειες οι οποίες υποβάλλονται πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5, θα εξετάζονται και θα εγκρίνονται με βάση τις ρυθμίσεις για τα ταμεία που ισχύουν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

5. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού που αφορούν την κατάρτιση από τα κράτη μέλη σχεδίων και λειτουργικών

προγραμμάτων τίθενται σε εφαρμογή σταδιακά, όπως ορίζουν οι μεταβατικές διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5, σύμφωνα με κανόνες εφαρμοζόμενους σε όλα τα κράτη μέλη κατά τρόπο μη εισάγοντα διακρίσεις. Η Επιτροπή υποστηρίζει αυτή την εφαρμογή, ιδίως με τις ενέργειες τεχνικής βοήθειας που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3.

6. Οι διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5 διευκρινίζουν, κατά περίπτωση, τις ειδικές μεταβατικές διατάξεις σχετικά με την εφαρμογή αυτού του άρθρου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που εξασφαλίζουν ότι η βοήθεια προς τα κράτη μέλη δεν θα διακόπτεται μέχρις ότου καταρτιστούν τα σχέδια λειτουργικά και προγράμματα σύμφωνα με το νέο σύστημα, και ότι τα αυξημένα ποσοστά της συνδρομής μπορούν να εφαρμοστούν από 1ης Ιανουαρίου 1989 σε όλες τις παρεμβάσεις.

Άρθρο 16

Έκθεσις

Στο πλαίσιο των άρθρων 130Α και 130Β της συνθήκης, πριν από την 1η Νοεμβρίου κάθε έτους, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους.

Στην έκθεση αυτή η Επιτροπή αναφέρει, κυρίως, την πρόοδο που σημειώθηκε για την υλοποίηση των στόχων του άρθρου 1 και τη συγκέντρωση των παρεμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 12.

Άρθρο 17

Επιτροπές

1. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή επικουρείται από τρεις επιτροπές οι οποίες επιλαμβάνονται αντίστοιχα των στόχων:

- αριθ. 1 και 2
 - συμβουλευτική επιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών,
- αριθ. 3 και 4
 - επιτροπή βάσει του άρθρου 124 της συνθήκης ΕΟΚ.
- αριθ. 5α και 5β
 - διαχειριστική επιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των κρατών μελών.

2. Οι διατάξεις που καθορίζουν τις λεπτομέρειες σχετικά με τη λειτουργία των επιτροπών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και τα μέτρα που αφορούν την αποστολή των επιτροπών στο πλαίσιο της διαχείρισης των ταμείων, καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφοι 4 και 5.

VI. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

Εφαρμογή

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 19

Ρήτρα επανεξέτασης

Κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, το Συμβούλιο επανεξετάζει τον παρόντα κανονισμό εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος του. Το Συμβούλιο αποφαινεται επί αυτής της

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Λουξεμβούργο, 24 Ιουνίου 1988.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. BANGEMANN

πρότασης σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 130Α της συνθήκης.

Άρθρο 20

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1989.

Με την επιφύλαξη των μεταβατικών διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 15 παράγραφοι 2 και 3, ο κανονισμός εφαρμόζεται από την ίδια ημερομηνία.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία ύστερα από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να μεταλλάξει την ημερομηνία αυτή προκειμένου να ληφθεί υπόψη η έναρξη ισχύος των διατάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 4 και 5.

97

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 14 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1981

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
8

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

- Ν. 1116. Για την παροχή κινήτρων ενισχύσεως της περιφερειακής και οικονομικής ανάπτυξεως της ... 1
- Ν. 1117. Πράξη κατώτατος της της Κόνιαρου ... 26ην Οκτωβρίου 1978 υπογραφή της μεταξὺ της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβερνήσεως της Δημοκρατίας της Γουινέας συμφωνίας οικονομικής, επιστημονικής, μαρφατικής και τεχνικής συνεργασίας. ... 2

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1116

Για την παροχή κινήτρων ενισχύσεως της περιφερειακής και οικονομικής ανάπτυξεως της Χώρας και τη ρύθμιση των σχετικών θεμάτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ψηφισμένοι: ομοφώνως μετά της Βουλής, άπερασίταται:
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Όργανα — Γενικές Διατάξεις.

Άρθρο 1.

Σκοπός του Νόμου, Κίνητρα.

Για το σκοπό της προώθησης των παραγωγικών επενδύσεων για την περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη, τίθενται ε το νόμο αυτό τα εξής κίνητρα:

α. Επιδότηση, δηλαδή καταβολή από το Δημόσιο μη επιστρεφόμενου χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της δαπάνης παραγωγικής επένδυσεως.

β. Επιδότηση επίτοκων, δηλαδή κάλυψη από το Δημόσιο μέρους επιβαρύνσεως από τόκους δανείων ή πιστώσεων που υποχρεούνται με τελεσίδικα έγγραφα ή χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή άμεσολογιακών δανείων, τα οποία εκδίδονται σε γραμμάτια έγγραφη.

γ. Απορρόφηση έκποστη, δηλαδή κίνητρα από τα καθόλου κέρδη της επιχειρήσεως ποσού ίσου με ποσοστό της δαπάνης της επένδυσεως και διατήρησή του σε ειδικό λογαριασμό αποθεματικού.

δ. Πρόσθετη απόδοση, δηλαδή ή πέρα από την τακτική απόδοση.

Άρθρο 2.

Υπαχόμενες επιχειρήσεις.

1. Μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις αυτού του νόμου επιχειρήσεις που διακρίνονται παρακάτω, έστιν παραγωγικών παραγωγικής επένδυσεως με σκοπό την ίδρυση, επέ-

κταση, λειτουργισμό ή τη μεταγκατόσταση μονάδων, ή για τους ειδικούς σκοπούς του άρθρου 7 αυτού του νόμου, τμήματα με τους δρους, τις προϋποθέσεις, τους περιορισμούς και τις διατάξεις που προβλέπεται:

α. Οι μεταποιητικές επιχειρήσεις (βιομηχανικές και βιοτεχνικές), οι επιχειρήσεις παραγωγής ψύχους, οι επιχειρήσεις διαλογής και συσκευασίας άπωροληπτικών προϊόντων ως και οι επιχειρήσεις θερμοκηπίων ύψηλής τεχνολογίας.

β. Οι μεταλλευτικές επιχειρήσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου, και οι βιοτεχνικές επιχειρήσεις έγκαταλλεύσεως λιγνιτωρυχείων, ως και οι λατομικές επιχειρήσεις έγκαταλλεύσεως μαρμάρων και σχιστολιθικών πλάκων και βιομηχανικών ορυκτών.

γ. Οι επιχειρήσεις έφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλουργικής έρευνας, ως και οι επιχειρήσεις που έχουν άντικείμενο δραστηριότητας τη μελέτη έγκαταλλεύσεως νέων πηγών ενέργειας και την εφαρμογή συστημάτων έξοικονομήσεως ενέργειας.

δ. Οι επιχειρήσεις που παράγουν και διαθέτουν σε τρίτους ενέργεια σε μορφή θερμού νερού, άτμου ή άερίου, έρδου ή ενέργειας αυτή παράγεται από πηγές ενέργειας εκτός από υδροηλεκτρικές.

ε. Οι ένοδοχειακές επιχειρήσεις κάθε λειτουργικής μορφής.

στ. Οι επιχειρήσεις ύφρων καυσίμων και ύγραςτων έρδου πραγματοποιούν επενδύσεις για τη δημιουργία καταστάσεων άποθηκεύσεως ύφρων καυσίμων και ύγραςτων σε άποθηκισμένες νησιωτικές περιοχές και έχουν την έδρα τους στα νησιά από άκρη το νησί. Με πρόξη του Υπουργικού Συμβουλίου δά καθορισθούν οι άποθηκισμένες νησιωτικές περιοχές.

2. Οι διατάξεις αυτού του νόμου δύν έφαρμόζονται στην Οργανισμό Τόποικονομικών Έαλλίδας (ΟΤΕ) και στη Διεύθυνση Επιχειρήσεων Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ). Η έξαιρέση δύν άρξεί της ύφρατικής τους έταρείας έρδου περιλαμβάνονται σε μία από τις κληρονομίες επιχειρήσεων, οι οποίες άποφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 3.

Ένοια παραγωγικής επένδυσεως.

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου, ως παραγωγική επένδυση θεωρείται ή ανέγερση ή ή άνορά κτισμάτων κτιριακών, άποθηκιστικών ή ύφρατικών χώρων ή ή δημιουργία άλλων έγκαταστάσεων, ως και ή άνορά κτισμάτων μηχανημάτων και όργάνων για την παραγωγή και την έρευνα και μεταφορικών μέσων ή άλλων κτισμάτων πάγιων περιουσιακών στοιχείων, τα οποία έξοφρησθούν της ανέγερσης της επιχειρήσεως.

2. Δύν θεωρείται παραγωγική επένδυση ή ανέγερση, σε έγκαταστάσεις ή κτίρια, έγκαταλλεύσεως νέων πηγών και έξοδών ύδρευσης, έπίπλων και σκευών γραφείου ως και είκτιδίων.

Άρθρο 24.

Αντικαθίσταται και τροποποιείται διατάξεις των Ν. 849/1978 και Ν. 289/1976.

Η περίπτωση γ της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του 849/1978 αντικαθίσταται ως εξής:

γ. Επιχειρήσεις πραγματοποιούσες επενδύσεις εις τας περιοχάς της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου μέχρι 6 (6) ποσοστιαίων μονάδων. Εξαιτίας ή ενίσχυση παρέχεται υπό τας προϋποθέσεις και κατά την διατίθειν του Ν. 289/1976.

Η περίπτωση β της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του 849/1978 αντικαθίσταται ως εξής:

β. Η ενίσχυσις εις τας περιοχάς της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του παρόντος ως και του άρθρου 1 του Ν. 289/1976 δύναται να κλιμακωθεί κατά δύο (2) εκατοστιαίαις μονάδαίς ή δυνάμει επένδυσιν πραγματοποιούσας εντός βιομηχανικής περιοχής της Έλληνικής Τραπεζικής Βιομηχανικής Αντικειμένου (ΕΤΒΑ), υπό τας προϋποθέσεις και κατά την διατίθειν του Ν. 289/1976 και κατά δύο (2) εκατοστιαίαις μονάδαίς ή δυνάμει επένδυσιν πραγματοποιούσας εις τας υπό της περιοχής Ε. Οι ενίσχυσεις αποσκοπούν αποκλειστικώς εις την ανάπτυξιν των βιομηχανικών περιοχών και υφίστανται περιορισμούς όπως ορίζονται εις τον Ν. 289/1976.

Η παράγραφος 6 του άρθρου 11 του Ν. 849/1978 αντικαθίσταται ως εξής:

6. Αι διατάξεις των άρθρων 12 και 13 του Ν.Δ. 1312/1978 εφαρμόζονται αναλόγως και επί της ενίσχυσεως της περιπτώσεως γ του παρόντος άρθρου πλην των περιπτώσεων γ της παραγράφου 2 και β της παραγράφου 3 αυτού.

Η παράγραφος 1 του άρθρου 21 του Ν. 849/1978 αντικαθίσταται ως εξής:

Απόνομοι ναυπηγικάι εταιρείαι ή εταιρείαι περιορισμένης ευθύνης ή ναυπηγικάι εταιρείαι προεπιλεγόμεναι υπό του Ν. 359/1979 ερείσται μετοχική διάταξις. Ορίζονται ή ορίζονται στην περιοχή Ε των οποίων τή μετοχική ή κενόν κεφάλαιον διατίθεται τουλάχιστον κατά ποσοστόν ίσον ή ανώτερον (80%) από εισφοράς των μονοκατοίκων ή εγγεγραμμένων εις τή οικίαν δημοτολόγια Ε περιοχής ή των Δήμων και Κοινοτήτων και των γεωργικών συνεταιρισμών της περιοχής τούτης και ή ή δυνάμει του παρόντος νόμου (ή πληθύνων προσώπων συνδικαίμων οικονομικού βαθμού μέχρι δεύτερου βαθμού ή τρίτου) και ή δυνάμει ποσοστόν πάντα επί τοις εκατόν (5%) τουλάχιστον τή περι Δόμων και Κοινοτήτων και γεωργικών συνεταιρισμών μέχρις εικοσι επί τοις εκατόν (20%) επί του συνόλου των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων κατά περιπτώσεων. δύναται ή δυνάμει πραγματοποιούσας επενδύσεις εις τή οικίαν ή άλλας περιοχάς εγκαταστάσεως εξοπλισμού τας ανάγκες των επιχειρήσεων. Η ενίσχυσις εις τας διατάξεις των άρθρων 2, 8 και 9 του Ν. 1976 ως άλλως τροποποιείται διά του παρόντος νόμου, εις τήν κάτωθι όροι και προϋποθέσεις:

Αι μετοχαι των εταιρειών τούτων θά είναι άνομιμαίαι. Τά πλείστα των εταιρειών τούτων θά εξουσιοδοτηθούν επί διαχειριστικού από τήν ενάρξη των πλείων τών επιχειρηματικών ανάγκες της περιοχής ή τήν ή άλλαν τήν έκτασιν ή δυνάμει να κλιμακωθεί εντός της Ε περιοχής.

Αι εταιρείαι θά ήγουν λάβει τήν υπό της κελεύσεως νόμικη προεπιλεγόμενα άτομα ενοικιαστές και ενοικιαστές του επιχειρηματικού πλείων τών πλείων. ή δυνάμει να κλιμακωθεί εντός των προνομίων του παρόντος νόμου, και υπό Έλληνικήν σημαίαν.

Οι διατάξεις του δεύτερου άρθρου της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του Ν. 849/1978, εφαρμόζονται και επί των άλλων επιχειρηματικών δυνάμεων ή ποσοστιαίων ενίσχυσεως για την πραγματοποίησιν επενδύσεων εντός του άρθρου 11 του ίδιου νόμου.

6. Η διατάξη της παραγράφου 8 του άρθρου 11 του Ν. 849/1978 εφαρμόζεται και στις επενδύσεις των επιχειρήσεων, οι οποίες χορηγούνται με το άρθρο 8 του Ν. 289/1976.

7. Από την παράγραφο 1 του άρθρου 10 του Ν. 289/1976, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, απαλείφεται η φράση «ήτοι δύο (2) κάθε χώρας το άρτιότερον μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1980».

8. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων αυτού του άρθρου, πλην της παραγράφου 6, ισχύουν αμέσως ισχύει & Ν. 849/1978.

9. Το άρθρο 7 του Ν. 289/1976 αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 7.

Κλίμακας έκτασης κτιριακών εγκαταστάσεων.

Εις τας επιχειρήσεις τας υπαχόμενας εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου, εξαιτίας των βιομηχανικών επιχειρήσεων και πραγματοποιούσας από τήν ενάρξη ισχύος του παρόντος μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1984 νέας επενδύσεις εις την περιοχήν Ε παρέχεται υπό του Δημοσίου ενίσχυσις διά την κάλυψιν μέρους της έκτασης ανέγερσεως των βιομηχανοστασίων και κτιριακών εγκαταστάσεων των εξοπλισμού των ανάγκες της επιχειρήσεως. Η ενίσχυσις αυτή δύναται να ανέρχεται έως τετραπλάσιον επί τοις εκατόν (40%) της έκτασης ανέγερσεως των κτιριακών εγκαταστάσεων και ή δυνάμει να υπερβή εν πάση περιπτώσει τή μισήν των τετραπλάσιων (400) τετραγώνων κατά κτιριακών μέτρων.

Άρθρο 25.

Χρηματοδότηση προγραμματικών επιχειρηματικών καταρτίσεων και επιμερρώσεως εργατικού δυναμικού.

1. Προσφερόμενα επιχειρηματικού γενικού καταρτίσεως και επιμερρώσεως εργατικού δυναμικού, υπό εφαρμόζονται από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Βιομηχανικές επιχειρήσεις ή άλλους τους, μετά από έγκρισιν του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) και υπό την σύμφωνον με τήν προϋπόθεσιν συνδρομής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, μπορεί να χρηματοδοτηθούν με ποσοστό μέχρι και τριάντα τοις εκατό (30%) από τον Ο.Α.Ε.Δ., ε όποιος έγγραφα και την καλή εκτέλεσίν τους.

2. Οι όροι και οι προϋποθέσεις ισχύσεως των προγραμμάτων υπό αναφέρονται στην παραπάνω παράγραφο, τή σχετικώς με την έκτασιν των προγραμμάτων αυτών, ως και τή ποσοστιαία συμμετοχή του Ο.Α.Ε.Δ. εις τήν έκτασιν τους ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Α.Ε.Δ.

3. Τά κατά του καταβάλλονται από τον Ο.Α.Ε.Δ. σύμφωνα με τή διατάξιν αυτή, αποδίδονται ε' αυτόν από τή Δημόσια διά του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, μετά στην επόμενη χροιά τή άρτιότερη από την πραγματοποίησιν της σχετικής δαπάνης από τον Ο.Α.Ε.Δ.

Άρθρο 26.

Κανονισμός λειτουργίας Βιομηχανικών Περιοχών ΕΤΒΑ.

Η διατάξη της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ν. 4458/1965 περί Βιομηχανικών Περιοχών αντικαθίσταται ως εξής:

«Η ΕΤΒΑ ή τή εν παράγραφο 3 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου καθοριζόμενα νομικά πρόσωπα υποχρεούνται όπως υποβάλουν εις τή Υπουργείον Βιομηχανίας και Ενεργείας Κανονισμό, καθορίζοντα τή λειτουργίας των βιομηχανικών ή βιοεργαστηριακών Βιομηχανικών Περιοχών. Ο Κανονισμός αυτός εφαρμόζεται ε' αποφάσει του Υπουργού Βιομηχανίας και Ενεργείας δημοσιευομένης διά τής Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Κατά τήν αυτήν διαδικασία τροποποιούνται οι διατάξεις Κανονισμοί ως και οι ισχύοντες μέχρι σήμερα Κανονισμοί των εν λειτουργία Βιομηχανικών Περιοχών. Ο καταρτιζόμενος υπό των νομικών προσώπων τής πα-

5597

559

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 1962

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΑΚΟΥ
70

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1262

Για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης της Χώρας και τροποποίηση νυντων διατάξεων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Κυροῦμαι και εκδίδομαι τὸν κατωτέρω ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντα νόμον:

Ἄρθρο 1.

Ἔννοια Παραγωγικῆς Ἐπένδυσης.

1. Για τὴν ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων αὐτοῦ τοῦ νόμου παραγωγικὴ ἐπένδυση θεωρεῖται:

α) Ἡ κατασκευή, ἐπέκταση καὶ ἐκσυγχρονισμὸς βιομηχανοστασίων καὶ κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων, καθὼς καὶ ἐπιχειρησιακῶν ἐγκαταστάσεων τῶν ἐπιχειρήσεων.

β) Ἡ ἀγορὰ μὴ χρησιμοποιοῦμένων, ἀποπερασθέντων ἢ ἡμιτελῶν βιομηχανοστασίων καὶ συναρῶν κτιριακῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων, ποῦ ἢ ἀναρξῆ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἔργου μέσῃ στὴν τελευταία πενταετία πρὶν ἀπὸ τῆς ἐπισημοῦς αὐτοῦ τοῦ νόμου.

γ) Ἡ ἀγορὰ κινηθῶν μηχανημάτων καὶ λοιπῶν μηχανολογικῶν ἢ τεχνικῶν ἐξοπλισμῶν παραγωγῆς. Ἡ ἀγορὰ κινηθῶν ἢ ηλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν καὶ λοιπῶν συστημάτων μηχανογράφησης ἢ αὐτοματοποίησης διαδικασιῶν.

δ) Οἱ δαπάνες ἐπενδύσεων ποῦ ἀποσκοποῦν στὴν εἰσαγωγή, ἀνάπτυξη καὶ ἐφαρμογὴ σύγχρονης τεχνολογίας. Ἡ δαπάνη γκατάστασης πρότυπης δοκιμαστικῆς μονάδας. Οἱ δαπάνες πενήσεων γιὰ ἐφαρμοσμένη ἔρευνα, καὶ ἡ ἀγορὰ ὀργάνων ἢ ἐξοπλισμῶ ἔργατηρίων ἐφαρμοσμένης βιομηχανικῆς ἢ μεταλλευτικῆς ἔρευνας.

ε) Οἱ δαπάνες μεταφοράς γιὰ μεταγκατάσταση βιομηχανικῶν παραγωγικῶν μονάδων εἰς λιγότερο ἀναπτυγμένες περιοχὰς ἢ μέσα στὴν ἴδια περιοχὴ, ἀλλὰ εἰς βιομηχανικὴ ἢ γεωργικὴ ζώνη.

στ) Ἡ κατασκευή κινηθῶν ἀποθηρευτικῶν χώρων, φυσικῶν χώρων ἐξόρυξης καὶ συντήρησης προϊόντων καθὼς καὶ ἡ ἀγορὰ κινηθῶν αὐτοκινήτων—αὐτοῦτων ἢ λοιπῶν—φαναίων, ἐγχώριος κατασκευῆς.

ζ) Ἡ ἀγορὰ κινηθῶν μεταφορικῶν μέσων διακίνησης δικῶν καὶ μαζικῆς μεταφοράς ἐργατοεργητῶν καὶ ἀπληθύνου προσωπικοῦ, ὡς καὶ ἐξοπλισμῶ καὶ ἐγκαταστάσεων ἀκίνητης οὐκιδῶν.

η) Ἡ ἀνίχνευση κινηθῶν ἐργατικῶν κατοικῶν γιὰ τὴν αἰχρὰ προσωπικοῦ τῆς ἐπιχείρησης, καθὼς καὶ κτιρίων ἢ ἐγκαταστάσεων ἢ ἐξοπλισμῶ ποσειοθημάτων εἰς χρησιμοποίησιν γιὰ τὴν ἀναρξῆ ἢ συντήρησιν ἐργασῶν καὶ ἀπληθύνου.

καὶ ἐν ὅσῳ κατακλιόζονται στὴν περιοχὴ ποῦ εἶναι ἐγκατασταμένη ἡ ἐπιχείρηση.

δ) Ἡ ἀνίχνευση, ἐπέκταση καὶ ἐκσυγχρονισμὸς ξενοδοχειακῶν ἐγκαταστάσεων, ἐγκαταστάσεων ἀξιοποίησης ἰαματικῶν πηγῶν καὶ ἡ ἀγορὰ ἐξοπλισμῶ τους. Οἱ δαπάνες γιὰ μόνιμες ἐγκαταστάσεις κατασκηνωτικῶν κέντρων (CAMPINGS) καὶ ἐγκαταστάσεις χειμερινοῦ τουρισμοῦ, ὡς καὶ γιὰ κατασκευή καὶ ἐξοπλισμῶ διαμερισμάτων γιὰ τουριστικὴ χρήση.

ι) Οἱ δαπάνες ἐπιτελευτῆς, ἀποκατάστασης καὶ μετατροπῆς διατηρητέων παραδοσιακῶν οὐκιῶν ἢ κτιρίων εἰς ξενοδοχικὴ ἢ ξενοδοχειακῆς μονάδας, ἀνεξάρτητα εἰάν βρισκονται ἐντός ἢ ἐκτὸς οὐκιῶν ποῦ χαρακτηρίζονται παραδοσιακοὶ ἢ διατηρητέοι. Ἡ ἀνακαίνιση παραδοσιακοῦ χαρακτήρα ξενοδοχειακῶν μονάδων ποῦ κρίνονται διατηρητέες καὶ ποῦ προστατεύονται ἐπὶ αἰδικῶ νομικῶ καθεστῶς ὄρων δόμησης. Οἱ δαπάνες ἀνακαίνισης διατηρητέων παραδοσιακῶν ἢ ἱστορικῶν κτιρίων ἀπὸ Ὄργανισμοῦ Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης μὲ σκοπὸ τὴν μετατροπὴ τους εἰς ἀναρχαίους χώρους κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν λειτουργιῶν.

2. Δὴν θεωρεῖται παραγωγικὴ ἐπένδυση ἡ ἀπόκτηση ἐπιβατικῶν αὐτοκινήτων μέχρις ἐξῆ: (6) θέσεων, ἐπιπέλων καὶ σκευῶν γραφείων ἢ εἰσοπέδων ἢ γηπέδων.

Ἄρθρο 2.

Κυροῦμαινες Ἐπιχειρήσεις.

1. Ἐπάγονται εἰς τὸν νόμο αὐτὸ εἰς ἀκόλουθης ἐπιχειρήσεις:

α) Μεταποιητικῆς, βιομηχανικῆς, βιοτεχνικῆς καὶ γεωτεχνικῆς ἐπιχειρήσεις ἔλων τῶν κλάδων.

Περιλαμβάνονται εἰς τὰς παραπάνω ἐπιχειρήσεις καὶ εἰς βιοτεχνικῆς ἐπιχειρήσεις παραδοσιακῶν οὐκιδωτικῶν οὐκιδῶν, ὅπως κέντρα τοιχοποιίας, θαπέδων καὶ στύλων, μαζιζὸπλακῶν, κεραμειῶν καὶ τούβλων παραδοσιακῶν τύπων, διαφόρων κερραμικῶν ἐπιπέλων καὶ αἰδικῶν κτιριακῶν. Ἐπίσης ἐπιτεχνικῆς καὶ ἐργατηρία παραδοσιακῶν κατασκευῶν, ὅπως ἐξολεουργεῖα, ἐπιπλαποιεῖα, σιδηρουργεῖα, μαρμαρογλυφεῖα καὶ ἄλλα, ἐργατηρία κατασκευῆς οὐκιδωτικῶν μαρμάρων ἢ πέτρων, ἐργατηρία χειροτεχνίας, οὐκιδωτικῆς, κεραμικῆς, κατασκευαστικῆς, βιοτεχνικῆς, καμψουργικῆς καὶ γουρνοποιίας.

β) Γεωργικῆς, κτηνοτροφικῆς καὶ ἀλιευτικῆς ἐπιχειρήσεις ποσειμένης τεχνολογίας.

γ) Μεταλλουργικῆς καὶ ἐξορυκτικῆς ἐπιχειρήσεις, εἰς ὅσας περιλαμβάνονται καὶ εἰς ἐπιχειρήσεις ἐκμετάλλευσης μαρμάρων, οὐκιδωτικῶν πλάτων καὶ βιομηχανικῶν οὐκιδῶν.

δ) Κέντρα Γεωργικῆς Παιδείας γιὰ τὴν ἐκπαίδευση καὶ ἐπιστῆμη ποῦ ἐδίδονται ἐπὶ Συναρτηρήσεων, Ἐπιμελητηρίων, Ἐπιχειρηματικῶν Ὄργανῶν, τῶν EOMEX καὶ τῶν EA-

Έλληνες του εξωτερικού επιστήμονες κέρους, καθηγητές Πανεπιστημίων, άλλες αναγνωρισμένες προσωπικότητες της Έπιστήμης και της Τεχνολογίας ή ειδικοί εκπαιδευόμενοι, υπό την προϋπόθεση στην Ελλάδα είτε της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας γενικότερα είτε συγκεκριμένου έρευνητικού έργου.

Με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού καθορίζεται το ποσό της ημερήσιας αποζημίωσης ή της έγκυρης αποζημίωσης που λαμβάνουν οι πύε πάνω μετακαλούμενοι για την αντιμετώπιση των κάθε είδους εξόδων παραμονής τους στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που η πύε πάνω αποζημίωση καθορίζεται με διμερή σύμβαση της Ελλάδας και της χώρας από την οποία προέρχεται ο φιλοξενούμενος, βάσει του διμερούς προγράμματος ανταλλαγών, το ποσό που προβλέπεται στη σύμβαση είτε αυτή έχει κυρωθεί νομοθετικά είτε όχι, μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού εάν έχουν μεταβληθεί ουσιαστικά οι οικονομικές ή άλλες συνθήκες βάσει των οποίων καθορίσθηκε. Επίσης με απόφαση του Υπουργού Συντονισμού, καθορίζονται οι συναφείς δαπάνες φιλοξενίας και δημοσίων σχέσεων για τους κάθε είδους προσκαλυμένους στη χώρα μας από την ΥΕΕΤ. Στην ίδια απόφαση καθορίζεται και ο τρόπος δικαιολόγησης της πληρωμής των από ειδική πίστωση που έγγραφεται για το σκοπό αυτό στην τακτικό προϋπολογισμό της Υπηρεσίας Έκστρατονικής Έρευνας και Τεχνολογίας.

8. Οι συμβάσεις έργου εθνικού δικαίου, του άπαιχλομένου επί πρόγραμμα Έρευνας Οθρανίου προσωπικού, της Ελληνικής Έπιτροπής Ατομικής Ένεργειας, που έχει προσληφθεί βάσει των διατάξεων του Ν. 623/1977 και ή διάρκειά τους έχει υπερβεί την τριετία, παρατείνονται μέχρι της 31.12.1982.

Άρθρο 25.

Μεταβατικές διατάξεις.

1. Έπενδύσεις που έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Συντονισμού βάσει των διατάξεων του Ν. 1116/1981 και ή έγκριση έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήτης διέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού και τελούν υπό τον έλεγχο των Έπιτροπών του παρόντος, έτω και αν υπάρχουν τοπικές απόψεις στην έγκριτική πράξη.

2. Έπενδύσεις του Ν. 1116/1981 που έχουν εγκριθεί από τον Υπουργό Συντονισμού αλλά ή έγκριση δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήτης επανεξετάζονται μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων κατά προτεραιότητα βάσει του παρόντος νόμου ή του Ν. 1116/1981 σε ότι αφορά τις περιόχες, και αν εγκριθούν, ως χρόνος έναρξης της επένδυσης θεωρείται ο χρόνος της προηγούμενης έγκριτικής απόφασης.

3. Αιτήσεις που έχουν υποβληθεί με βάση τον Νόμο 1116/1981 αλλά δεν έχει αρχίσει ή δεν έχει ολοκληρωθεί ή διαδικασία εξέτασής τους με βάση τον νόμο αυτό, μπορούν να επανεξετασθούν, όποτε εξέταζονται βάσει του παρόντος νόμου και αν εγκριθούν ως χρόνος έναρξης της επένδυσης θεωρείται ο χρόνος έναρξης της επένδυσης σύμφωνα με τον Ν. 1116/1981. Όσες από τις αιτήσεις της παραγράφου αυτής έχουν πάρει έγκριση δανειοδοτήσης από Τράπεζα μέχρι τή δημοσίευση αυτού του νόμου, εξετάζονται κατά προτεραιότητα.

4. Για τις προθεσμίες αποστέλλεις και τις εφρολογίες υπαχόμενες επένδσεων που έχουν υπαχθεί σε καθορισμένες προϋποθέσεων άσπυξιακών νόμων, εξαιρούνται να έγγου το καθεστώς των νόμων αυτών.

5. Έπενδύσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 417/1961, του Ν.Α. 1312/1972, του Ν.Α. 1313/1973, του Ν.Α. 1978/1974, του Ν. 289/1976 ή του Ν. 849/1978,

αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί, έτω και αν υπάρχουν τοπικές απόψεις στην έγκριτική πράξη, ισχύουν και διέπονται από τις διατάξεις των νόμων αυτών και τελούν υπό τον έλεγχο των Έπιτροπών του παρόντος Νόμου, μετά όμως την 31 Δεκεμβρίου 1983 οι Νόμοι αυτοί δεν εφαρμόζονται για παράταση προθεσμιών και ερεποποίηση έγκριτικών πράξεων.

6. Από την έναρξη ισχύος αυτού του Νόμου, όσες οι άσπυξιακές των Έπιτροπών του άρθρου 8 του Ν. 849/1978 και του άρθρου 12 του Ν. 1116/1981 περιέρχονται στις Έπιτροπές του παρόντος νόμου.

7. Τα άρθρα 22 παρ. 8 και 9, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31 και 32 του Ν. 1116/1981 διατηρούνται σε ισχύ, έκτος από το άρθρο 23 και την παράγραφο 9 του άρθρου 24 των οποίων ή ισχύς περιορίζεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1983.

Άρθρο 26.

1. Έπιχορηγήσεις που παρέχονται σε Ναυικά Πρόσωπα Πρωτοβάθμιας Δικαίου, Σωματεία, Συνεταιρισμοί, Άνώνυμες Έταιρείες και λοιπά Ναυικά Πρόσωπα με κοινωνικές σκοπούς, ή δραστηριότητα των οποίων συνδέεται με την άσπυξιακή οικονομική πολιτική και το Δημόσιο συμφέρον και κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της Χώρας, θεωρούνται Δημόσιες Έπενδύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν.Α. 2957/1954 απερί Δημοσίων Έπενδύσεων και συμπεριλαμβάνονται στις σχετικές προς ταύτας διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού και δύνανται να άσπυξιοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Έπενδύσεων μετά από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού. Αποφάσεις που εκδόθηκαν μέχρι σήμερα για άσπυξη τέτοιων περιπτώσεων θεωρούνται έγκυρες και οι άσπυξιακές ανταλλαγματοποιήσεις γεννημένων χρηματοδοτήσεων τακτοποιούνται.

2. Οι συμβάσεις έργου που άσπυξιοθηκαν με αποφάσεις του Υπουργού Συντονισμού σε μονόπλευρες και με σύμβαση υπαλληλίας κατά τα έτη 1980 και 1981 και άφορουν τή μη άσπυξιοποίηση του Προγράμματος Δημοσίων Έπενδύσεων, την προτεραιότητα μελετών άσπυξιοτήτων δημοσίων έργων για χρηματοδότηση από διεθνείς οργανισμούς και τή σύναξη ειδικών προγραμμάτων ανάπτυξης για περιοχές της Χώρας, θεωρούνται έγκυρες και οι άσπυξιακές που έχουν καταβληθεί γι' αυτές θεωρούνται νόμιμες.

3. Εξαιρητικά για το οικονομικό έτος 1981 δύνανται να παραταθεί με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών ή προθεσμία που προβλέπεται από την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του Ν.Α. 321/1969 απερί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού μέχρι τέλους Ιουλίου 1982.

4. Για την άσπυξη και κατάρτιση προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της Χώρας, το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Έρευνών (ΚΕΠΕ) μπορεί να άναθέτει με άμοιρή σχετικές μελέτες κατά περίπτωση από τις διατάξεις του νόμου 716/1977 απερί μητρώων μελετητών και άναθέσεως και άσπυξιακής μελετών σε αρχές ή καθηγητές Άνωτάτων Εκπαιδευτικών Ίδρυμάτων, σε Έρευνητικά Κέντρα και Ίδρύματα.

Άρθρο 27.

Στην παράγραφο 8 του άρθρου 17 του Προεδρικού Διατάγματος της 28 Ιουλίου 1981 απερί Κώδικος των νόμων περί τελών χρηματούχου, όπως ισχύει, προσθίεται περίπτωση 6, που έχει ως έξης:

α) Οι άσπυξιακές εξοφλητικές χρηματικών έσπυξιακών πληρωμών άσπυξιοτήτων από το Δημόσιο προς τους Δημόσιους Οργανισμούς ή τις Δημόσιες Έπιχειρήσεις, με μισθώ-

П А Р А Р Т Н М А Δ.

**ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ Κ' ΠΡΟΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΝΤΑΞΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ**

Α. ΑΤΤΙΚΗ

Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων (Ν.Π.Δ.Δ)
Λεωφόρος Χασιάς Άγιοι Ανάργυροι Τηλ.2314113.(Με παράρτημα στους
Αμπελοκήπους που υποδιευθύνει και στην Πάτρα)

Τμήματα: Οδοντοτεχνική, Δακτυλογραφία, Κοπτική-Ραπτική,
Χρобоχοποιία, Ραδιοτεχνία, Βιβλιοδεσία, Ξυλουργική, Πλεκτική,
Τυπογραφία, Υποδηματοποιία, Ραφεία, Τεχνικό σχέδιο, Επισκευές μηχανών
γραφείου.

Κυρίως κινητικές-σωματικές αναπηρίες, μικρή νοητική καθυστέρηση.
Ακόμα: Φυσιοθεραπεία, Οικοτροφείο (60-70 άτομα) Δημοτικό-Γυμνάσιο για
άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ίδρυμα Προστασίας Απροσαρμόστων Παιδιών "ΘΕΟΤΟΚΟΣ"
Άγιοι Ανάργυροι (Γραμμή Άνω Λιοσίων 9η στάση) τηλ.2311070

Τμήματα για νοητικά καθυστερημένα άτομα. Γενική χειροτεχνία,
κηπουρική, Ξυλουργική, ηθολογική, οικοκυρική, υφαντική.

Εταιρία Προστασίας Σπαστικών Παιδιών Αρχιμήδους 42
Παγκράτι 7018158.

Φυσική-επαγγελματική αποκατάσταση δυναμικότητα 40-50 (εξωτερ.)

Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κυφισίων Ζαχαρίας 1
Αμπελόκηποι 6460050

1 τμήμα κατάρτισης στην κομμωτική. Ειδική εκπαίδευση.

Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών Κ.Ε.Α.Τ.
Ελευθερίου Βενιζέλου 210 Καλλιθέα 958276-9585846.

Κυρίως εκπαίδευση τηλεφωνητών.

Φάρος τυφλών Ελλάδας Αθηνάς 17-Δοιράνης 198 Καλλιθέα
9415222-9424591

Τμήματα τηλεφωνητών, ιεροψαλτών, κατασκευής σκουπών και
βουρτσών.

Σύλλογος Φίλων Τυφλών "Ειρήνη Αποκαρίδου-Μανούλα των
τυφλών Βασ. Αλεξάνδρου 14 Μαρούσι 8020775.

Κέντρο Εργασίας τυφλών κοριτσιών (20)

Ίδρυμα για τα κορίτσια "Η ΠΑΠΑΚΑΡΙΣΤΟΣ" Νέα Μάκρη
Αττικής 0294-91206.

Κυρίως για άπορα ή οργανά κορίτσια. Κοπτική-Ραπτική. Ακόμα
δημοτικό σχολείο.

Σικαρίδεια Ίδρυμα Απροσαρμόστων Παιδιών Πεντέλης
58-Μαρούσι 8020301.

Τμήματα: Ξυλουργεία, Ξυλοζωπτική, κεραμική, γενική χειροτεχνία,
υφαντική-ραπτική, δένδροκομεία, κηπουρική, τυπογραφεία, βιβλιοδεσία,
υδραυλικά, χαίκογραφία, ζωγραφική.

Επαγγελματικός προσανατολισμός, τοποθέτηση σε εργασία,
οικονομικοποίηση παιδιών-εφήβων με νοητική καθυστέρηση.

Εργαστήρι Ειδικής Αγωγής "Μαρζυρίτα" (Μ.Π.Ι.Δ.)
Μεσοβιοχίου 5 Νέα Πεντέλη 8044812.

Προεπαγγελματική - επαγγελματική κατάρτιση στα τμήματα,
υφαντικής, πλεκτικής, μεταξοτυπίας, κρηστοχνική, βιομηχανική εργασία.
(31)

Τμήμα Κοινωνικής Ψυχιατρικής (του Αιγινητείου
Παιδοκομείου) Βασ. Σοφίας 60. Αθήνα 7221707 και 7222275.

Εργαστήρια κορμιζοποιίας, συσκευασίας, επεξεργασίας δερμάτων,
οπτικής-ραπτικής (30 άτομα)

Στέγη Ειδικής Αγωγής-Ένωσης Γονέων νοητικώς
καταργημένων ατόμων (ΝΗΓΔ) Πόντου 7, Νέα Ερυθραία 3618207,
0017287.

Τμήματα: υφαντικής, πλεκτικής, χαρκογραφίας, καθαθοπλεκτικής,
κεραμικής.

Πανελλήνια Ένωση Γονέων-Κηδεμόνων Απροσάρμοστων
Παιδιών (ΠΕΓΚΑ) Πεντέλης 92 Χαλάνδρι 6814125.

Τμήματα: υφαντική, κρηπουρική, ξυθουργεία, χειροτεχνία, βιοτεχνική
μονάδα. (40 άτομα).

Κέντρο επαγγελματικής και πρακτικής κατάρτισης του
Ευαγγέλιου Γονέων και Κηδεμόνων των Απροσάρμοστων παιδιών του
δρύματος "ΘΕΟΤΟΚΟΣ" Σχιστού 1-Σκαρμαζγκός 5572728.

Τμήματα αρχαίειού, χειροτεχνίας, κατασκευών, συσκευασίας και
οικιακής οικονομίας. (40 άτομα).

Ένωση Γυναικών Ναυτικών. Αιδινίου 25, Νέα Σιμόνη,
9342985.

Εργοθεραπεία- επαγγελματική κατάρτιση για παιδιά μέχρι 22 ετών.
(25 άτομα).

Εστία Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής. Σόνιας
Νικολακοπούδου 13, Νέο Ψυχικό 6713149.

Μονάδα επαγγελματικού εργαστηρίου για νοητικά καθυστερημένα
κορίτσια, εκπαιδευσιμα. (13 άτομα).

Κέντρο Αποκατάστασης Απροσάρμοστων Ατόμων.
"ΔΑΜΑΡΙΣ" Λυκαβηττού 10, Άνοιξη (Παλαιό Μεωζιάτι) 8114736.

Τμήματα: υφαντικής, χειροτεχνίας, καθαθοπλεκτικής, κεραμικής για
κορίτσια άνω των 14 ετών (17 άτομα)

Δρακοπούλειο Κέντρο Αιμοδοσίας Ελληνικού Ερυθρού
Σταυρού. Αλκιβιάδου 4, Αθήνα 8219391-06 8833310.

Επαγγελματική κατάρτιση (και ιατρική αποκατάσταση) στην
κεραμική, ζωγραφική για άτομα που πάσχουν από μεσοχειρική αναμία (30
άτομα).

Κέντρο προσαρμογής σπαστικών παιδιών "Ο ΚΑΛΟΣ
ΣΑΜΑΡΕΪΤΗΣ" Αρχιερμολέως 40, Αρχιερμολίτη.

Ψυχική αποκατάσταση και κοινωνική ένταξη. (35 άτομα)

Στουπάθειο (του Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής) Λεωφ. Πεντέλης
135, Καθάνδρι 6815256.

120

Επαγγελματική κατάρτιση για καθυστερημένα παιδιά και εφήβους
μέχρι 21 ετών. (90 άτομα).

Μονάδα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κοινωνικής
Αποκατάστασης Ψυχικών Νέων Παιδιά (Κέντρο Ψυχικής
Υγιεινής Πειραιά). Ζωσιμαδών 34, 4170500.

Με τμήματα: κορνιζοποιίας, υφαντικής, κηποτεχνίας, ραπτικής,
συναρμολόγησης φωτιστικών, ξυθουργίας, (30-40 άτομα).

Μονάδα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κοινωνικής
Αποκατάστασης Αυτιστικών Νέων. (Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής
Αιχιάλειο). Σούτσου 4, Πλάτεια Δαβάκη, 5449517

Εργαστήρια κοπτικής-ραπτικής, ταπητουργικά, ξυθολογική.

Μονάδα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κοιν.
Αποκατάστασης Ψυχικών Νέων (Κέντρο Ψυχ. Υγιεινής Αιχιάλειο).
Σούτσου 4, Πλάτεια Δαβάκη, 5449698.

Εργαστήρια κοπτικής-ραπτικής, ταπητουργίας, ξυθουργικής.

Β' ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας "ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΙΜΩΝ"
(Μ.Π.Δ.Δ.) Θεσσαλονίκη, 7^ο χιλ. οδού Λαγκαδά 031-551811.

Θεραπευτήριο- Τυροκομείο χρόνιων παθήσεων. Επαγγελματική
κατάρτιση στα τμήματα βιβλιοδεσίας, γενικής χειροτεχνίας, υφαντικής,
κεντήματος, πλεκτικής, καθαθοπλεκτικής, επεξεργασίας κεριού.

Ίδρυμα προστασίας τυφλών "Ο ΗΛΙΟΣ" Βασ. Όλγας 32,
Αμπελόκηποι Θεσσαλονίκης, 031-816795.

Επαγγελματική κατάρτιση - προεπαγγελματική εκπαίδευση στα
τμήματα τηλεφωνητών, υφαντικής, τυπογραφίας, εργοχείρων,
καθαθοπλεκτικής.

Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κυφιαλλήλων Θεσσαλονίκης
Βασ. Όλγας 133, Θεσσαλονίκη.

Εκπαίδευση στην κομμωτική - επαγγελματική αποκατάσταση (160)

Κέντρο Ειδικής Αγωγής (τη κερδοσκοπική αστική
εταιρία) Κολλοτούρου-14, Θεσσαλονίκη 412626, 413131

Φυσική-επαγγελματική αποκατάσταση (40-50 άτομα)

Πρότυπη Βιοτεχνική Μονάδα Ψυχολογικού Κέντρου
Πορείου Ελλάδας. Λακκιά Βασιλικού Θεσσαλονίκης 0396-232725

Εκπαίδευση και κέντρο εργασίας για κατασκευή επίπλων και
παιχνιδιών. (43 έφηβοι)

Ειδική Θεραπευτική Μονάδα "Η ΕΛΠΙΔΑ" Ν.Π.Α.σ.τήρα 69,
Καθαμαριά Θεσσαλονίκης. 031-430170.

Κοινωνική ένταξη και επαγγελματική προετοιμασία ατόμων με
νοητική καθυστέρηση έως 18 ετών. (32 άτομα).

Μονάδα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κοινωνικής
Αποκατάστασης Ψυχικών Νέων. (Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής
Θεσσαλονίκης) Προμηθέως 5, 031-546551.

Μέριμνα για το απροσάρμοστο ειδικό παιδί "ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ" Κουντουριώτου 17, Καβάλα 051-033941/832755.

Φυσική και επαγγελματική αποκατάσταση για εφήβους και παιδιά (25 άτομα).

Θεραπευτήριο χρόνιων παθήσεων Νιχρίτας.(Ν.Π.Δ.Δ.) Δημ. Μαρουσή 43, Νιχρίτα Σερρών, 0321-22273.

Εργαστήρια χειροτεχνίας, κεντήματος, ηλεκτικής, υφαντικής.

Μέριμνα παιδιού Κατερίνης-Ειδικός Παιδικός Σταθμός. Σβορώνου 72, Κατερίνη 0351-20723.

Επαγγελματική και κοινωνική αποκατάσταση (παιδιά-έφηβοι) 50 άτομα.

Γ' ΘΡΑΚΗ

Ψυχολογικό Κέντρο Βορείου Ελλάδος-Παράρτημα Ξάνθης Βενιζέλου 5, Ξάνθη 0541-23755

Επαγγελματική αποκατάσταση παιδιών- εφήβων έως 19 ετών (15 άτομα).

Δ' ΗΠΕΙΡΟΣ

Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας Ιωαννίνων "Μεορίτσης Γεώργιος" Λαμπριίου 30, Ιωάννινα 0651-25298.

Εκπαίδευση ατόμων με χρόνιες παθήσεις - ειδικές ανάγκες στην βιβλιοθεαία, γενική χειροτεχνία, επεξεργασίας κεριού, υφαντική, ηλεκτική, κέντημα, καθαροηλεκτική. (30-40 άτομα).

Ε' ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Μονάδα Επαγγ. Εκπαίδευσης- Αποκατάστασης Ψυχασικών Νέων (Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής). Αθην. Διάκου 35, Ψηλά Αθήναι Πάτρα, 061-335043.

Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων (ΝΠΔΔ) -Παράρτημα Πάτρας Ευμήλου 8, Πάτρα 061-327954.

Φυσική- επαγγελματική εκπαίδευση. (20 άτομα)

Θεραπευτικό-Παιδαγωγικό Κέντρο Πατρών Απροσάρμοστων Παιδιών "Η ΜΕΡΙΜΝΑ" Άδσος Γηροκομείου -Πάτρα, 061-279980/272988.

Προεπαγγελματική κατάρτιση για παιδιά με νοητική καθυστέρηση έως 18 ετών.

Ίδρυμα προστασίας ανδρών Γυναικών "Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ" Τρίπολη Αρκαδίας 071-222305/223250.

Επαγγελματική αποκατάσταση υψηλών γυναικών έως 60 ετών (150 άτομα).

Ίδρυμα περιθάλψεως ανιάτων Μεσσηνίας (Ν.Π.Δ.Δ.) Φιλιατρά Μεσσηνίας, 0761-32278.

Εργαστήρια βιβλιοθεαίας, χειροτεχνίας, υφαντικής, ηλεκτικής, κεντήματος, καθαροηλεκτικής, επεξεργασίας κεριού.(30 ατ.)

Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Χανίων(Ν.Π.Δ.Δ.)

Εργαστήρια γενικής χειροτεχνίας, βιβλιοδεσίας, κεντήματος, ηλεκτικής, επεξεργασίας κεριού.

Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Απορροσώστων Παιδών Κρήτης Τέρμ. Εμμ. Πιπρή, Χανιά 0821-51597

Επαγγ. αποκατάσταση για παιδιά με νοητική καθυστέρηση μέχρι 18 ετών.

Κέντρο Ειδικών Παιδιών "Ο ΑΓΙΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ" Αξ. Μαρίνα-Τσοχιλάκη, Ηράκλειο 081-243765

Φυσική- επαγγελματική αποκατάσταση παιδιών-εφήβων.

Ζ' ΑΙΓΑΙΟ

Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας Αχιλλίου Λέσβου "Η ΘΕΟΜΗΤΩΡ" Αχιλλίος, Λέσβος, 0252-22234

Εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες, στην υφαντική, καθαθοηλεκτική, κεραμική, ξυλογλυπτική, ηλεκτική, χειροτεχνία. Φυσική και επαγγελματική αποκατάσταση.

Η' ΙΟΝΙΟ

Όργανισμός Δημόσιας Αντίληψης Ζακύνθου.

Εργαστήρια υφαντικής, κεντήματος, βιβλιοδεσίας, καθαθοηλεκτικής, χειροτεχνίας, ηλεκτικής, επεξεργασίας κεριού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alexander Rosa "Η ψυχοδυναμική της οικογένειας που έχει ένα ανάπηρο παιδί" Εκλογή Σεπτεμβρίου 1974, Τεύχος 32, σελ. 6-14.
- Anthony William "Κοινωνική Αποκατάσταση: Πώς αλλάζουν οι στάσεις της κοινωνίας απέναντι στους σωματικά και ψυχικά ανάπηρους" Εκλογή Απρίλιος 1981, Τεύχος 55, σελ. 36-38.
- Βάγια Χριστίνα "1981, Διεθνές έτος Αναπήρων. Μια σύντομη ανασκόπηση των πεπραγμένων" Εκλογή Δεκέμβριος 1981, Τεύχος 56, σελ. 158-162.
- Βάγια Χριστίνα "Ανάπηροι: Μια ανυπολόγιστη δύναμη" Εγκεφαλική παράλυση και ομάδα αποκατάστασης 'Ιδρυμα Κοινωνικής Εργασίας, Αθήνα 1985, σελ. 43-53.
- Βάγια Χριστίνα "Η επαγγελματική αποκατάσταση και κατάρτιση των αναπήρων στην Ελλάδα και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο", Διεθνές Γραφείο Εργασίας, Βρυξέλλες 1983, σελ. 19
- Βάγια Χριστίνα "Συμμετοχή των συλλογικών οργάνων των γονέων και κηδεμόνων ανάπηρων παιδιών στην αποκατάσταση και στην πρόληψη" Εκλογή Απρίλιος 1982, Τεύχος 57, σελ. 56-62.
- Γαλάνη Μαίρη "Νοσοκομείο χωρίς τοίχους" Εκλογή Δεκέμβριος 1981, Τεύχος 56, σελ. 155-157.
- Δημακοπούλου Βασιλική "Ο ρόλος των Δημοσίων Σχέσεων στην Αποκατάσταση των Αναπήρων" Εκλογή Απρίλιος 1981, Τεύχος 54, σελ. 44-46.
- Δελτίο Πληροφοριών Ειδικής Αγωγής Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, Γ' έκδοση, Αθήνα, Σεπτέμβριος 1986.
- Εκθέσεις και πορίσματα υποεπιτροπών για την Ειδική Αγωγή και Επαγγελματική Αποκατάσταση Αναπήρων Εκτελεστική Επιτροπή Δι-εθνούς Έτους Αναπήρων, Τεύχη Α, Β, Γ, Δ,, Αθήνα 1981.

"Εμπορικό Αφιέρωμα: "Μια γόνιμη 4ετία για τον Ο.Α.Ε.Δ." Έθνος
Μάϊος 1985, Αρ. φύλλου 1117, σελ. 29.

Ζώνιου Αθηνά "Ειδικές κοινωνικές ομάδες και ο ρόλος της λαϊκής
Επιμόρφωσης" Εκλογή Οκτώβριος-Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1986,
Τεύχος 71.

Ζησιμόπουλος Α. "Αποκατάσταση αναπήρων από τον Ο.Α.Ε.Δ." Οικονομικός Ταχυδρόμος Μάϊος 1985, σελ. 51-52.

Heredia Ramirez "Μειονεκτούντα άτομα" Εφημερίδα Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
Σεπτέμβριος 1987, σελ. 14-18.

"Η Κοινωνική Εργασία στον εργασιακό χώρο" Εισηγήσεις Συμποσίου Σ.Ε.Κ.Ε.,
Αθήνα 1985.

Η κοινωνική ασφάλεια (μετάφραση Ανδ. Ψαρά), Σειρά μαθημάτων
εργατικής εκπαίδευσης, Μάθημα δέκατο: Διοίκηση των Συστημάτων
Ασφαλείας, Διεθνές Γραφείο Εργασίας, Αθήνα 1975, σελ. 147-165.

Θεολόγου Σπύρος Στοιχεία Κοινωνικής Πολιτικής και ο Κοινωνικός θεσμός της αποκατάστασης των αναπήρων
Σημειώσεις μαθημάτων, Αθήνα, Απρίλιος 1967.

Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ι.Κ.Α.) Ενημερωτικό φυλλάδιο,
Εκδόσεις 1985.

Κολοφωτιά Ευαγγελία "Η εκπαίδευση και απασχόληση ατόμων με
ειδικές ανάγκες στην Μ. Βρετανία" Εκλογή Απρίλιος-Μάϊος
1987, Τεύχος 75, σελ. 97-108.

Κατζουράκης Γιώργος "Νέα πολιτική για την αποκατάσταση των αναπήρων
στην Ελλάδα με την συνεργασία της Κοινότητας" Οικονομικός Ταχυδρόμος
Μάϊος 1985, Αρ. φύλλου 1617, Τεύχος 18,
σελ. 59-61.

Κατάλογος Κέντρων Επαγγελματικής Αποκατάστασης από την Υπηρεσία
Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Αποκατάστασης του Υπουργείου
Πρόνοιας, Αθήνα Αύγουστος 1985.

Λημναίου Ναυσικά "Ο ρόλος των εθελοντών Κοινωνικής Πρόνοιας"
Εκλογή, Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος 1986, Τεύχος 70.

Λημναίου Ναυσικά "Ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες" Εκλογή Ιούλιος-
Αύγουστος-Σεπτέμβριος 1986, Τεύχος 70.

Μολίωσης Δ. "Ένταξη και ανεξαρτησία για τους ανάπηρους" Οικονομικός Ταχυδρόμος Μάϊος 1985, Αρ. φύλλου 1617, Τεύχος 18, σελ. 49-56.

Ματινοπούλου-Περρή Υπατία "Η σημερινή κατάσταση της επαγγελματικής απασχόλησης των νοητικά υστερούντων ατόμων" Εκλογή Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 1988, Τεύχος 78, σελ. 103-126.

Ματαθία Παυλίνα "1981, Διεθνές Έτος Αναπήρων, σκέψεις και προβληματισμοί" Εκλογή Απρίλιος 1981, Τεύχος 54, σελ. 42-43.

Ν. 1648/86 περί "προστασίας πολεμιστών, αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μειονεκτούντων ατόμων" Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας Οκτώβριος 1986, Αρ. φύλλου 147, Τεύχος 10, σελ. 3157-3162.

Νιτσόπουλος Μηνάς "Μέθοδος κοινωνικοποίησης ειδικών ατόμων και αντιμετώπιση προκαταλήψεων" Εκλογή Δεκέμβριος 1981, Τεύχος 56, σελ. 141-144.

Οργανισμός Απασχόλησεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) Ενημερωτικό φυλλάδιο του Γραφείου Αναπήρων, Εκδόσεις 1984.

"Ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού στις επιχειρήσεις" Φυλλάδιο 1979, Εθνικός Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Αμερικής.

Πρωτοπαπάς Αντώνης "Η Δημιουργία Επιπρόσθετων Ευκαιριών Απασχόλησης για τα άτομα με Ειδικές Ανάγκες", Β. Έκδοση, Αθήνα 1988.

Πανουσοπούλου Κασσιανή "Κοινωνική Πρόνοια Ιστορική εξέλιξη - σύγχρονες τάσεις" Σ.Ε.Κ.Ε., Αθήνα 1980.

Ρουμελιώτης Δημήτρης "Συμβολή στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της καθημερινής δραστηριότητας των αναπήρων" Εκλογή Απρίλιος 1981, Τεύχος 54, σελ. 14-18.

Σεβέντη Στέλλα "Κοινωνικοποίηση και κοινωνική ένταξη ατόμων με ειδικές ανάγκες" Εκλογή Απρίλιος 1983, Τεύχος 60, σελ. 30-35.

Σεϊσίδου Καίτη "Για μια καλύτερη κατανόηση της αναπηρίας" Εκλογή Δεκέμβριος 1981, Τεύχος 56, σελ. 145-151.

Σταύρου Λάμπρος "Ψυχοπαιδαγωγική Αποκλινόντων", Αθήνα 1985.

Sussman Marvin "Ανάπηροι και άποροι σε κατάσταση εξάρτησης: Εννοιολογικές ομοιότητες και ανάγκες για έρευνα" Εκλογή Απρίλιος 1981, Τεύχος 54, σελ. 6-13.

Χαρτοκόλλης Πέτρος "Προβλήματα γύρω από την κοινωνική αποκατάσταση ψυχικών αναπήρων" Εκλογή Δεκέμβριος 1981, Τεύχος 56, σελ. 119-126.

Χασάκης Ιωάννης "Ψυχολογία της προσωπικότητας", Αθήνα 1970.

Ψωμόπουλος Π. "Ανθρώπινη Αναπηρία και Οικισμός" Εκλογή Οκτώβριος 1973, Τεύχος 29, σελ. 3-12.

Weinberg Moncy "Κοινωνική Ισότητα και τα άτομα με κινητικές αναπηρίες" Εκλογή Απρίλιος - Μάϊος - Ιούνιος 1988, Τεύχος 77, σελ. 77-86.

